

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نگاهی به ضرورت، فضیلت و آداب
زیارت امام حسین علیه السلام

تهیه و تنظیم:
گروه پژوهش مؤسسه بیان معنوی

بیان معنوی

فهرست:

۳	فصل اول: ضرورت زیارت امام حسین (ع)
۷	فصل دوم: پیامدهای منفی ترک زیارت
۱۰	فصل سوم: فضیلت زیارت امام حسین (ع)
۱۳	فصل چهارم: آثار و برکات زیارت
۲۸	فصل پنجم: هزینه کردن در راه زیارت
۳۱	فصل ششم: تحمل سختی ها و رنج و خطرات زیارت
۳۶	فصل هفتم: زیارت با پای پیاده
۴۱	فصل هشتم: برخی آداب کلی زیارت
۴۵	فصل نهم: زیارت اربعین
۴۸	فصل دهم: آثار و برکات پس از زیارت
۴۹	ملحقات

فصل اول: ضرورت زیارت امام حسین (ع)

۱. زیارت امام حسین (ع) «واجب» است

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (ع): مُرُوا شِيعَتَنَا بِزِيَارَةِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ (ع) فَإِنَّ إِثْبَانَهُ يَزِيدُ فِي الرِّزْقِ وَيَمُدُّ فِي الْعُمُرِ وَيُدْفَعُ مَدَافِعَ الشَّرِّ وَإِثْبَانَهُ مُفْتَرَضٌ عَلَى كُلِّ مُؤْمِنٍ يُقِرُّ بِالْحُسَيْنِ بِالْإِمَامَةِ مِنَ اللَّهِ.

امام باقر (ع): پیروان ما را به زیارت مزار حسین (ع) امر کنید؛ زیرا زیارت ایشان روزی را فراوان کند و عمر را دراز گرداند و از ناگواری‌ها جلوگیری می‌کند و بر هر مؤمنی که امامت امام حسین را از جانب خدا باور دارد، واجب است.

(تهذیب الاحکام، ج ۶، ص ۴۲)

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ: زِيَارَةُ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ (ع) وَاجِبَةٌ عَلَى كُلِّ مَنْ يُقِرُّ بِالْحُسَيْنِ بِالْإِمَامَةِ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ.

امام صادق (ع): زیارت حسین بن علی علیهما السلام واجب است بر هر که اقرار با امامت حسین (ع) از جانب خدای عز و جل دارد.

(الإرشاد، ج ۲، ص: ۱۳۳)

عَنْ أُمِّ سَعِيدٍ الْأَحْمَسِيَّةِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع: «قَالَتْ قَالَ لِي يَا أُمَّ سَعِيدٍ تَزُورِينَ قَبْرَ الْحُسَيْنِ قَالَتْ قُلْتُ نَعَمْ فَقَالَ لِي زُورِيهِ فَإِنَّ زِيَارَةَ قَبْرِ الْحُسَيْنِ وَاجِبَةٌ عَلَى الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ.

امام صادق (ع) فرمود: ای ام سعید! آیا قبر حسین (ع) را زیارت می‌کنی؟ گفتم بله. فرمود: او را زیارت کن که زیارت قبر حسین (ع) بر مرد و زن واجب است.

(کامل الزیارات، ص ۱۲۲)

نکته: برخی از «علماء» و «قدماء»، قائل به «وجوب زیارت» بوده‌اند، هرچند در زمان ما از اینگونه روایات «مستحب مؤکد» برداشت شده است.

۲. زیارت، ادای حق امام است! فقیر سالی یک بار و ثروتمند سالی دوبار باید به زیارت برود

عن أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع): حَقُّ عَلَى الْفَقِيرِ أَنْ يَأْتِيَ قَبْرَ الْحُسَيْنِ (ع) فِي السَّنَةِ مَرَّةً وَحَقُّ عَلَى الْغَنِيِّ أَنْ يَأْتِيَهُ فِي السَّنَةِ مَرَّتَيْنِ.

امام صادق (ع): حقی که بر عهده فقیر است که سالی یک مرتبه و بر ثروتمند است که سالی دو مرتبه به زیارت حضرت امام حسین (ع) بروند.

(کامل‌الزیارات، ص ۲۹۴)

اگر می توانی ماهی بلکه هفته ای به زیارت برو! اگر نمی توانی کسی را به جای خود بفرست

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) قَالَ: يَا عَلِيُّ بَلَّغْنِي أَنْ قَوْمًا مِنْ شِيعَتِنَا يَمُرُّ بِأَحَدِهِمْ السَّنَةُ وَالسَّنَتَانِ لَا يَزُورُونَ الْحُسَيْنَ قُلْتُ جُعِلْتُ فِدَاكَ إِنِّي أَعْرِفُ أَنَا كَثِيرَةً بِهَذِهِ الصِّفَةِ قَالَ أَمَا وَاللَّهِ لِحَظِّهِمْ أَخْطَأُوا وَعَنْ ثَوَابِ اللَّهِ زَاعُوا وَعَنْ جِوَارِ مُحَمَّدٍ (ص) تَبَاعَدُوا قُلْتُ جُعِلْتُ فِدَاكَ فِي كَيْفِ الزِّيَارَةِ قَالَ يَا عَلِيُّ إِنْ قَدَرْتَ أَنْ تَزُورَهُ فِي كُلِّ شَهْرٍ فَافْعَلْ قُلْتُ لَا أَصِلُ إِلَى ذَلِكَ لِأَنِّي أَعْمَلُ بِيَدِي وَأُمُورَ النَّاسِ بِيَدِي وَلَا أَقْدِرُ أَنْ أُغَيِّبَ وَجْهِي عَنْ مَكَانِي يَوْمًا وَاحِدًا قَالَ أَنْتَ فِي عُذْرٍ وَمَنْ كَانَ يَعْمَلُ بِيَدِهِ وَإِنَّمَا عَتَيْتَ مَنْ لَا يَعْمَلُ بِيَدِهِ مِمَّنْ إِنْ خَرَجَ فِي كُلِّ جُمُعَةٍ هَانَ ذَلِكَ عَلَيْهِ أَمَا إِنَّهُ مَا لَهُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ عُذْرٍ وَلَا عِنْدَ رَسُولِهِ مِنْ عُذْرٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ قُلْتُ فَإِنْ أَخْرَجَ عَنْهُ رَجُلًا فَيَجُوزُ ذَلِكَ قَالَ نَعَمْ وَخُرُوجُهُ بِنَفْسِهِ أَكْبَرُ أَجْرًا وَخَيْرًا لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ يَرَاهُ رَبُّهُ سَاهِرَ اللَّيْلِ لَهُ تَعَبُ النَّهَارِ يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَيْهِ نَظْرَةً تُوجِبُ لَهُ الْفِرْدَوْسَ الْأَعْلَى مَعَ مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ فَتَنَافَسُوا فِي ذَلِكَ وَكُونُوا مِنْ أَهْلِهِ.

امام صادق (ع): ای علی خبر به من رسیده که یک سال یا دو سال بر جماعتی از شیعیان ما می‌گذرد و ایشان به زیارت حضرت امام حسین (ع) نمی‌روند؟ عرض کردم: فدایت شوم: مردم زیادی را سراغ دارم که این صفت دارند. حضرت فرمودند: به خدا سوگند از حظ و بهره‌شان بر کنار و از ثواب و اجر خدا محروم و از جوار رسول الله (ص) به دور مانده‌اند. محضر مبارکش عرض کردم: فدایت شوم: در چه فاصله‌ای از مدّت به زیارت آن حضرت برویم؟ حضرت فرمودند: ای علی اگر قدرت داری که آن جناب را در هر ماه زیارت کنی، پس این کار را بکن. عرض کردم: نمی‌توانم به این امر دست یابم زیرا با دست‌هایم کار کرده و امور مردم نیز در دست من است و اساساً قادر نیستم یک روز از محل کارم غیبت نمایم. حضرت فرمودند: تو معذور هستی و کسانی هم که مثل تو کار دوستی دارند در عذر می‌باشند و مراد من کسانی هستند که این‌گونه اشتغال ندارند، بطوری که اگر در هر جمعه از منزل خارج شوند و به زیارت بروند برایشان آسان است؛ چون ایشان در روز قیامت نزد خدا و رسولش عذری ندارند. عرض کردم: حال اگر این شخص خود به زیارت نرود ولی کسی را از طرف خود به آنجا بفرستد آیا جایز است؟ حضرت فرمودند: بلی، جائز است ولی اگر خودش برود اجرش عظیم‌تر بوده و نزد خداوند بهتر و مطلوب‌تر است. چون در آن صورت نزد حق تعالی مانند کسی است که شب‌ها را به بیداری و روزها را به تعب و رنج بصرمی برد، آنچنان نظری که برایش فردوس اعلی و بهشت جاودان را نصیب کرده و او را با محمد و اهل بیتش (صلوات الله علیهم اجمعین) همراه و هم جوار و قرین می‌گرداند. پس در امر زیارت امام حسین (ع) از یکدیگر پیشی بگیرید و از اهل آن باشید.

(کامل‌الزیارات، ص ۲۹۵)

عَنْ حَنَّانِ بْنِ سَدِيرٍ: كُنْتُ عِنْدَ أَبِي جَعْفَرٍ (ع) فَدَخَلَ عَلَيْهِ رَجُلٌ فَسَلَّمَ عَلَيْهِ وَجَلَسَ. فَقَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (ع): مِنْ أَيِّ الْبِلَادِ أَنْتَ؟ قَالَ: فَقَالَ الرَّجُلُ: أَنَا مِنْ أَهْلِ الْكُوفَةِ، وَأَنَا لَكَ مُحِبٌّ مُوَالٍ. قَالَ: فَقَالَ لَهُ أَبُو جَعْفَرٍ (ع): أَتَّصِلُ فِي مَسْجِدِ الْكُوفَةِ كُلَّ صَلَوَاتِكَ؟ قَالَ: فَقَالَ الرَّجُلُ: لَا. فَقَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (ع): إِنَّكَ لَمَحْرُومٌ مِنَ الْخَيْرِ. قَالَ: ثُمَّ قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (ع): أَتَغْتَسِلُ كُلَّ يَوْمٍ مِنْ فِرَاتِكُمْ فِي كُلِّ يَوْمٍ مَرَّةً؟ قَالَ: لَا. قَالَ: فَفِي كُلِّ جُمُعَةٍ؟ فَقَالَ: لَا. قَالَ: فَفِي كُلِّ شَهْرٍ؟ قَالَ: لَا، قَالَ: فَفِي كُلِّ سَنَةٍ؟ قَالَ:

لا. فَقَالَ لَهُ أَبُو جَعْفَرٍ (ع): إِنَّكَ لَمَحْرُومٌ مِنَ الْخَيْرِ. قَالَ: ثُمَّ قَالَ: أَنْزُرُوا قَبْرَ الْحُسَيْنِ (ع) فِي كُلِّ جُمُعَةٍ؟ قَالَ: لا. قَالَ: فَبِي كُلِّ شَهْرٍ؟ قَالَ: لا، قَالَ: فَبِي كُلِّ سَنَةٍ؟ قَالَ: لا. فَقَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (ع): إِنَّكَ لَمَحْرُومٌ مِنَ الْخَيْرِ.

به نقل از حنّان بن سدید: نزد امام باقر (ع) بودم که مردی بر آن حضرت وارد شد و سلام داد و نشست. امام باقر (ع) فرمود: «تواز کدام شهر هستی؟». مرد گفت: من، کوفی هستم و از دوستان و ارادتمندان شما». امام باقر (ع) به او فرمود: «آیا همه نمازهایت را در مسجد کوفه می خوانی؟». مرد گفت: نه. امام باقر (ع) فرمود: «از خیر، محروم هستی». سپس امام باقر (ع) فرمود: «آیا هر روز، از رود فرات، حداقل یک مرتبه غسل می کنی؟». مرد گفت: نه. فرمود: «در هر هفته، چه طور؟». گفت: نه. فرمود: «در هر ماه، چه طور؟». گفت: نه. فرمود: «در هر سال، چه طور؟». گفت: نه. امام باقر (ع) فرمود: «آیا هر هفته، قبر حسین (ع) را زیارت می کنی؟». گفت: نه. فرمود: «در هر ماه، چه طور؟». گفت: نه. فرمود: «در سال، چه طور؟». گفت: نه. امام باقر (ع) فرمود: «تواز خیر، محروم هستی».

(کامل الزیارات، ص ۳۱)

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) فِي حَدِيثٍ طَوِيلٍ قُلْتُ لَهُ مَنْ يَأْتِيهِ زَائِرَاتٌ ثُمَّ يَنْصَرِفُ مَتَى يَعُودُ إِلَيْهِ وَفِي كَمْ يَوْمٍ يُؤْتَى وَكَمْ يَسْعُ النَّاسُ تَرْكُهُ؟ قَالَ لَا يَسْعُ أَكْثَرُ مِنْ شَهْرٍ وَأَمَّا بَعِيدُ الدَّارِ فَبِي كُلِّ ثَلَاثِ سِنِينَ فَمَا جازَ ثَلَاثَ سِنِينَ فَلَمْ يَأْتِهِ فَقَدْ عَقَّ رَسُولُ اللَّهِ (ص) وَقَطَعَ حُرْمَتَهُ إِلَّا مِنْ عِلَّةٍ.

محضر امام صادق (ع) عرض کردم: کسی که به زیارت حضرت سید الشهداء برود و سپس برگردد چند وقت بعد دو مرتبه به زیارت آن حضرت برود؟ چند روز دیگر؟ و مردم تا چه مدت می توانند زیارت حضرت را ترک کنند؟ حضرت فرمودند: بیش از یک ماه نمی توانند آن را ترک کنند و اما کسانی که منزلشان دور است در هر سه سال یک مرتبه باید به زیارتش بروند و اگر سه سال تجاوز نمود و به زیارت آن حضرت نروند عاق رسول خدا (ص) واقع شده و حرمت آن جناب را قطع و هتک نموده اند، مگر به خاطر بیماری باشد.

(کامل الزیارات، ص ۲۹۶)

قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (ع) إِنَّهُ يُصَلِّي عِنْدَ قَبْرِ الْحُسَيْنِ (ع) أَزْبَعَةَ الْأَفْ مَلِكٍ مِنْ طُلُوعِ الْفَجْرِ إِلَى أَنْ تَغِيْبَ الشَّمْسُ ثُمَّ يَصْعَدُونَ وَ يَنْزِلُ مِثْلُهُمْ فَيَصَلُّونَ إِلَى طُلُوعِ الْفَجْرِ فَلَا يَنْبَغِي لِلْمُسْلِمِ أَنْ يَتَخَلَّفَ عَنْ زِيَارَةِ قَبْرِهِ أَكْثَرُ مِنْ أَرْبَعِ سِنِينَ.

امام صادق (ع): چهار هزار فرشته از طلوع صبح تا غروب آفتاب نزدیک قبر حضرت امام حسین (ع) به دعا و نماز مشغولند و سپس بالا می روند و چهار هزار فرشته دیگر بجای ایشان قرار گرفته و تا طلوع صبح نماز و دعا می خوانند. پس بر مسلمان سزاوار نیست که بیش از چهار سال به زیارت قبر آن حضرت نرفته و از آن تخلف کند.

(کامل الزیارات، ص ۲۹۷)

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) سَأَلْتُهُ عَنْ زِيَارَةِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ (ع) قَالَ نَعَمْ نَعْدِلُ عُمْرَةً وَلَا يَنْبَغِي التَّخَلُّفَ عَنْهُ أَكْثَرُ مِنْ أَرْبَعِ سِنِينَ.

از امام صادق (ع) راجع به زیارت قبر امام حسین (ع) از آن حضرت پرسیدم؟ حضرت فرمودند: بلی، زیارت آن جناب معادل و مساوی با یک عمره است و شایسته نیست بیش از چهار سال به زیارت قبر آن حضرت نروند.

(کامل الزیارات، ص ۲۹۷)

۳. زیارت وفای به عهد امامت است

عَنْ الرَّضَا (ع): إِنَّ لِكُلِّ إِمَامٍ عَهْدًا فِي عُنُقِ أَوْلِيَائِهِ وَشِيعَتِهِ وَإِنَّ مِنْ تَمَامِ الْوَفَاءِ بِالْعَهْدِ وَحُسْنِ الْأَدَاءِ زِيَارَةَ قُبُورِهِمْ، فَمَنْ زَارَهُمْ رَغْبَةً فِي زِيَارَتِهِمْ وَتَصَدِيقًا لِمَا رَغِبُوا فِيهِ كَانَ أَيْمَتَهُمْ شَفَعَاءَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

امام رضا (ع): هر امامی برگردن دوستان و شیعیانش عهدی دارد و زیارت قبورشان از مصادیق وفاء به عهد و حسن اداء وظیفه محسوب می‌شود، لذا کسی که از روی رغبت و میل به زیارتشان رود، ایشان در روز قیامت شفیع او خواهند بود. (کامل‌الزیارات، ص: ۱۲۲)

۴. زیارت نصرت خدا به شما است

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (ع) أَنَّهُ لَمَّا تَلَاهُ هَذِهِ الْآيَةَ: «إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَادُ» (غافر، ۵۱) قَالَ: الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ (ع) مِنْهُمْ، وَوَاللَّهِ، إِنَّ بُكَاءَكُمْ عَلَيْهِ، وَحَدِيثَكُمْ بِمَا جَرَى عَلَيْهِ، وَزِيَارَتَكُمْ قَبْرَهُ، نُصْرَةٌ لَكُمْ فِي الدُّنْيَا، فَأَبْشِرُوا فَإِنَّكُمْ مَعَهُ فِي جِوَارِ رَسُولِ اللَّهِ

امام باقر (ع) هنگامی که این سخن خدای متعال را تلاوت کرد که: «ما فرستادگانمان و مؤمنان را در زندگی دنیا، و نیز روز برخاستن گواهان، یاری می‌دهیم» فرمود: حسین بن علی (ع)، جزو ایشان است. به خدا سوگند، گریه‌تان براو، و بازگویی ماجراهای رفته بروی و زیارت قبرش، یاری شما در دنیا است! پس مژده‌تان باد که شما با او، در کنار پیامبر خدا (ص) خواهید بود.

(فضل زیارة الحسين (ع): ص ۴۸ ح ۲۵)

فصل دوم: پیامدهای منفی ترک زیارت

بخش اول: بُعد مادی:

۲۰۱. کوتاه شدن عمر و کم شدن روزی | گاهی ۳۰ سال از عمر انسان کم می شود

عن ابی عبدالله: مَنْ أَتَى عَلَيْهِ حَوْلٌ لَمْ يَأْتِ قَبْرَ الْحُسَيْنِ (ع) أَنْقَصَ [نَقَصَ] اللَّهُ مِنْ عُمُرِهِ حَوْلًا وَلَوْ قُلْتُ إِنَّ أَحَدَكُمْ لَيَمُوتُ قَبْلَ أَجَلِهِ بِثَلَاثِينَ سَنَةً لَكُنْتُ صَادِقًا وَذَلِكَ لِأَنَّكُمْ تَتْرَكُونَ زِيَارَةَ الْحُسَيْنِ (ع) فَلَا تَدْعُوا زِيَارَتَهُ - يَمُدُّ اللَّهُ فِي أَعْمَارِكُمْ وَيَزِيدُ فِي أَزْرَاقِكُمْ وَإِذَا تَرَكْتُمْ زِيَارَتَهُ نَقَصَ اللَّهُ مِنْ أَعْمَارِكُمْ وَأَزْرَاقِكُمْ. فَتَنَافَسُوا فِي زِيَارَتِهِ وَلَا تَدْعُوا ذَلِكَ فَإِنَّ الْحُسَيْنَ شَاهِدٌ لَكُمْ فِي ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ رَسُولِهِ وَعِنْدَ فَاطِمَةَ وَعِنْدَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ.

امام صادق (ع): هرکس سالی براو بگذرد و به زیارت امام حسین (ع) نرود یک سال از عمرش کم می شود و اگر بگویم که کسی سی سال قبل از رسیدن زمان اجلس می میرد درست گفته ام و آن در صورتی است که زیارت را ترک کند. زیارت امام حسین (ع) را ترک نکنید تا خدا عمر و روزیتان را زیاد کند و اگر زیارتش را ترک کنید خدا عمر و روزی شما را می کاهد. برای زیارت رفتن مسابقه دهید، که اباعبدالله در نزد خدا و رسول و حضرت زهرا و امیرالمومنین شاهد بر این عمل شماست.

(کامل الزیارات، ص ۱۵۱)

بخش دوم: بُعد معنوی

۱. ترک حق امام

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) قَالَ: لَوْ أَنَّ أَحَدَكُمْ حَجَّ دَهْرَهُ ثُمَّ لَمْ يَزِرْ الْحُسَيْنَ بْنَ عَلِيٍّ (ع) لَكَانَ تَارِكًا حَقًّا مِنْ حُقُوقِ اللَّهِ وَحُقُوقِ رَسُولِ اللَّهِ (ص) لِأَنَّ حَقَّ الْحُسَيْنِ (ع) فَرِيضَةٌ مِنَ اللَّهِ وَاجِبَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ.

امام صادق (ع): اگر یکی از شما طول دهرو عمرش را به حج رفته ولی به زیارت حسین بن علی (ع) نرود حتما حقی از حقوق خدا و حقوق رسول خدا (ص) را ترک کرده، زیرا حق امام حسین (ع) فرضیه و تکلیفی است از جانب خداوند که بر هر مسلمانی واجب می باشد.

(کامل الزیارات، ص ۱۲۲)

۲. بی مهری و جفا به رسول خدا(ص) و از دست دادن منافع

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) فِي حَدِيثٍ طَوِيلٍ قَالَ: قُلْتُ جُعِلْتُ فِدَاكَ مَا تَقُولُ فِيْمَنْ تَرَكَ زِيَارَتَهُ وَهُوَ يَقْدِرُ عَلَى ذَلِكَ قَالَ أَقُولُ إِنَّهُ قَدْ عَقَّ رَسُولَ اللَّهِ (ص) وَعَقَّنَا وَاشْتَخَفَ بِأَمْرِ هُوَلَهُ

محضر مبارک امام صادق (ع) عرضه داشتیم: فدایت شوم چه می‌فرمائید در باره کسی که با داشتن قدرت، زیارت امام حسین را ترک می‌کند؟ حضرت فرمودند: می‌گویم این شخص، رسول خدا(ص) و ما اهل بیت را نافرمانی کرده و امری که به نفع او است را سبک شمرده است.

(کامل الزیارات، ص ۱۲۸)

۴. جفای به امام حسین (ع)

عَنْ حَنَانٍ عَنْ أَبِيهِ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (ع) يَا سَدِيرُ تَزُورُ قَبْرَ الْحُسَيْنِ (ع) فِي كُلِّ يَوْمٍ قُلْتُ جُعِلْتُ فِدَاكَ لَا قَالَ فَمَا أَجْفَاكُمْ قَالَ فَتَزُورُونَهُ فِي كُلِّ جُمُعَةٍ قُلْتُ لَا قَالَ فَتَزُورُونَهُ فِي كُلِّ شَهْرٍ قُلْتُ لَا قَالَ فَتَزُورُونَهُ فِي كُلِّ سَنَةٍ قُلْتُ قَدْ يَكُونُ ذَلِكَ قَالَ يَا سَدِيرُ مَا أَجْفَاكُمْ لِلْحُسَيْنِ (ع) أَمَا عَلِمْتَ أَنَّ لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ الْفَيْ أَلْفَ مَلَكٍ شَعْتُ غُبْرَ يَبْكُونَ وَيَزُورُونَ لَا يَفْتُرُونَ وَمَا عَلَيْكَ يَا سَدِيرُ أَنْ تَزُورَ قَبْرَ الْحُسَيْنِ (ع) فِي كُلِّ جُمُعَةٍ حَمْسَ مَرَّاتٍ وَفِي كُلِّ يَوْمٍ مَرَّةً قُلْتُ جُعِلْتُ فِدَاكَ إِنْ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُ فَرَسِخٌ كَثِيرَةٌ فَقَالَ لِي اصْعَدْ فَوْقَ سَطْحِكَ ثُمَّ تَلْتَفِتْ يَمَنَةً وَبَسْرَةً ثُمَّ تَرَفَّعْ رَأْسَكَ إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ أَنْحِ نَحْوَ الْقَبْرِ وَتَقُولُ - السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ تُكْتَبُ لَكَ زُورَةٌ وَالزُّورَةُ حَجَّةٌ وَعُمْرَةٌ قَالَ سَدِيرٌ فَرُبَّمَا فَعَلْتُ فِي الشَّهْرِ أَكْثَرَ مِنْ عِشْرِينَ مَرَّةً.

امام صادق (ع) فرمودند: سدید آیا هر روز به زیارت قبر امام حسین (ع) می‌روی؟ گفتم: فدای شما بشوم نه، فرمودند: چقدر شما جفا می‌کنید فرمودند: هر جمعه به زیارت مرقد امام حسین (ع) می‌روید، گفتم: نه، فرمودند: هر ماه که به زیارت می‌روید؟ گفتم نه، فرمودند: هر سال چطور؟ گفتم: گاهی پیش می‌آید، فرمودند: سدید چقدر به سید الشهداء جفا کنید، آیا نمی‌دانی برای خدا دو میلیون فرشته است که گرد آلوده و موپیشان گریه کنان، زیارت می‌کنند خسته هم نمی‌شوند و چه می‌شود ای سدید هر جمعه ۵ بار و روزی یک بار قبر امام حسین را زیارت کنی؟ گفتم: فدای شما بشوم بین ما و مزار سید الشهداء مسافت زیادی است، فرمودند: برو بالای پشت بام سپس بجانب راست و چپ بنگر سپس سر خود را به سوی آسمان بالا ببر سپس بسوی قبر توجه نما و بگو السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ نوشته خواهد شد برای تو یک زیارت، و هر زیارتی را ثواب یک حج و یک عمره است، سدید گوید: بسیار می‌شود که من این کار را در یک ماه بیش از بیست بار انجام می‌دهم.

(کافی، ج ۴ ص ۵۸۹)

۵. نقص در ایمان

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (ع) قَالَ سَمِعْتُهُ يَقُولُ: «مَنْ أَرَادَ أَنْ يَعْلَمَ أَنَّهُ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَيَعْرِضُ حُبَّنَا عَلَى قَلْبِهِ فَإِنْ قَبِلَهُ فَهُوَ مُؤْمِنٌ وَمَنْ كَانَ لَنَا مُحِبًّا فَلْيَزْعَبْ فِي زِيَارَةِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ (ع) فَمَنْ كَانَ لِلْحُسَيْنِ (ع) زَوَّارًا عَرَفْنَاهُ بِالْحُبِّ لَنَا أَهْلَ الْبَيْتِ وَكَانَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ وَمَنْ لَمْ يَكُنْ لِلْحُسَيْنِ زَوَّارًا كَانَ نَاقِصَ الْإِيمَانِ.»

امام باقر (ع): «کسی که می‌خواهد بداند آیا اهل بهشت هست یا نه، پس حب و دوستی ما را بر دلش عرضه کند اگر دلش آن را پذیرفت پس او مؤمن است و کسی که محب و دوست دار ما است باید به زیارت امام حسین (ع) راغب باشد، بنا بر این شخصی که زائر امام حسین (ع) باشد ما او را محب خود می‌دانیم و از اهل بهشت خواهد بود و کسی که زوار حضرت ابا عبدالله الحسین (ع) نباشد ناقص الایمان است.»

۶. کسانی که از روی سستی و تنبلی زیارت ابی عبدالله (ع) نمی روند «از شیعیان ما» نیستند.

عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ خَالِدٍ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (ع) يَقُولُ «عَجَباً لِقَوْمٍ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ شِيعَةٌ لَنَا وَ يُقَالُ إِنَّ أَحَدَهُمْ يَمُرُّ بِهِ دَهْرُهُ وَلَا يَأْتِي قَبْرَ الْحُسَيْنِ (ع) جَفَاءً مِنْهُ وَ [تَهَاوَنًا وَ عَجْزاً وَ كَسَلًا] تَهَاوَنَ وَ عَجَزَ وَ كَسَلَ أَمَا وَاللَّهِ لَوْ يَعْلَمُ مَا فِيهِ مِنَ الْفَضْلِ مَا تَهَاوَنَ وَ لَا كَسَلَ قُلْتُ جُعِلْتُ فِدَاكَ وَ مَا فِيهِ مِنَ الْفَضْلِ قَالَ فَضَّلْ وَ خَيْرٌ كَثِيرًا أَمَا أَوْلَ مَا يُصِيبُهُ أَنْ يُغْفَرَ لَهُ مَا مَضَى مِنْ ذُنُوبِهِ وَ يُقَالُ لَهُ اسْتَأْنَفَ الْعَمَلَ».

امام صادق (ع): تعجب است از گروهی که فکر می کنند شیعه ما هستند ولی گفته می شود روزگار برایشان می گذرد و به زیارت قبر امام حسین (ع) نمی روند، از روی جفا یا تنبلی یا سستی و چه عاجز و ناتوان باشند و چه کسلی و بی حالی منشأ آن باشند، به خدا سوگند اگر می دانستند در زیارت آن حضرت چیست هرگز تنبلی و کسلی را به خود راه نمی دادند. عرض کردم: فدایت شوم: چه فضیلتی در آن می باشد؟ حضرت فرمودند: فضل و خیر بسیاری در آن است، اولین خیری که به زائر می رسد آن است که گناهان گذشته اش را خداوند آمرزیده و به او خطاب می شود: از ابتداء شروع به عمل بکن.

(کامل الزیارات، ص ۲۹۲)

۷. تارک زیارت حسین (ع) بهشتی هم باشد میهمان است.

عَنْ الصَّادِقِ (ع): «مَنْ لَمْ يَأْتِ قَبْرَ الْحُسَيْنِ (ع) وَ هُوَ يَزْعُمُ أَنَّهُ لَنَا شِيعَةٌ حَتَّى يَمُوتَ فَلَيْسَ هُوَ لَنَا بِشِيعَةٍ وَإِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَهُوَ مِنْ ضَيْفَانِ أَهْلِ الْجَنَّةِ».

امام صادق (ع): کسی که به زیارت قبر حضرت امام حسین (ع) نرود و گمانش این باشد که از شیعیان ما است و با این حال فوت کند او شیعه ما نیست و اگر از اهل بهشت هم باشد میهمان بهشتیان محسوب می شود.

(کامل الزیارات، ص ۱۹۳)

فصل سوم: فضیلت زیارت امام حسین (ع)

۱. ثواب ۱۰۰۰ حج و عمره مقبوله، ۱۰۰۰ شهید از شهدای بدر و ۱۰۰۰ روزه دار و ۱۰۰۰ صدقه مقبوله و ۱۰۰۰ قربانی اگر فضیلت زیارت را می دانستید، از شوق زیارت، جان می دادید

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (ع) قَالَ: لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي زِيَارَةِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ (ع) مِنَ الْفَضْلِ لَمَاتُوا شَوْقًا وَتَقَطَعَتْ أَنْفُسُهُمْ عَلَيْهِ حَسْرَاتٍ - قُلْتُ وَمَا فِيهِ قَالَ مَنْ آتَاهُ تَشَوُّقًا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَلْفَ حِجَّةٍ مُتَقَبَّلَةٍ وَأَلْفَ عُمْرَةٍ مَبْرُورَةٍ - وَأَجْرَ أَلْفِ شَهِيدٍ مِنْ شُهَدَاءِ بَدْرٍ وَأَجْرَ أَلْفِ صَائِمٍ وَثَوَابَ أَلْفِ صَدَقَةٍ مَقْبُولَةٍ - وَثَوَابَ أَلْفِ نَسَمَةٍ أُرِيدَ بِهَا وَجْهُ اللَّهِ وَلَمْ يَزَلْ مَحْفُوظًا سَنَّتَهُ مِنْ كُلِّ آفَةٍ أَهْوَنُهَا الشَّيْطَانُ وَوَكَّلَ بِهِ مَلَكٌ كَرِيمٌ يَحْفَظُهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ وَعَنْ يَمِينِهِ وَعَنْ شِمَالِهِ وَمِنْ فَوْقِ رَأْسِهِ وَمِنْ تَحْتِ قَدَمِهِ فَإِنْ مَاتَ سَنَّتَهُ حَضْرَتُهُ مَلَائِكَةُ الرَّحْمَةِ - يَحْضُرُونَ غُسْلَهُ وَأَكْفَانَهُ وَالِاسْتِغْفَارَ لَهُ وَيُسَيِّعُونَهُ إِلَى قَبْرِهِ بِالِاسْتِغْفَارِ لَهُ - وَيُفْسَخُ لَهُ فِي قَبْرِهِ مَدَّ بَصَرِهِ وَيُؤْمِنُهُ اللَّهُ مِنْ صَعَطَةِ الْقَبْرِ وَمِنْ مُنْكَرٍ وَنَكِيرٍ أَنْ يَرَوْعَانَهُ (يُرْوَعَاهُ) - وَيُفْتَحُ لَهُ بَابٌ إِلَى الْجَنَّةِ وَيُعْطَى كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ وَيُعْطَى لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ نُورًا (نُورٌ) يُضِيءُ لِنُورِهِ مَا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَيُنَادِي مُنَادٍ هَذَا مَنْ زَارَ الْحُسَيْنَ شَوْقًا إِلَيْهِ فَلَا يَبْقَى أَحَدٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا تَمَتَّى يَوْمِيذٍ أَنَّهُ كَانَ مِنْ زُوَّارِ الْحُسَيْنِ ع.

امام باقر (ع) فرمودند: اگر مردم می دانستند که در زیارت قبر حضرت امام حسین (ع) چه فضل و ثوابی است حتما از شوق و ذوق قالب تهی می کردند و بخاطر حسرت ها نفس هایشان به شماره افتاده و قطع می شد. عرض کردم: در زیارت آن حضرت چه اجر و ثوابی می باشد؟ حضرت فرمودند: کسی که از روی شوق به زیارت آن حضرت برود خداوند متعال هزار حج و هزار عمره قبول شده برایش می نویسد و اجر و ثواب هزار شهید از شهداء بدر و اجر هزار روزه دار و ثواب هزار صدقه قبول شده و ثواب آزاد نمودن هزار بنده که در راه خدا آزاد شده باشند برایش منظور می شود و پیوسته در طول ایام سال از هر آفتی که کمترین آن شیطان باشد محفوظ مانده و خداوند متعال فرشته کریمی را بر او موکل کرده که وی را از جلو و پشت سر و راست و چپ و بالا و زیر قدم نگهدارش باشد. و اگر در اثناء سال فوت کرد فرشتگان رحمت الهی بر سرش حاضر شده و او را غسل داده و کفن نموده و برایش استغفار و با طلب آمرزش تا قبرش مشایعتش می کنند و به مقدار طول شعاع چشم در قبرش وسعت و گشایش ایجاد می شود و خداوند او را از فشار قبر در امان قرار می دهد و همچنین از خوف و ترس دو فرشته منکر و نکیر. و برایش دربی به بهشت گشوده می شود و کتابش را به دست راستش می دهند و در روز قیامت نوری به وی اعطاء می شود که بین مغرب و مشرق از پرتو آن روشن می گردد و منادی نداء می کند: این کسی است که از روی شوق و ذوق حضرت امام حسین (ع) را زیارت کرده و پس از این نداء احدی در قیامت باقی نمی ماند مگر آنکه تمنا و آرزو می کند که کاش از زوَّار حضرت ابا عبد الله الحسین (ع) می بود.

۲. برتری زیارت ابا عبدالله (ع) بر حج

حَدَّثَنِي عَبْدُ اللَّهِ بْنُ أَبِي يَعْفُورٍ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (ع) يَقُولُ لِرَجُلٍ مِنْ مَوَالِيهِ يَا فُلَانُ أَتَزُورُ قَبْرَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ (ع)؟ قَالَ نَعَمْ إِنِّي أَزُورُهُ بَيْنَ ثَلَاثِ سِنِينَ أَوْ سَنَتَيْنِ مَرَّةً فَقَالَ لَهُ وَهُوَ مُصَفِّرُ الْوَجْهِ أَمَا وَاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَوْ زُرْتَهُ لَكَانَ أَفْضَلَ لَكَ مِمَّا أَنْتَ فِيهِ فَقَالَ لَهُ جُعِلْتُ فِدَاكَ أَكُلُّ هَذَا الْفَضْلِ؟ فَقَالَ نَعَمْ وَاللَّهِ لَوَأْتِي حَدَّثْتُكُمْ بِفَضْلِ زِيَارَتِهِ وَبِفَضْلِ قَبْرِهِ لَتَرَكْتُكُمْ الْحَجَّ رَأْسًا وَمَا حَجَّ مِنْكُمْ أَحَدٌ وَيَحْكُ أَمَا تَعْلَمُ - أَنَّ اللَّهَ اتَّخَذَ [بِفَضْلِ قَبْرِهِ] كَزِبْلَاءَ حَرَمًا أَمِنًا مُبَارَكًا قَبْلَ أَنْ يَتَّخِذَ مَكَّةَ حَرَمًا قَالَ ابْنُ أَبِي يَعْفُورٍ فَقُلْتُ لَهُ قَدْ فَرَضَ اللَّهُ عَلَى النَّاسِ حَجَّ الْبَيْتِ وَلَمْ يَذْكُرْ زِيَارَةَ قَبْرِ الْحُسَيْنِ (ع)؟ فَقَالَ وَإِنْ كَانَ كَذَلِكَ فَإِنَّ هَذَا شَيْءٌ جَعَلَهُ اللَّهُ هَكَذَا أَمَا سَمِعْتَ قَوْلَ أَبِي أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (ع) حَيْثُ يَقُولُ إِنَّ بَاطِنَ الْقَدَمِ أَحَقُّ بِالْمَسْحِ مِنْ ظَاهِرِ الْقَدَمِ وَلَكِنَّ اللَّهَ فَرَضَ هَذَا عَلَى الْعِبَادِ أَوْ مَا عَلِمْتَ أَنَّ الْمَوْقِفَ لَوْ كَانَ فِي الْحَرَمِ كَانَ أَفْضَلَ لِأَجْلِ الْحَرَمِ وَلَكِنَّ اللَّهَ صَنَعَ ذَلِكَ فِي غَيْرِ الْحَرَمِ.

عبد الله بن ابی یعفور می گوید از امام صادق (ع) شنیدم که به شخصی از دوستانش فرمود: فلانی به زیارت قبر ابی عبد الله الحسین (ع) می روی؟ گفت: بلی من هر سه سال یا دو سال یک مرتبه به زیارتش می روم. حضرت در حالی که صورتشان زرد شده بود فرمودند: به خدائی که معبودی غیر از او نیست، اگر او را زیارت کنی برتر است برای تو از هر آنچه در آن هستی! آن شخص عرض کرد: فدایت شوم آیا تمام این فضل برای من هست؟ فرمودند: بله به خدا سوگند، اگر من فضیلت زیارت آن حضرت و فضیلت قبرش را برای شما باز گو کنم به طوری کلی حج را ترک کرده و احدی از شما دیگر به حج نمی رود! وای بر تو آیا نمی دانی خداوند متعال بواسطه فضیلت قبر آن حضرت، کربلا را حرم امن و مبارک قرار داد پیش از آنکه مکه را حرم خود قرار دهد؟ ابن ابی یعفور می گوید عرضه داشتیم: اما خداوند متعال حج و زیارت بیت الله را بر مردم واجب کرده ولی زیارت قبر امام حسین (ع) را بر مردم واجب نکرده است! حضرت فرمودند: اگر چه همین طور است ولی در عین حال خداوند متعال فضیلت زیارت آن حضرت را این گونه قرار داده است. مگر نشنیده ای کلام پدرم امیرالمؤمنین (ع) را که می فرمود: کف پا سزاوارتر است به مسح نمودن از ظاهر و روی پا، ولی در عین حال حق تعالی مسح روی پا را بر بندگان واجب کرده است؟! و نیز مگر نمی دانی اگر حق تعالی موقف (محل محرم شدن) را در محدوده حرم قرار می داد به خاطر شرافتی که در حرم هست افضل و برتر بود، ولی خداوند متعال آن را در غیر حرم قرار داده است.

■ امام صادق (ع): اگر حج هایت را به بیست عدد برسانی تازه به ثواب یک زیارت حسین (ع) می رسی!

عَنْ شَهَابٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) فَقَالَ: سَأَلَنِي فَقَالَ: يَا شَهَابُ كَمْ حَجَجْتَ مِنْ حَجَّةٍ؟ فَقُلْتُ: تِسْعَ عَشْرَةَ حَجَّةً. فَقَالَ لِي: تُتِمُّهَا عِشْرِينَ حَجَّةً تُحَسِبُ لَكَ بِزِيَارَةِ الْحُسَيْنِ (ع).

شهاب بن عبد ربه می گوید: امام صادق (ع) از من پرسید: ای شهاب چند حج انجام دادی؟ به حضرت عرض کردم: نوزده حج. حضرت فرمود: اگر حج هایت را به بیست حج برسانی برای تو ثواب زیارت امام حسین (ع) حساب می کنند.

تذکر: منظور از حج، حج مستحبی است.

■ زیارت امام حسین (ع) معادل نود حج پیامبر (ص)

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) قَالَ: كَانَ الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ (ع) ذَاتَ يَوْمٍ فِي حَجْرِ النَّبِيِّ (ص) يَلَاعِبُهُ وَيُضَاحِكُهُ، فَقَالَتْ عَائِشَةُ:

يَا رَسُولَ اللَّهِ (ص) مَا أَشَدَّ عِجَابَكَ بِهَذَا الصَّبِيِّ؟ فَقَالَ لَهَا: وَيْلَكَ وَكَيْفَ لَا أُحِبُّهُ وَلَا أُعْجِبُ بِهِ وَهُوَ تَمَرَةٌ فُوَادِي وَ قُرَّةٌ عَيْنِي. أَمَا إِنَّ أُمَّتِي سَتَقْتُلُهُ، فَمَنْ زَارَهُ بَعْدَ وَفَاتِهِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ حَجَّةً مِنْ حِجَجِي. قَالَتْ: يَا رَسُولَ اللَّهِ (ص) حَجَّةً مِنْ حِجَجِكَ؟ قَالَ: نَعَمْ وَحَجَّتَيْنِ مِنْ حِجَجِي؟ قَالَتْ: يَا رَسُولَ اللَّهِ (ص) حَجَّتَيْنِ مِنْ حِجَجِكَ؟ قَالَ: نَعَمْ وَأَرْبَعَةً. قَالَ: فَلَمْ تَزَلْ تُرَادُّهُ وَيَزِيدُ وَيُضَعْفُ حَتَّى بَلَغَ تِسْعِينَ حَجَّةً مِنْ حِجَجِ رَسُولِ اللَّهِ (ص) بِأَعْمَارِهَا.

امام صادق (ع) فرمودند: روزی حسین بن علی (ع) در دامن نبی اکرم (ص) نشسته بود و حضرت با او بازی می‌کرد و هر دو می‌خندیدند. عایشه گفت: یا رسول الله، چه قدر علاقه و محبت شما به این طفل زیاد است؟! حضرت فرمودند: وای بر تو! چگونه او را دوست نداشته باشم و با او به شگفت نیایم در حالی که او میوه دلم و نور چشمم است، ولی اُمّت من او را خواهند کشت، پس کسی که بعد از شهادتش او را زیارت کند خداوند برای او ثواب یک حج از حج‌های من را می‌نویسد. عایشه عرض کرد: یا رسول الله (ص) حجی از حج‌های شما؟! حضرت فرمودند: بله، بلکه دو حج از حج‌های من. عایشه عرضه داشت: یا رسول الله (ص) دو حج از حج‌های شما؟! حضرت فرمودند: بله، بلکه چهار حج از حج‌های من. امام صادق (ع) فرمود: پیوسته عایشه کلام پیامبر (ص) را برمی‌گرداند و حضرت به تعداد حج‌ها اضافه می‌کردند و آن را بالا بردند تا به نود حج به همراه عمره‌هایش از حج‌ها و عمره‌های خودشان رساندند.

(کامل‌الزیارات، ص ۶۸)

۳. محبت زیارت، علامت خیرخواهی خدا برای بنده

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) قَالَ: مَنْ أَرَادَ اللَّهُ بِهِ الْخَيْرَ قَدَفَ فِي قَلْبِهِ حُبَّ الْحُسَيْنِ (ع) وَ حُبَّ زِيَارَتِهِ وَمَنْ أَرَادَ اللَّهُ بِهِ الشُّوَاءَ قَدَفَ فِي قَلْبِهِ بُغْضَ الْحُسَيْنِ (ع) وَ بُغْضَ زِيَارَتِهِ.

امام صادق (ع): کسی که خداوند خیر را برای او اراده کرده باشد در قلبش محبت امام حسین (ع) و محبت زیارت آن حضرت را می‌اندازد و کسی که خداوند سوء و بدی را برایش بخواهد در قلبش بغض امام حسین (ع) و بغض زیارت آن حضرت را می‌اندازد.

(کامل‌الزیارات، ص: ۱۴۲)

۴. مردم ثواب زیارت را می‌دانستند برای رفتن با هم «می‌جنگیدند»

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) قَالَ: «... لَوْ يَعْلَمُونَ مَا فِي زِيَارَتِهِ مِنَ الْخَيْرِ وَيَعْلَمُ ذَلِكَ النَّاسُ لَأَفْتَتَلُوا عَلَيَّ زِيَارَتَهُ بِالشُّيُوفِ وَ لِبَاعُوا أَمْوَالَهُمْ فِي إِيْتَانِهِ...»

امام صادق (ع): اگر مردم می‌دانستند چه خیری در زیارت اباعبدالله (ع) است برای زیارت رفتن با هم می‌جنگیدند و همه اموالشان را برای رفتن به زیارت خرج می‌کردند.

(کامل‌الزیارات، ص ۸۷)

۵. زیارت حسین (ع) مثل تجهیز ۱۰۰۰ مجاهد به اسب جنگی! آزاد کردن ۱۰۰۰ برده!

قال الصادق ع: مَنْ أَتَى قَبْرَ الْحُسَيْنِ (ع) عَارِفًا بِحَقِّهِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَجْرَ مَنْ أَعْتَقَ أَلْفَ نَسَمَةٍ وَ كَمَنْ حَمَلَ عَلَى أَلْفِ فَرَسٍ مُسَرَّجَةٍ مُلَجَّمَةٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ.

امام صادق (ع): کسی که با معرفت به زیارت امام حسین (ع) برود خداوند برایش پاداش آزاد کردن هزار بنده را می‌نویسد و مانند کسی است که هزار مجاهد را با اسب زین کرده و لگام زده در راه خدا تجهیز کند.

(کافی، ج ۴، ص ۵۸۱)

فصل چهارم: آثار و برکات زیارت

بخش اول: بُعد مادی

۱. افزایش رزق و روزی | برگشت خرجی که برای زیارت کرده است | بخشش گناه ۵۰ ساله

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) : مَنْ زَارَهُ كَانَ اللَّهُ لَهُ مِنْ وَرَاءِ حَوَائِجِهِ - وَكُفِيَ مَا أَهَمَّهُ مِنْ أَمْرِ دُنْيَاهُ وَإِنَّهُ لَيَجْلِبُ الرِّزْقَ عَلَى الْعَبْدِ وَيُخْلِفُ عَلَيْهِ مَا أَنْفَقَ وَيَغْفِرُ لَهُ ذُنُوبَ خَمْسِينَ سَنَةً وَيَرْجِعُ إِلَى أَهْلِهِ وَمَا عَلَيْهِ وَزُرُّوْا لَا خَطِيئَةَ إِلَّا وَقَدْ مُجِئَتْ مِنْ صَحِيْفَتِهِ .

امام صادق (ع): کسی که امام حسین (ع) را زیارت کند، خداوند متعال حوائجش را برآورده نماید و آنچه از دنیا مقصود او است را کفایت فرماید. و نیز زیارت آن حضرت موجب جلب رزق برای زائر است. و آنچه در این راه انفاق کرده به او برمی‌گردد و جایگزین می‌شود و همچنین زیارت آن حضرت موجب آمرزش گناهان پنجاه ساله او می‌شود، و به سوی اهلش بازمی‌گردد در حالی که هر آنچه سنگینی گناه از بردوشش بوده و هر لغزشی کرده بوده جملگی از نامه عملش محو و پاک شده است.

(تهذیب الاحکام، ج ۶، ص ۴۵)

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) : وَإِنْ سَلِمَ فُتِحَ لَهُ الْبَابُ الَّذِي يَنْزِلُ مِنْهُ الرِّزْقُ وَيُجْعَلُ لَهُ بِكُلِّ دِرْهَمٍ أَنْفَقَهُ عَشْرَةُ آلَافٍ دِرْهَمٍ وَذَخَرَ ذَلِكَ لَهُ فَإِذَا حُشِرَ قِيلَ لَهُ لَكَ بِكُلِّ دِرْهَمٍ عَشْرَةُ آلَافٍ دِرْهَمٍ وَإِنَّ اللَّهَ نَظَرَ لَكَ وَذَخَرَهَا لَكَ عِنْدَهُ .

امام صادق (ع): اگر زائری به سلامت از سفر زیارتی برگردد دری به روی او گشوده می‌شود که رزق و روزی وی از آن نازل می‌گردد و در مقابل هر درهمی که خرج کرده ده هزار درهم قرار داده می‌شود و برای او ذخیره می‌شود. و هنگامی که محشور شد و از قبر بیرون آمد به او گفته می‌شود: در مقابل هر درهمی که در سفر زیارت خرج کردی ده هزار درهم مال تو است و خداوند به تو نظر نموده و آنها را نزد خودش برای تو ذخیره کرد.

(کامل الزیارات، ص: ۱۲۸)

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) : زُورُوا الْحُسَيْنَ (ع) وَلَوْ كَلَّ سَنَةً فَإِنَّ كُلَّ مَنْ أَنَاهُ عَارِفًا بِحَقِّهِ غَيْرَ جَاحِدٍ لَمْ يَكُنْ لَهُ عِوَضٌ غَيْرَ الْجَنَّةِ وَرِزْقٍ رِزْقًا وَسِعًا وَأَتَاهُ اللَّهُ بِفَرَجٍ عَاجِلٍ

امام صادق (ع): حسین را، اگرچه سالی يك بار، زیارت کنید؛ که هر کس با شناخت حق وی و بدون انکار آن، به زیارتش رود، هیچ پاداشی جز بهشت در خور وی نباشد و روزی ای گشاده یابد و خداوند گشایشی نزدیک برایش پیش آورد.

(کامل الزیارات، ص ۸۵)

عَنْ أَبِي الْحَسَنِ ع: مَنْ أَتَى قَبْرَ الْحُسَيْنِ (ع) فِي السَّنَةِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ أَمِنَ مِنَ الْفَقْرِ.

امام کاظم (ع): هر کسی سالی سه بار به زیارت حسین (ع) رود، از فقر در امان باشد.

(تهذیب الاحکام، ج ۶، ص ۴۸)

عن محمد بن مسلم عن أبي جعفر [الباقر] (ع): إِنَّ الْحُسَيْنَ صَاحِبَ كَرِيْلَاءٍ قُتِلَ مَظْلُومًا مَكْرُوبًا، عَطْشَانًا لَهْفَانًا، وَحَقُّ عَلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ أَنْ لَا يَأْتِيَهُ لَهْفَانٌ وَلَا مَكْرُوبٌ وَلَا مُذْنِبٌ وَلَا مَعْمُومٌ وَلَا عَطْشَانٌ وَلَا ذُو عَاهَةٍ، ثُمَّ دَعَا عِنْدَهُ، وَتَقَرَّبَ بِالْحُسَيْنِ (ع) إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ إِلَّا نَفَسَ اللَّهُ كُرْبَتَهُ، وَأَعْطَاهُ مَسْأَلَتَهُ، وَغَفَرَ ذَنْبَهُ، وَمَدَّ فِي عُمُرِهِ، وَبَسَطَ فِي رِزْقِهِ؛ فَاعْتَبِرُوا يَا أَوْلِي الْأَبْصَارِ.

به نقل از محمد بن مسلم، از امام باقر (ع): حسین (ع) که در کربلا مدفون است، به ستم و رنج و بال تشنه و [دل پُر] اندوه کشته شد، و بر خداوند سزااست که هیچ غم دیده رنج کشیده و گنهکار و اندوهناک و تشنه و بیماری نزد او نمی آید و خدا را نزد آن حضرت نمی خواند و به وسیله امام حسین (ع) به خداوند تقرب نمی جوید، جز آن که خداوند، گره از گرفتاری اش می گشاید و درخواستش را برآورد و گناهش را ببخشد و بر عمرش بیفزاید و روزی اش را گسترده کند. پس عبرت بگیرید، ای صاحب نظران!

(کامل الزیارات: ص ۳۱۳ ح ۵۳۱)

۳. افزایش عمر

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ ع: مَرُّوا شِبَعَتَنَا بِزِيَارَةِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ (ع) فَإِنَّ إِثْبَانَهُ يَزِيدُ فِي الرِّزْقِ وَيَمُدُّ فِي الْعُمُرِ وَيُدْفَعُ مَدَافِعَ السَّوْءِ وَإِثْبَانَهُ مُفْتَرَضٌ عَلَى كُلِّ مُؤْمِنٍ يُقْرَأُ لِلْحُسَيْنِ بِالْإِمَامَةِ مِنَ اللَّهِ.

امام باقر (ع): شیعیان ما را که به زیارت قبر حضرت امام حسین (ع) امر کنید، چه آنکه زیارت روزی را زیاد می کند و عمر را طولانی می گرداند و پیشامدهای بد را منع می شود. و زیارت آن حضرت بر هر مؤمنی که اقرار به امامتش از جانب خداوند عز و جل دارد فرض و واجب است.

(تهذیب الاحکام، ج ۶، ص ۴۲)

عن عبد الملك الخثعمي عن أبي عبد الله [الصادق] (ع) قال: قال لي: يا عبد الملك! لا تدع زيارة الحسين بن علي (ع) ومُراصحابك بذلك، يمدد الله في عمرك، ويزيد الله في رزقك، ويحييك الله سعيدا، ولا تموت إلا سعيدا، ويكثبك سعيدا. ای عبد الملك زیارت حسین بن علی (ع) را ترک مکن و یاران و اصحابت را به آن امر نما! که خداوند عمر تو را طولانی کرده و روزی و رزقت را زیاد می فرماید، و سعادت مند زنده می دارد و و نمی میری مگر با سعادت مند و تو را در زمره سعادت مندان می نویسد.

(کامل الزیارات، ص ۱۵۲)

■ ایام زیارت امام حسین (ع) جزء عمر شمرده نمی شود

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع): «إِنَّ أَيَّامَ زَائِرِي الْحُسَيْنِ (ع) لَا تُحْسَبُ مِنْ أَعْمَارِهِمْ وَلَا تُعَدُّ مِنْ آجَالِهِمْ». امام صادق (ع): ایام زیارت زوار امام حسین (ع) جزء عمرشان شمرده نشده و از اجلشان محسوب نمی گردد. (کامل الزیارات، ص ۱۳۶)

۴. خداوند «حافظ جان و مال» زائر حسین (ع)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ هِلَالٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) قَالَ: قُلْتُ لَهُ جُعِلْتُ فِدَاكَ مَا أَذْنَى مَا لِزَائِرِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ (ع)؟ فَقَالَ لِي يَا عَبْدَ اللَّهِ إِنَّ أَذْنَى مَا يَكُونُ لَهُ أَنْ اللَّهُ يَحْفَظُهُ فِي نَفْسِهِ وَأَهْلِهِ حَتَّى يَرُدَّهُ إِلَى أَهْلِهِ. فَإِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَانَ اللَّهُ الْحَافِظَ لَهُ. عبد الله ابن هلال می گوید محضر امام صادق (ع) عرض کردم: فدایت شوم کمترین ثواب و اجری که برای زائر قبر امام حسین (ع) می باشد چیست؟ حضرت فرمودند: ای عبد الله! کمترین پاداش این است که خداوند متعال خودش و اهلیش را حفظ کرده تا به نزد خانواده اش باز گردد. و وقتی روز قیامت شد خداوند متعال حافظ او خواهد بود. (کامل الزیارات، ص ۱۳۳)

۵. شادی و نشاط معنوی

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) قَالَ سَمِعْتُهُ يَقُولُ إِنَّ الْحُسَيْنَ (ع) قُتِلَ مَكْرُوبًا وَ حَقِيقٌ عَلَى اللَّهِ أَنْ لَا يَأْتِيَهُ مَكْرُوبٌ إِلَّا رَدَّهُ اللَّهُ مَسْرُورًا. امام صادق (ع) می فرمود: حضرت امام حسین (ع) با حالی حزین و اندوهگین کشته شد و سزاوار است بر خدا که هیچ محزون و اندوهگینی به زیارت آن حضرت نرود مگر آنکه حق تعالی وی را مسرور و شادمان به اهلیش برگرداند. (کامل الزیارات، ص ۱۶۷)

عَنْ فَضَيْلِ بْنِ يَسَارٍ قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (ع): إِنَّ إِلَى جَانِبِكُمْ لَقَبْرًا مَا أَتَاهُ مَكْرُوبٌ إِلَّا نَفَسَ اللَّهُ كُرْبَتَهُ. امام صادق (ع): در طرف شما قبری است که هیچ محزون و اندوهگینی آن را زیارت نمی کند مگر آنکه حق تعالی حزن و اندوهش را برطرف می کند. (کامل الزیارات، ص ۱۶۷)

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع): قَالَ الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ (ع): أَنَا قَتِيلُ الْعَبْرَةِ، قُتِلْتُ مَكْرُوبًا، وَ حَقِيقٌ عَلَى اللَّهِ أَنْ لَا يَأْتِيَنِي مَكْرُوبٌ إِلَّا رَدَّهُ وَ قَلْبَهُ إِلَى أَهْلِهِ مَسْرُورًا از امام صادق (ع): حسین بن علی (ع) فرمود: «من، کشته اشکم. به رنج [و سختی] شهید شدم و برای خدا سزاوار است که رنجیده ای نزد من نیاید، مگر آن که او را بادل شادی به خانواده اش باز گرداند». (ثواب الأعمال: ص ۱۲۳، ح ۵۲)

بخش دوم: بُعد معنوی

۱. دعای اهل بیت (ع) پشت سرزائر

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) قَالَ: قَالَ لِي يَا مُعَاوِيَةَ لَا تَدْعُ زِيَارَةَ قَبْرِ الْحُسَيْنِ (ع) لِخَوْفِ فَإِنَّ مَنْ تَرَكَ زِيَارَتَهُ رَأَى مِنَ الْحَسْرَةِ مَا يَتَمَنَّي أَنْ قَبْرَهُ كَانَ عِنْدَهُ أَمَا تُحِبُّ أَنْ يَرَى اللَّهُ شَخْصَكَ وَسَوَادَكَ فِيمَنْ يَدْعُو لَهُ رَسُولُ اللَّهِ (ص) وَعَلَيْهِ وَفَاطِمَةُ وَ الْأَئِمَّةُ (ع).

امام صادق (ع): ای معاویة به خاطر ترس، زیارت قبر امام حسین (ع) را ترک نکن چرا که هر کس به زیارت نرود حسرتی می بیند که آرزو می کند ای کاش قبر امام حسین (ع) نزد او بود آیا دوست نداری خدا تو را از جمله کسانی که رسول خدا (ص) و امام علی و فاطمه زهرا (س) و اهل بیت علیهم السلام برایشان دعا می کنند قرار دهد؟

(کامل الزیارات، ص: ۱۱۶)

۲. طلب آمرزش امام زهرا (س) و امام حسین (ع) برای زائر

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) قَالَ: إِنَّ فَاطِمَةَ بِنْتَ مُحَمَّدٍ (ص) تَحْضُرُ زُورًا قَبْرَ ابْنِهَا الْحُسَيْنِ (ع) فَتَسْتَغْفِرُ لَهُمْ ذُنُوبَهُمْ.

امام صادق (ع): حضرت فاطمه علیها السلام دختر رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم نزد زور قبر فرزندش امام حسین (ع) حاضر شده و برای گناهان ایشان طلب آمرزش می نماید.

(کامل الزیارات، ص: ۱۱۸)

۳. امام حسین (ع) از عرش به زائرانش نگاه می کند و طلب استغفار می کند

عن ابی عبد الله (ع): «... وَإِنَّهُ لَعَلَى يَمِينِ الْعَرْشِ مُتَعَلِّقٌ يَقُولُ يَا رَبِّ أَنْجِزْ لِي مَا وَعَدْتَنِي وَإِنَّهُ لَيَنْظُرُ إِلَى زُورِهِ وَهُوَ أَعْرَفُ بِهِمْ وَبِأَسْمَاءِ آبَائِهِمْ وَبِدَرَجَاتِهِمْ وَبِمَنْزِلَتِهِمْ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ أَحَدِكُمْ بِوَلَدِهِ وَمَا فِي رَحْلِهِ وَإِنَّهُ لَيَرَى مَنْ يَبْكِيهِ فَيَسْتَغْفِرُ لَهُ رَحْمَةً لَهُ وَيَسْأَلُ أَبَاهُ الْإِسْتِغْفَارَ لَهُ وَيَقُولُ لَوْ تَعْلَمُ أَيُّهَا الْبَاكِي مَا أَعَدَّ لَكَ لَفَرِحْتَ أَكْثَرَ مِمَّا جَزَعْتَ فَلَيْسَتْغْفِرُ لَهُ كُلُّ مَنْ سَمِعَ بُكَاءَهُ مِنَ الْمَلَائِكَةِ فِي السَّمَاءِ وَفِي الْحَائِرِ وَيُقَلِّبُ وَمَا عَلَيْهِ مِنْ ذَنْبٍ.»

امام صادق (ع): (روز قیامت) آن حضرت (امام حسین ع) در سمت راست عرش ایستاده می گوید: پروردگارا، وعده ای که به من داده ای عملی کن. امام حسین (ع) به زوارش نگاه می کند و آنها را و اسم پدران آن ها و مرتبه و منزلت هر یک را نزد خدا بیشتر از شناخت هر یک از شما نسبت به فرزندش می شناسد و اینکه چه چیزی به همراه دارند. آن حضرت کسانی را که بر او می گریند می بیند و از خدا طلب آمرزش برای ایشان می کند به سبب رحمی که نسبت به آنان دارد. و از پدر بزرگوارش نیز طلب می کند که برای او استغفار کند و می گوید: ای گریه کننده! اگر بدانی برای تو چه آماده شده فرح و شادی تو بیش از جزع و ناراحتی تو خواهد بود. سپس تمام فرشتگانی که در آسمان و حائری بوده و صدای گریه او را می شنوند برایش استغفار می کنند و باز می گردند در حالی که هیچ گناهی بر او نمی باشد.

(کامل الزیارات، ص: ۳۲۹)

۴. استقبال و بدرقه ملائکه از زائر

قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (ع): إِنَّ أَرْبَعَةَ آلَافٍ مَلَكٍ عِنْدَ قَبْرِ الْحُسَيْنِ (ع) شَعَتْ غُبْرًا يَبْكُونَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ رُئِيسُهُمْ مَلَكٌ يُقَالُ لَهُ مَنْصُورٌ فَلَا يَزُورُهُ زَائِرٌ إِلَّا اسْتَقْبَلُوهُ وَلَا يُودِعُهُ مُودِعٌ إِلَّا شَيِعُوهُ وَلَا مَرِيضٌ إِلَّا عَادُوهُ وَلَا يَمُوتٌ إِلَّا صَلَّوْا عَلَى جَنَازَتِهِ وَاسْتَغْفَرُوا لَهُ بَعْدَ مَوْتِهِ

امام صادق (ع): چهار هزار فرشته در حالی که غمگین و گرفته اند بر سر مزار سید الشهداء (ع) تا قیامت گریه می کنند، در رأس آنها فرشته ای است که منصور نامیده می شود، هیچ زائری نیست مگر اینکه این فرشتگان به پیشواز او می آیند و هنگام برگشتن او را همراهی می کنند و زائر مریضی نیست مگر آنکه به عیادت او می روند و هیچ زائری نیست که از دنیا برود مگر اینکه بر بدنش نمازی گذارند و بعد از مرگش برای او طلب آمرزش می کنند.

(کافی، ج ۴، ص ۵۸۲)

۵. غفران و بخشش الهی

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) قَالَ: إِنَّ لِلَّهِ مَلَائِكَةً مُوَكَّلِينَ بِقَبْرِ الْحُسَيْنِ (ع) فَإِذَا هُمْ بِزِيَارَتِهِ الرَّجُلُ أَعْطَاهُمُ اللَّهُ ذُنُوبَهُ فَإِذَا خَطَا مَحْوَهَا ثُمَّ إِذَا خَطَا ضَاعَ قَوْلُهُ حَسَنَاتِهِ فَمَا تَزَالُ حَسَنَاتُهُ تَصَاعَفُ حَتَّى تُوجِبَ لَهُ الْجَنَّةَ ثُمَّ أَكْتَفُوهُ وَقَدَّسُوهُ وَيُنَادُونَ مَلَائِكَةَ السَّمَاءِ أَنْ قَدِّسُوا زُورًا حَبِيبِ اللَّهِ فَإِذَا اغْتَسَلُوا نَادَاهُمْ مُحَمَّدٌ (ص) يَا وَفَدَ اللَّهُ أَنْبِشُرُوا بِمُرَافَقَتِي فِي الْجَنَّةِ ثُمَّ نَادَاهُمْ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ع أَنَا ضَامِنٌ لِقَضَاءِ حَوَائِجِكُمْ وَدَفْعِ الْبَلَاءِ عَنْكُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ثُمَّ التَّفَاهُمُ [اَكْتَنَفَهُمْ] النَّبِيُّ (ص) عَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ حَتَّى يَنْصَرِفُوا إِلَى أَهْلِيهِمْ.

امام صادق (ع): خداوند متعال فرشتگانی دارد که موکل قبر امام حسین (ع) می باشند، هنگامی که شخص قصد زیارت آن حضرت را می نماید خداوند گناهان او را به این فرشتگان اعطاء نموده و در اختیار آنها می گذارد وقتی وی قدم گذارد فرشتگان گناهان را محو می کنند سپس وقتی قدم بعدی را برداشت حسنات او را مضاعف می نمایند و پیوسته حسنات او را مضاعف کرده تا جایی که بهشت را بر او واجب می شود. سپس اطرافش را گرفته و تقدیس و تنزیهش می نمایند و سپس فرشتگان آسمان را نداء می دهند که زوار حبیب خدا را تقدیس و تنزیه نمایند و وقتی زوار غسل زیارت نمودند رسول خدا (ص) ایشان را نداء داده و می فرماید: ای مسافرین خدا بشارت باد شما را که با من در بهشت همراه خواهید بود. سپس امیرالمؤمنین (ع) ایشان را نداء داده و می فرماید: من ضامنم که حوائج شما را برآورده و در دنیا و آخرت بلا و محنت را از شما دور نمایم. سپس پیامبر اکرم (ص) با ایشان از طرف راست و چپ ملاقات فرموده تا به اهل خود بازگردند.

(کامل الزیارات، ص: ۱۳۱)

إِنَّ الرَّجُلَ لَيُخْرَجُ إِلَى قَبْرِ الْحُسَيْنِ (ع) فَلَهُ إِذَا خَرَجَ مِنْ أَهْلِهِ بِأَوَّلِ خُطْوَةٍ مَغْفِرَةٌ ذُنُوبِهِ ثُمَّ لَمْ يَزَلْ يُقَدِّسُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ فَإِذَا أَتَاهُ نَاجَاهُ اللَّهُ تَعَالَى فَقَالَ عَبْدِي سَلْنِي أُعْطِكَ اذْعُنِي أُجِبْكَ اظْلُبْ مِنِّي أُعْطِكَ سَلْنِي حَاجَةٌ أَقْضِيهَا [أَقْضِيهَا] لَكَ قَالَ وَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (ع) وَ حَقُّ عَلَى اللَّهِ أَنْ يُعْطِيَ مَا بَدَّلَ

امام صادق ع: شخصی که به زیارت قبر امام حسین (ع) می رود، زمانی که از اهلش جدا شد با اولین گامی که برمی دارد تمام گناهانش آمرزیده می شود سپس با هر قدمی که برمی دارد پیوسته تقدیس و تنزیه شده تا به قبر برسد و هنگامی که به آنجا رسید حق تعالی او را خوانده و با وی مناجات نموده و می فرماید: بنده من! از من بخواه تا به تو اعطاء نمایم، من را بخوان اجابتت نمایم، از من طلب کن به تو بدهم، حاجتت را از من بخواه تا برایت روا سازم. راوی می گوید، امام (ع) فرمودند: و بر خداوند متعال حق و ثابت است آنچه را که بذل نموده اعطاء فرماید.

(کامل الزیارات، ص ۱۳۲)

عَنْ الْحُسَيْنِ بْنِ تُوَيْبِ بْنِ أَبِي فَاخِتَةَ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (ع): يَا حُسَيْنُ! مَنْ خَرَجَ مِنْ مَنْزِلِهِ يُرِيدُ زِيَارَةَ قَبْرِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ (ع) إِنْ كَانَ مَا شِئَا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ حَسَنَةً وَمَحَى عَنْهُ سَيِّئَةً حَتَّى إِذَا صَارَ فِي الْحَائِرِ كَتَبَهُ اللَّهُ مِنَ الْمُصْلِحِينَ الْمُتَنَجِّحِينَ (الْمُفْلِحِينَ الْمُنْجِحِينَ) حَتَّى إِذَا قَضَى مَنَاسِكَهُ كَتَبَهُ اللَّهُ مِنَ الْفَائِزِينَ حَتَّى إِذَا أَرَادَ الْإِنْصِرَافَ أَتَاهُ مَلَكٌ فَقَالَ:

إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ص) يُفْرُوكَ السَّلَامَ وَيَقُولُ لَكَ: اسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ فَقَدْ غُفِرَ لَكَ مَا مَضَى.

حسین بن ثویر می‌گوید: امام صادق (ع) فرمودند: ای حسین بن ثویر! کسی که از منزلش بیرون آید و قصدش زیارت قبر حضرت حسین ابن علی (ع) باشد اگر پیاده رود خداوند مَنان به هر قدمی که برمی‌دارد یک حسنه برایش نوشته و یک گناه از او محو می‌فرماید تا زمانی که به حائر برسد و پس از رسیدن به آن مکان شریف حق تبارک و تعالی او را از رستگاران قرار می‌دهد تا وقتی که مراسم و اعمال زیارت را به پایان برساند که در این هنگام او را از فائزین محسوب می‌فرماید تا زمانی که اراده مراجعت نماید در این وقت فرشته‌ای نزد او آمده و می‌گوید: رسول خدا (ص) سلام رسانده و به تو می‌فرماید: از ابتداء عمل را شروع کن، تمام گناهان گذشته‌ات آمرزیده شد.

(کامل‌الزیارات ص ۱۳۲)

■ هزار ثواب، پاک‌ی از هزار گناه و بالارفتن هزار درجه ای زائر حسین

قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ع: مَنْ أَتَى قَبْرَ الْحُسَيْنِ (ع) مَا شِئَا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ أَلْفَ حَسَنَةٍ وَمَحَا عَنْهُ أَلْفَ سَيِّئَةٍ وَرَفَعَ لَهُ أَلْفَ دَرَجَةٍ فَإِذَا أَتَيْتَ الْفُرَاتَ فَاعْتَسِلْ وَعَلِقْ نَعْلَيْكَ وَامْشِ حَافِيًا وَامْشِ مَشْيَ الْعَبْدِ الدَّلِيلِ فَإِذَا أَتَيْتَ بَابَ الْحَائِرِ فَكَبِّرْ أَرْبَعًا ثُمَّ امْشِ قَلِيلًا ثُمَّ كَبِّرْ أَرْبَعًا ثُمَّ ائْتِ رَأْسَهُ فَقِفْ عَلَيْهِ فَكَبِّرْ أَرْبَعًا (فَكَبِّرْ وَصَلِّ عِنْدَهُ وَاسْأَلْ) وَصَلِّ أَرْبَعًا وَاسْأَلِ اللَّهَ حَاجَتَكَ.

امام صادق (ع): کسی که پیاده به زیارت قبر حضرت امام حسین (ع) برود خداوند متعال به هر قدمی که برمی‌دارد هزار حسنه برایش ثبت و هزار گناه از وی محو می‌فرماید و هزار درجه مرتبه‌اش را بالا می‌برد سپس فرمودند: وقتی به فرات رسیدی ابتداء غسل کن و کفش‌هایت را آویزان نما و پای برهنه راه برو و مانند بنده ذلیل راه برو و وقتی به درب حائر رسیدی چهار مرتبه تکبیر بگو سپس اندکی حرکت کن باز چهار بار تکبیر گفته بعد به طرف بالای سر حضرت برو و در آنجا بایست و سپس چهار مرتبه تکبیر بگو و نزد قبر نماز بخوان و از خداوند متعال حاجت خود را بخواه.

(کامل‌الزیارات، ص: ۱۳۳)

■ نوشته نشدن بدیها برای زائر حسین، حرام شدن آتش بر آنان

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مَيْمُونِ الصَّائِغِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) قَالَ: يَا عَلِيُّ زِرِّ الْحُسَيْنِ وَلَا تَدَعُهُ قَالَ: قُلْتُ مَا لِمَنْ أَتَاهُ مِنَ الثَّوَابِ؟ قَالَ: مَنْ أَتَاهُ مَا شِئَا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ حَسَنَةً وَمَحَى عَنْهُ سَيِّئَةً وَرَفَعَ لَهُ دَرَجَةً فَإِذَا أَتَاهُ وَكَلَّ اللَّهُ بِهِ مَلَكَيْنِ يَكْتُبَانِ مَا خَرَجَ مِنْ فِيهِ مِنْ خَيْرٍ وَلَا يَكْتُبَانِ مَا يَخْرُجُ مِنْ فِيهِ مِنْ شَرٍّ وَلَا غَيْرَ ذَلِكَ فَإِذَا أَنْصَرَفَ وَدَعُوهُ وَقَالُوا: يَا وَلِيَّ اللَّهِ مَغْفُورًا لَكَ أَنْتَ مِنْ حِزْبِ اللَّهِ وَحِزْبِ رَسُولِهِ وَحِزْبِ أَهْلِ بَيْتِ رَسُولِهِ وَاللَّهُ لَا تَرَى النَّارَ بِعَيْنِكَ أَبَدًا وَلَا تَرَكَ وَلَا تَطْعُمُكَ أَبَدًا.

علی بن میمون صائغ، از حضرت امام صادق (ع) نقل کرده که آن حضرت فرمودند: ای علی! قبر حسین (ع) را زیارت کن و آن را ترک مکن. عرض کردم: ثواب کسی که آن حضرت را زیارت کند چیست؟ حضرت فرمودند: کسی که پیاده به زیارت او برود، خداوند به هر قدمی که برمی‌دارد یک حسنه برایش نوشته و یک گناه از او محو می‌فرماید و یک درجه مرتبه‌اش را بالا می‌برد، و وقتی به زیارت رفت، حق تعالی دو فرشته را موکل او می‌فرماید که آنچه خیر از دهان او خارج می‌شود را نوشته و آنچه شر و بد می‌باشد را ننویسند و وقتی برگشت با او وداع کرده و به وی می‌گویند: ای ولی خدا! گناهانت آمرزیده شد و تو از افراد حزب خدا و حزب رسول او و حزب اهل بیت رسولش می‌باشی. به خدا قسم! هرگز تو آتش را به چشم نخواهی دید و آتش نیز هرگز تو را نخواهد دید و تو را طعمه خود نخواهد نمود.

(کامل‌الزیارات ص ۱۳۴)

■ هر قدم پاک شدن یک گناه و هر قدم یک ثواب برای زائر حسین

سدیر صیرفی می گوید: كُنَّا عِنْدَ أَبِي جَعْفَرٍ (ع) فَذَكَرَ فِتْنَى قَبْرِ الْحُسَيْنِ (ع) فَقَالَ لَهُ أَبُو جَعْفَرٍ (ع) مَا أَتَاهُ عَبْدٌ فَخَطَا خُطْوَةً إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ حَسَنَةً وَحَطَّ عَنْهُ سَيِّئَةً.

محضر امام باقر (ع) بودیم که جوانی قبر حضرت امام حسین (ع) را متذکر شد. حضرت به او فرمود: بنده‌ای به زیارت آن حضرت نرفته و قدمی برداشته مگر آنکه حق تعالی برای او یک حسنه نوشته و یک گناه از او پاک می‌کند.

(کامل الزیارات، ص: ۱۳۴)

۶. تبدیل سیئات به حسنات

عن صفوان بن مهران الجمال عن أبي عبد الله [الصادق] (ع): أهُونُ مَا يَكْسِبُ زَائِرُ الْحُسَيْنِ (ع) فِي كُلِّ حَسَنَةٍ أَلْفِ أَلْفِ حَسَنَةٍ، وَالسَّيِّئَةُ وَاحِدَةٌ، وَأَيُّ الْوَاحِدَةِ مِنْ أَلْفِ أَلْفٍ؟ ثُمَّ قَالَ: يَا صَفْوَانُ، أَبَشِرْ؛ فَإِنَّ لِلَّهِ مَلَائِكَةً مَعَهَا قُضْبَانٌ مِنْ نُورٍ، فَإِذَا أَرَادَ الْحَفَظَةَ أَنْ تَكْتُبَ عَلَى زَائِرِ الْحُسَيْنِ (ع) سَيِّئَةً، قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ لِلْحَفَظَةِ: كُفِّي، فَتَكُفُّ، فَإِذَا عَمِلَ حَسَنَةً، قَالَتْ لَهَا: اكْتُبِي: «أَوْلَيْكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ» (فرقان، ۷۰)

به نقل از صفوان بن مهران جمال: امام صادق (ع) فرمود: «کمترین دستاورد زائر حسین (ع)، هزار هزار برابر شدن نیکی‌های اوست؛ ولی گناه، همان یکی می‌ماند؛ و یکی کجا، و هزار هزار، کجا؟!». سپس فرمود: «ای صفوان! بشارت باد که برای خداوند، فرشتگانی است که شاخه‌هایی از نور به همراه دارند و چون فرشتگان نگهبان، می‌خواهند کار زشت زائر حسین (ع) را بنویسند، آن فرشتگان به این نگهبانان می‌گویند: «دست نگاه دارید!»؛ و آنان دست نگاه می‌دارند؛ و چون کار نیکی کند، به آنها می‌گویند: «بنویسید: اینان، کسانی‌اند که خداوند، بدی‌هایشان را به نیکی تبدیل می‌کند»»

(کامل الزیارات: ص ۵۴۵، ح ۸۳۴)

۷. رسیدن به مقام شهداء و سبقت از مقام شهداء

عَنْ جَابِرِ الْجَعْفَرِيِّ قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (ع) لِلْمُقْضَلِ كَمْ بَيْنَكَ وَبَيْنَ قَبْرِ الْحُسَيْنِ (ع) قُلْتُ بِأَبِي أَنْتَ وَأُمِّي يَوْمٌ وَبَعْضُ يَوْمٍ آخَرَ قَالَ فَتَرَوْهُ فَقَالَ نَعَمْ قَالَ قَالَ أَلَا أَبَشِّرُكَ أَلَا أَفْرِحُكَ بِبَعْضِ ثَوَابِهِ قُلْتُ بَلَى جُعِلْتُ فِدَاكَ قَالَ قَالَ إِنَّ الرَّجُلَ مِنْكُمْ لِيَأْخُذُ فِي جَهَاذِهِ - وَيَتَهَيَّأُ لَزِيَارَتِهِ فَيَتَبَشَّرُ بِهِ أَهْلُ السَّمَاءِ فَإِذَا خَرَجَ مِنْ بَابِ مَنْزِلِهِ رَاكِبًا أَوْ مَاشِيًا - وَكَلَّ اللَّهُ بِهِ أَرْبَعَةَ آلَافِ مَلَكٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ يُصَلُّونَ عَلَيْهِ حَتَّى يُوفِيَ قَبْرِ الْحُسَيْنِ (ع) ... فَلَكَ بِكُلِّ قَدَمٍ رَفَعْتَهَا أَوْ وَضَعْتَهَا كَثُوبٌ الْمُنْتَشِحِطِ بِدَمِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

از جابر جعفری، وی گفت: امام صادق (ع)، به مفضل فرمودند: فاصله بین شما تا قبر مطهر امام حسین (ع) چه مقدار است؟ وی عرض کرد: پدر و مادرم فدایت شوند یک روز و مقداری از یک روز. حضرت فرمودند: آیا قبر آن حضرت را زیارت می‌کنی؟ عرض کردم: بلی. فرمودند: آیا بشارت بدهم تو را؟ آیا شاد و مسرور بنمایم تو را به واسطه پاره‌ای از ثواب‌های آن؟ عرض کردم: بلی فدایت شوم. مفضل گفت: حضرت به من فرمودند: هرگاه یک نفر از شما اثاثیه سفرش را برمی‌دارد و آماده می‌شود برای زیارت قبر امام حسین (ع) اهل آسمان به او بشارت می‌دهند و وقتی از درب خانه‌اش بیرون رفت چه سواره و چه پیاده خداوند مئتان چهار هزار فرشته را بر او موکل می‌فرماید که بروی تحیت و درود فرستند تا به قبر مطهر حضرت امام حسین (ع) برسد. پس برای تو به هر قدمی که برمی‌داری یا می‌گذاری مثل ثواب کسی است در راه خدا در خون خودش غلطیده است.

(کامل الزیارات، ص ۲۰۷)

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) قَالَ: كَانَ الْحُسَيْنُ مَعَ أُمِّهِ تَحْمِلُهُ فَأَخَذَهُ النَّبِيُّ (ص) وَقَالَ لَعَنَ اللَّهُ قَاتِلَكَ وَلَعَنَ اللَّهُ سَالِبَكَ وَأَهْلَكَ اللَّهُ الْمُتَوَازِرِينَ عَلَيْكَ وَحَكَمَ اللَّهُ بَيْنِي وَبَيْنَ مَنْ أَعَانَ عَلَيْكَ قَالَتْ فَاطِمَةُ الزَّهْرَاءُ يَا أَبَتِ أَيِّ شَيْءٍ تَقُولُ قَالَ يَا بِنْتَاهُ ذَكَرْتُ مَا يُصِيبُهُ بَعْدِي وَبَعْدِكَ مِنَ الْأَذَى وَالظُّلْمِ وَالْغَدْرِ وَالْبَغْيِ وَهُوَ يَوْمُنِي فِي عَضْبَةٍ كَأَنَّهُمْ نُجُومُ السَّمَاءِ يَتَهَادُونَ إِلَى الْقَتْلِ وَكَأَنِّي أَنْظُرُ إِلَى مُعْسَكِرِهِمْ وَإِلَى مَوْضِعِ رِحَالِهِمْ وَتَزْبِتِهِمْ قَالَتْ يَا أَبَهُ وَأَيْنَ هَذَا الْمَوْضِعِ الَّذِي تَصِفُ قَالَ مَوْضِعٌ يُقَالُ لَهُ كَرْبَلَاءُ وَهِيَ دَارُ كَرْبٍ وَبَلَاءٍ عَلَيْنَا وَعَلَى الْأُمَّةِ يَخْرُجُ عَلَيْهِمْ شِرَارُ أُمَّتِي لَوْ أَنَّ أَحَدَهُمْ شَفَعَ لَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِينَ مَا شَفَعُوا فِيهِ وَهُمْ الْمُخَلَّدُونَ فِي النَّارِ قَالَتْ يَا أَبَهُ فَيُقْتَلُ قَالَ نَعَمْ يَا بِنْتَاهُ وَمَا قِيلَ قَتَلْتَهُ أَحَدٌ كَانَ قَبْلَهُ وَيَبْكِيهِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُونَ وَالْمَلَائِكَةُ وَالْوَحْشُ وَالنَّبَاتَاتُ وَالْبِحَارُ وَالْجِبَالُ وَلَوْ يُؤَذَّنُ لَهَا مَا بَقِيَ عَلَى الْأَرْضِ مُتَنَفِّسٌ وَيَأْتِيهِ قَوْمٌ مِنْ مُحِبِّينَا لَيْسَ فِي الْأَرْضِ أَعْلَمُ بِاللَّهِ وَلَا أَقْوَمُ بِحَقِّينَا مِنْهُمْ وَلَيْسَ عَلَى ظَهْرِ الْأَرْضِ أَحَدٌ يَلْتَفِتُ إِلَيْهِ غَيْرُهُمْ أَوْلَيْكَ مَصَابِيحُ فِي ظُلُمَاتِ الْجُورِ وَهُمْ الشُّفَعَاءُ وَهُمْ وَارِدُونَ حَوْضِي غَدًا أَعْرِفُهُمْ إِذَا وَرَدُوا عَلَيَّ بِسِيمَاهُمْ وَكُلُّ أَهْلِ دِينٍ يَطْلُبُونَ أُمَّتَهُمْ وَهُمْ يَطْلُبُونَنَا لَا يَطْلُبُونَ غَيْرَنَا وَهُمْ قَوْمُ الْأَرْضِ وَبِهِمْ يَنْزِلُ الْغَيْثُ فَقَالَتْ فَاطِمَةُ الزَّهْرَاءُ (ع) يَا أَبَهُ إِنَّا لِلَّهِ وَبَكَتْ فَقَالَ لَهَا يَا بِنْتَاهُ إِنَّ أَفْضَلَ أَهْلِ الْجَنَّةِ هُمُ الشُّهَدَاءُ فِي الدُّنْيَا بَدَلُوا «أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنَّ لَهُمُ الْجَنَّةَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيُقْتَلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعَدَّا عَلَيْهِ حَقًّا» (توبه، ۱۱) فَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا قَتْلَةٌ أَهْوَنُ مِنْ مَيْتَةٍ وَمَنْ كَتَبَ عَلَيْهِ الْقَتْلُ خَرَجَ إِلَى مَضْجَعِهِ وَمَنْ لَمْ يُقْتَلْ فَسُوفَ يَمُوتُ يَا فَاطِمَةُ بِنْتُ مُحَمَّدٍ أَمَا تَحْسِبِينَ أَنْ تَأْمُرِينَ غَدًا بِأَمْرِ فِتْنَاعَيْنِ فِي هَذَا الْخَلْقِ عِنْدَ الْحِسَابِ أَمَا تَرْضَيْنَ أَنْ يَكُونَ ابْنُكَ مِنْ حَمَلَةِ الْعَرْشِ أَمَا تَرْضَيْنَ أَنْ يَكُونَ أَبُوكَ يَأْتُوهُ نِسْمَا لَوْنَةَ الشُّفَاعَةِ أَمَا تَرْضَيْنَ أَنْ يَكُونَ بَعْلُكَ يَذُودُ الْخَلْقَ يَوْمَ الْعَطَشِ عَنِ الْحَوْضِ فَيَسْقِي مِنْهُ أَوْلِيَاءَهُ وَيَذُودُ عَنْهُ أَعْدَاءَهُ أَمَا تَرْضَيْنَ أَنْ يَكُونَ بَعْلُكَ قَسِيمٌ - النَّارِ يَأْمُرُ النَّارَ فَنُطِيعُهُ يُخْرِجُ مِنْهَا مَنْ يَشَاءُ وَيَتْرُكُ مَنْ يَشَاءُ أَمَا تَرْضَيْنَ أَنْ تَنْظُرِينَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ عَلَى أَرْجَاءِ السَّمَاءِ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ وَإِلَى مَا تَأْمُرِينَ بِهِ وَيَنْظُرُونَ إِلَى بَعْلِكَ قَدْ حَصَرَ الْخَلَائِقُ وَهُوَ يُخَاصِمُهُمْ عِنْدَ اللَّهِ فَمَا تَرْضِينَ اللَّهُ صَانِعٌ بِقَاتِلِ وَلَدِكَ وَقَاتِلِكَ إِذَا أَفْلَجَتْ حُجَّتُهُ عَلَى الْخَلَائِقِ وَأَمَرَتِ النَّارُ أَنْ تُطِيعَهُ أَمَا تَرْضَيْنَ أَنْ يَكُونَ الْمَلَائِكَةُ تَبْكِي لِنَبِيِّكَ وَتَأْسَفُ عَلَيْهِ كُلُّ شَيْءٍ أَمَا تَرْضَيْنَ أَنْ يَكُونَ مِنْ أَتَاءِ زَائِرٍ فِي صَمَانِ اللَّهِ وَيَكُونَ مِنْ أَتَاءِ بَمْنَلَةٍ مِنْ حَجٍّ إِلَى بَيْتِ اللَّهِ وَاعْتَمَرَ وَلَمْ يَحُلْ مِنَ الرَّحْمَةِ طَرْفَةَ عَيْنٍ وَإِذَا مَاتَ مَاتَ شَهِيدًا وَإِنْ بَقِيَ لَمْ تَزَلِ الْحَفَظَةُ تَدْعُو لَهُ مَا بَقِيَ وَلَمْ يَزَلْ فِي حِفْظِ اللَّهِ وَأَمْنِهِ حَتَّى يُفَارِقَ الدُّنْيَا قَالَتْ يَا أَبَهُ سَلَّمْتُ وَرَضِيْتُ وَتَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ فَمَسَحَ عَلَى قَلْبِهَا وَ مَسَحَ عَيْنَيْهَا وَقَالَ إِنِّي وَبَعْلُكَ وَأَنْتِ وَابْنُكَ فِي مَكَانٍ تَقَرَّرَ عَيْنَاكَ وَيَفْرَحُ قَلْبُكَ.

امام صادق (ع) فرمود: امام حسین (ع) را مادرش می‌برد، پیامبر اکرم (ص) امام حسین (ع) را گرفت و فرمود: خدا قاتل و ربابندگان اشیاء تو را لعنت کند! خدا افرادی را که بر علیه تو یکدیگر را یاری می‌کنند هلاک نماید! خدا بین من و آن افرادی که بر علیه تو قیام می‌نمایند حکم فرماید! حضرت زهرا ی اطهر علیها السلام گفت: پدر جان! چه می‌گویی؟ فرمود: ای دختر عزیزم! به یاد آن اذیت و ظلم و ستم و غدري افتادم که بعد از من و تو دچار حسینم خواهد شد، حسینم در آن روز در میان گروهی است که گویا، ستارگان آسمان هستند و بسوی شهادت میشتابند. گویا، من لشکرگاه و موضع اثنان و تربت آنان را می‌بینم. فاطمه زهراء گفت: پدر جان! این موضعی که شما آن را توصیف میکنی کجا است؟ فرمود: موضعی است که آن را کربلاء می‌نامند و آن موضع برای ما و امت خانه کرب و بلاء است. اشارات من بر حسین و یارانش حمله می‌کنند که اگر عموم افرادی که در آسمانها و زمین هستند برای یکی از ایشان نزد خدا شفاعت کنند پذیرفته نخواهد شد و آنان همیشه در دوزخ خواهند بود. فاطمه اطهر گفت: پدر جان! آیا حسین من شهید خواهد شد؟! فرمود: آری، ای دختر عزیزم! بنحوی شهید می‌شود که احدی قبل از او شهید نشده باشد! آسمانها، زمین‌ها، ملائکه، وحوش، گیاهان، دریاها و کوه‌ها برای او گریان میشوند. اگر خدا به آنها اجازه دهد نفس کثی در روی زمین باقی نمی‌ماند که تنفس کند. و گروهی از دوستداران ما نزد حسین می‌ایند که در روی زمین بخدا عالم‌ترو بحق ما ثابت‌تر از ایشان نخواهد بود. در روی

زمین احدی غیر از آنان نیست که متوجه حسین شود. ایشان در تاریکی های ظلم و ستم چراغ های درخشنده ای هستند، آنان شفاعت خواهند کرد، ایشانند که فردای قیامت وارد حوض کوثر من خواهند شد، موقعی که بر من وارد شوند ایشان را بوسیله چهره شان می شناسم، اهل هر دینی امامان خود را می طلبند، ولی آنان غیر از ما کسی را نخواهند طلبید. ایشانند که باعث قوام زمین میباشند و باران بواسطه آنان نازل می شود. حضرت زهراء علیها السلام گریان شد و گفت: پدر جان! **إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ**! رسول خدا (ص) فرمود: بافضیلت ترین اهل بهشت افرادی هستند که در دنیا شهید شده باشند، جانها و اموال خود را دادند که در عوض بهشت را دارا باشند، آنان در راه خدا قتال میکنند و دشمن را میکشند و خودشان کشته میشوند و این وعده ای است حق. آنچه را که نزد خدا میباشد بهتر است از دنیا و آنچه در آن است. شهید شدن از مردن آسانتر است. هر کسی که شهادت برایش نوشته شده باشد به جایگاه خود خواهد رفت و کسی که کشته نشود یقیناً خواهد مرد. ای فاطمه، ای دختر محمد! آیا دوست نداری فردای قیامت هر دستوری که بدهی نزد این خلق از تو اطاعت شود، آیا راضی نیستی که پسر ت از حاملین عرش محسوب شود، آیا راضی نیستی که مردم نزد پدرت بیایند و طلب شفاعت نمایند، آیا دوست نداری که شوهرت در روز قیامت مردم عطشان را از حوض کوثر سیراب نماید، دوستان خود را سیراب کند و دشمنان خویش را تشنه بگذارد، آیا راضی نیستی که شوهرت دوزخ را داشته باشد، دوزخ از او اطاعت کند، هر کسی را که وی بخواهد از آتش خارج کند و هر کس را می خواهد رها کند؟ آیا راضی نیستی بنگری ملائکه در اطراف آسمان هستند و بتو و هر دستوری که بدهی نظر داشته باشند، نیز ملائکه نظر کنند و بنگرند که شوهرت با خلائقی که حاضر شده اند نزد خدا مخاصمه کند، چه اعمالی خواهی دید که خدای توانا با قاتل فرزند تو حسین و قاتل تو و قاتل شوهرت انجام خواهد داد، زیرا حجت آن حضرت بر خلق تمام و دوزخ مأمور به اطاعت از اوست، آیا دوست نداری که ملائکه برای پسر ت گریه کنند و هر چیزی برای او تأسف بخورد، آیا راضی نیستی که هر کسی زیارت حسین تو بیاید خدا ضامن او باشد، هر کسی زیارت حسین برود مانند کسی باشد که به حج و عمره رفته است و یک چشم بهم زد از رحمت خدا دور نخواهد بود و هر گاه بمیرد شهید مرده باشد و مادامی که زنده باشد ملائکه برای او دعاء کنند، و همیشه در امان خدا باشد تا از دنیا رحلت نماید. حضرت زهرا گفت: پدر جان تسلیم و راضی شدم، بخدا توکل کردم. سپس پیغمبر اکرم (ص) دست روی قلب و چشمان فاطمه کشید و فرمود: من و شوهرت و دو فرزندت در یک مکان خواهیم بود که چشم تو روشن و قلب تو خوشحال شود.

(تفسیر فرات کوفی، ج ۱، ص ۱۷۱)

عَنْ صَفْوَانَ الْجَمَّالِ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (ع) وَنَحْنُ فِي طَرِيقِ الْمَدِينَةِ نُرِيدُ مَكَّةَ فَقُلْتُ لَهُ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ مَا لِي أَرَاكَ كَثِيبًا حَزِينًا مُنْكَسِرًا فَقَالَ لِي لَوْ تَسْمَعُ مَا أَسْمَعُ لَشَغَلَكَ عَنْ مُسَاءِ لَتِي قُلْتُ وَمَا الَّذِي تَسْمَعُ قَالَ ابْتِهَالُ الْمَلَائِكَةِ إِلَى اللَّهِ عَلَى قَتْلَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (ع) وَعَلَى قَتْلَةِ الْحُسَيْنِ (ع) وَنَوْحِ الْجَنِّ عَلَيْهِمَا - وَبُكَاءِ الْمَلَائِكَةِ الَّذِينَ حَوْلَهُمْ وَشِدَّةِ حُزْنِهِمْ فَمَنْ يَتَهَنَّأُ مَعَ هَذَا بَطْعَامٍ أَوْ شَرَابٍ أَوْ نَوْمٍ قُلْتُ لَهُ فَمَنْ يَأْتِيهِ زَائِرًا ثُمَّ يَنْصَرِفُ فَمَتَى يَعُودُ إِلَيْهِ وَفِي كَمْ يَوْمٍ يُؤْتَى وَفِي كَمْ يَسْعُ النَّاسُ تَرْكُهُ قَالَ أَمَّا الْقَرِيبُ فَلَا أَقَلَّ مِنْ شَهْرٍ وَأَمَّا بَعِيدُ الدَّارِ فَفِي كُلِّ ثَلَاثِ سِنِينَ فَمَا جازَ الثَّلَاثِ سِنِينَ فَقَدْ عَوَّ رَسُولُ اللَّهِ (ص) وَقَطَعَ رَحِمَهُ إِلَّا مِنْ عِلَّةٍ وَلَوْ يَعْلَمُ زَائِرُ الْحُسَيْنِ (ع) مَا يَدْخُلُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ وَمَا يَصِلُ إِلَيْهِ مِنَ الْفَرَحِ وَإِلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَإِلَى فَاطِمَةَ وَالْأَيَّامَةَ وَالشُّهَدَاءِ مِنَّا أَهْلِ الْبَيْتِ وَمَا يَنْقَلِبُ بِهِ مِنْ دُعَائِهِمْ لَهُ وَمَا لَهُ فِي ذَلِكَ مِنَ الثَّوَابِ فِي الْعَاجِلِ وَالْأَجَلِ وَالْمَذْخُورِ لَهُ عِنْدَ اللَّهِ لِأَحَبِّ أَنْ يَكُونَ مَا تَمَّ دَارُهُ مَا بَقِيَ وَأَنْ زَائِرُهُ لِيَخْرُجُ مِنْ رَحْلِهِ فَمَا يَبْقَى عَلَيْهِ عَلَى شَيْءٍ إِلَّا دَعَا لَهُ فَإِذَا وَقَعَتِ الشَّمْسُ عَلَيْهِ أَكَلَتْ ذُنُوبَهُ كَمَا تَأْكُلُ النَّارُ الْحَطَبَ وَمَا تَبْقَى الشَّمْسُ عَلَيْهِ مِنْ ذُنُوبِهِ سَيِّئًا فَيَنْصَرِفُ وَمَا عَلَيْهِ ذَنْبٌ وَقَدْ رُفِعَ لَهُ مِنَ الدَّرَجَاتِ مَا لَا يَنَالُهُ الْمُتَشَحِّطُ بِدَمِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَيُوكَلُّ بِهِ مَلَكٌ يَقُومُ مَقَامَهُ وَيَسْتَغْفِرُ لَهُ حَتَّى يَرْجِعَ إِلَى الزِّيَارَةِ أَوْ يَمُوتَ ثَلَاثِ سِنِينَ أَوْ يَمُوتَ

به نقل از صفوان جمال: با امام صادق (ع) از مدینه به سوی مکه می رفتیم که من از امام صادق (ع) پرسیدم: ای فرزند

پیامبر خدا! چرا گرفته و اندوهگین و دل شکسته‌ای؟ حضرت فرمود: «اگر تو هم آنچه من می‌شنوم، می‌شنیدی، دیگر سؤال نمی‌کردی». گفتم: چه چیزی می‌شنوی؟ فرمود: «نفرین خواهی فرشتگان از خدا برای قاتلان امیرمؤمنان (ع) و حسین (ع) و نوحه خوانی جنیان بر آن دو، و گریه و اندوه شدید فرشتگان گرداگرد آنان برایشان. با این همه، چه کسی خواب و خورد و خوراک دارد؟». به او گفتم: کسی که به زیارت او می‌رود و باز می‌گردد، کی دوباره به زیارت بیاید؟ و هر از چند گاه به زیارتش بروند؟ و تا کی مردم می‌توانند به زیارتش نروند؟ امام فرمود: «کسی که نزدیک است، حدّ اقل، هر ماه یک بار، و کسی که دور است، حدّ اقل، هر سه سال یک بار، و اگر از سه سال بگذرد، پیامبر خدا صلی الله علیه و آله را نافرمانی کرده و پیوندش را با او قطع کرده است، مگر آن که عذری داشته باشد. اگر زائر حسین (ع) می‌دانست که چه اندازه دل پیامبر خدا صلی الله علیه و آله را شاد می‌کند و چه پیوندی با او و امیرمؤمنان (ع)، فاطمه علیها السلام و امامان و شهیدان ما اهل بیت برقرار کرده است و چه دعایی از آنان در حق وی کارگرمی افتد و چه جزایی در این دنیا و آن دنیا و نیز اندوخته در پیش خدا می‌یابد، دوست می‌داشت که خانه‌اش برای بقیه عمرش نزدیک مرقد حسین (ع) بود. و زائر او از خانه‌اش (/ قافله‌اش) بیرون می‌آید، سایه‌اش بر چیزی نمی‌افتد، جز آن که برایش دعا می‌کند، و چون [نور] خورشید بر او می‌افتد، گناهانش را می‌خورد، آن گونه که آتش، هیزم را می‌خورد و خورشید، هیچ یک از گناهان او را باقی نمی‌گذارد و بدون گناه، باز می‌گردد و درجاتش چنان بالا رفته که کسی که به خاطر خدا در خون خویش غلتیده نیز به آن نمی‌رسد و فرشته‌ای به جای او گمارده می‌شود و برایش آموزش می‌طلبد تا هنگامی که دوباره برای زیارت، باز گردد یا سه سال بگذرد و یا اینکه بمیرد...».

(کامل زیارت، ص ۲۷۹)

۸. احسان به رسول خدا (ص) و شهری در بهشت و استجاب دعا

قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (ع) مَنْ أَتَى قَبْرَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) فَقَدَ وَصَلَ رَسُولَ اللَّهِ (ص) وَ وَصَلْنَا وَ حَرَمْتُ غَيْبَتُهُ وَ حَرَمَ لَحْمُهُ عَلَى النَّارِ وَأَعْطَاهُ اللَّهُ بِكُلِّ دَرْهَمٍ أَلْفَ عَشْرَةٍ أَلْفِ مَدِينَةٍ لَهُ فِي كِتَابٍ مَحْفُوظٍ وَ كَانَ اللَّهُ لَهُ مِنْ وَرَائِهِ حَوَائِجِهِ وَ حَفِظَ فِي كُلِّ مَا خَلَّفَ وَ لَمْ يَسْأَلِ اللَّهُ شَيْئاً إِلَّا أَعْطَاهُ وَ أَجَابَهُ فِيهِ إِمَّا أَنْ يُعْجِلَهُ وَإِمَّا أَنْ يُؤَخِّرَهُ لَهُ

امام صادق (ع): کسی که به زیارت قبر امام رود به طور حتم به رسول خدا و به ما اهل بیت احسان نموده و غیبتش جایز نبوده و گوشتش بر آتش حرام است و در مقابل هر یک درهمی که خرج کرده خداوند متعال ده هزار شهر خود را که در کتابش محفوظ ثبت است را به او می‌بخشد و نیازمندی‌هایش را روا می‌کند و آنچه را که از خود باقی گذارد حق تعالی نگهبان آنهاست و هیچ چیز از خدا نمی‌خواهد مگر آنکه به سرعت یا با تاخیر خداوند تعالی به او می‌بخشد و اجابتش می‌کند.

(کامل زیارت، ص: ۱۲۷)

۹. نوشیدن از آب حوض کوثر و دور شدن از آتش و عبور آسان از صراط

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) قَالَ: سَمِعْتُ أَبِي يَقُولُ لِرَجُلٍ مِنْ مَوَالِيهِ وَ سَأَلَهُ عَنِ الرَّيَاةِ فَقَالَ لَهُ مَنْ تَزُورُ وَ مَنْ تُرِيدُ بِهِ قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى فَقَالَ مَنْ صَلَّى خَلْفَهُ صَلَاةً وَاجِبَةً [وَاحِدَةً] يُرِيدُ بِهَا اللَّهُ لَقَمِي اللَّهُ يَوْمَ يَلْقَاهُ وَ عَلَيْهِ مِنَ النُّورِ مَا يُعْشَى لَهُ كُلُّ شَيْءٍ يَرَاهُ وَ اللَّهُ يُكْرِمُ زُورَاهُ وَ يَمْنَعُ النَّارَ أَنْ تَنَالَ مِنْهُمْ شَيْئاً وَإِنَّ الرَّائِلَةَ لَا يُتَنَاهَى [لَا يُتَنَاسَى] لَهُ دُونَ الْحَوْضِ وَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (ع) قَائِمٌ عَلَى الْحَوْضِ يُصَافِحُهُ وَ يُرْوِيهِ مِنَ الْمَاءِ - وَ مَا يَسْبِقُهُ أَحَدٌ إِلَى وَرُودِهِ الْحَوْضِ حَتَّى يَرَوْى ثُمَّ يَنْصَرِفُ إِلَى مَنْزِلِهِ مِنَ الْجَنَّةِ - وَ مَعَهُ مَلَكٌ مِنْ قَبْلِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ يَأْمُرُ الصِّرَاطَ أَنْ يَذِلَّ لَهُ وَ يَأْمُرُ النَّارَ أَنْ لَا يُصِيبَهُ مِنْ لَفْجِهَا شَيْءٌ حَتَّى يَجُوزَهَا وَ مَعَهُ رَسُولُهُ الَّذِي بَعَثَهُ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ع.

امام صادق (ع): از پدرم شنیدم که با یکی از دوستانش سخن می‌گفت و از زیارت (مقصود زیارت قبر امام حسین (ع) است) سؤال کرد و به او فرمود: چه کسی را زیارت می‌کنی و چه کسی را با این زیارت اراده می‌نمائی؟ یعنی با این زیارت قصد تقرب به چه کسی را داری؟ عرض کرد: مراد و مقصودم خداوند تبارک و تعالی است، یعنی قصدم تقرب به خدا می‌باشد. حضرت

فرمودند: کسی که بدنبال زیارت يك نماز خوانده و با این نماز قصد تقرب به خدا را داشته باشد در روزی که خدا را ملاقات می‌کند او را نوری احاطه می‌کند که تمام اشیائی که او را می‌بینند صرفاً نور مشاهده نمایند و خداوند متعال زوّار قبر مطهر امام حسین (ع) را مورد اکرام قرار داده و آتش جهنّم را از رسیدن به آنها باز می‌دارد، و زائر در نزد حوض کوثر مقامی بسیار مرتفع و مرتبه‌ای لا یتناهی دارد و امیر المؤمنین (ع) که در کنار حوض ایستاده‌اند با او مصافحه کرده و وی را از آب سیراب می‌فرماید و احدی در وارد شدن بر حوض بروی سبقت نمی‌گیرد مگر پس از او و سیراب شدن او و رفتن او به جایگاهش در بهشت می‌رود در حالی که فرشته‌ای از جانب امیر المؤمنین (ع) با او بوده که به صراط امری‌کند که با او مدارا کرده تا از روی آن بگذرد و به آتش جهنّم فرمان می‌دهد که حرارت و سوزشش را به او نرساند تا وی از آن گذر کند و نیز با او فرستاده‌ای است که امیر المؤمنین (ع) آن را فرستاده‌اند.

(کامل‌الزیارات، ص: ۱۲۳)

عَنْ صَالِحِ بْنِ مِيثِمٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) قَالَ: مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَكُونَ عَلَى مَوَائِدِ النَّوْرِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، فَلْيَكُنْ مِنْ زُورِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ ع.

امام صادق (ع): کسی که دوست دارد بر سفره‌های نور بنشیند در روز قیامت، پس باید از زوّار حضرت حسین بن علی (ع) باشد.

(کامل‌الزیارات ص: ۱۳۵)

۱۰. مباهات خدا به زائر حسین (ع)

عَنْ ذَرِيحِ الْمُحَارِبِيِّ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) مَا أَلْقَى مِنْ قَوْمِي وَمِنْ بَنِي إِذَا أَنَا أَخْبَرْتُهُمْ بِمَا فِي إِيَّانِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ (ع) مِنَ الْخَيْرِ أَنَّهُمْ يُكْذِبُونِي وَيَقُولُونَ إِنَّكَ تَكْذِبُ عَلَيَّ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ قَالَ يَا ذَرِيحُ دَعِ النَّاسَ يَذْهَبُونَ حَيْثُ شَاءُوا وَاللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لِيَبَاهِي بِزَائِرِ الْحُسَيْنِ وَالْوَأْفِدِ يَفِدُهُ الْمَلَائِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ وَحَمَلَةَ عَرْشِهِ حَتَّى إِنَّهُ لَيَقُولُ لَهُمْ أَمَا تَرَوْنَ زُورَ قَبْرِ الْحُسَيْنِ أَنُوهُ شَوْقًا إِلَيْهِ وَإِلَى فَاطِمَةَ بِنْتِ رَسُولِ اللَّهِ أَمَا وَعِزَّتِي وَجَلَالِي وَعَظَمَتِي لَأُوجِبَنَّ لَهُمْ كِرَامَتِي وَلَأُدْخِلَنَّاهُمْ جَنَّتِي الَّتِي أَعَدَدْتُهَا لِلْأَوْلِيَاءِ وَالْإِيْيَاءِ وَرُسُلِي

ذریح محاربی می‌گوید: به امام صادق (ع) عرض کردم: از خویشاوندان و فرزندانم کسی را ملاقات نکردم مگر وقتی به آنها خبر دادم به اجر و ثوابی که در زیارت قبر حضرت امام حسین (ع) هست من را تکذیب نموده و گفتند: تو به امام صادق (ع) دروغ بسته‌ای. حضرت فرمودند: ای ذریح مردم را رها کن هر کجا که می‌خواهند بروند، بخدا قسم حق تعالی به زائرین امام حسین (ع) مباهات کرده و افتخار می‌نماید و مسافرو زائر را فرشتگان مقرب خدا و حاملین عرش رهبری می‌کنند حق تعالی به فرشتگان می‌فرماید: آیا زوّار حسین بن علی علیهما السلام را می‌بینید که از روی شوق و محبت به آن حضرت و علاقه به حضرت فاطمه علیها السلام دخت رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم به زیارت آمده‌اند؟ به عزّت و جلال و عظمت خود قسم کرامت خویش را برایشان واجب کرده‌ام و ایشان را حتماً به بهشتی که برای دوستانم و برای انبیاء و رسل و فرستادگانم آماده کرده‌ام داخل می‌کنم.

(کامل‌الزیارات، ص: ۱۴۳)

۱۱. اذن شفاعت

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) قَالَ: يُنَادِي مُنَادٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَيُّنَ شَيْعَةَ آلِ مُحَمَّدٍ فَيَقُومُ عُنُقُ مِنَ النَّاسِ لَا يُحْصِيهِمْ إِلَّا اللَّهُ تَعَالَى فَيَقُومُونَ نَاحِيَةً مِنَ النَّاسِ ثُمَّ يُنَادِي مُنَادٍ أَيُّنَ زُورِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ (ع) فَيَقُومُ أَنَا كَثِيرٌ فَيَقَالُ لَهُمْ خُذُوا بِيَدِ مَنْ أَحَبَبْتُمْ

انظِلُّوا بِهِمْ إِلَى الْجَنَّةِ فَيَأْخُذُ الرَّجُلُ مَنْ أَحَبَّ حَتَّىٰ إِنَّ الرَّجُلَ مِنَ النَّاسِ يَقُولُ لِرَجُلٍ يَا فُلَانُ أَمَا تَعْرِفُنِي أَنَا الَّذِي قُمْتُ لَكَ يَوْمَ كَذَا وَكَذَا فَيَدْخُلُهُ الْجَنَّةُ لَا يُدْفَعُ وَلَا يُمْتَعُ.

به نقل از عبد الله بن شعیب تمیمی، از امام صادق (ع): مُنادی ای، روز قیامت، ندا می‌دهد: «کجایند شیعیان خاندان محمد؟». پس گروهی از مردم، برمی‌خیزند که کسی جز خدای متعال، آنها را به شماره نمی‌آورد و در جایی دورتر از [دیگر] مردم می‌ایستند. سپس منادی ای ندا می‌دهد: «زائران قبر حسین، کجایند؟». پس مردم فراوانی برمی‌خیزند. سپس به آنان گفته می‌شود: «دست هر کس را که دوست دارید، بگیرید و با ایشان، به سوی بهشت بروید». اینان، دست هر کس را که دوست دارند، می‌گیرند [و می‌برند]، تا آن جا که کسی از میان مردم به فردی از آنان می‌گوید: ای فلانی! آیا مرا نمی‌شناسی؟ من، همان کسی هستم که فلان روز، برایت از جا برخاستم. پس او را به بهشت در می‌آورد، بی آن که او را برانند یا باز دارند.

(کامل الزیارات، ص ۱۶۷)

۱۲. زائر حسین (ع) هم رتبه و همراه و هم نشین اهل بیت (ع) در بهشت

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) قَالَ: «إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ نَادَى مُنَادٍ أَيْنَ زُؤَارِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ فَيَقُومُ عُنُقُ مِنَ النَّاسِ لَا يُخْصِيهِمْ إِلَّا اللَّهُ تَعَالَى فَيَقُولُ لَهُمْ مَا أَزِدْتُمْ بِيَارَةِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ (ع) فَيَقُولُونَ يَا رَبِّ أَتَيْنَاهُ حُبًّا لِرَسُولِ اللَّهِ وَحُبًّا لِعَلِيِّ وَفَاطِمَةَ وَرَحْمَةً لَهُ مِمَّا ارْتَكَبَ مِنْهُ فَيَقَالَ لَهُمْ هَذَا مُحَمَّدٌ وَعَلِيٌّ وَفَاطِمَةُ وَالْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ فَالْحَقُّوا بِهِمْ فَأَنْتُمْ مَعَهُمْ فِي دَرَجَتِهِمْ الْحَقُّوا بِلِوَاءِ رَسُولِ اللَّهِ فَيَنْظِلُّونَ إِلَى لِوَاءِ رَسُولِ اللَّهِ فَيَكُونُونَ فِي ظِلِّهِ وَاللِّوَاءُ فِي يَدِ عَلِيٍّ (ع) حَتَّىٰ يَدْخُلُونَ [يَدْخُلُوا] الْجَنَّةَ جَمِيعاً فَيَكُونُونَ أَمَامَ اللَّوَاءِ وَعَنْ يَمِينِهِ وَعَنْ يَسَارِهِ وَمِنْ خَلْفِهِ.»

امام صادق (ع): هنگامی که روز قیامت شود منادی نداء می‌کند: زوار حسین بن علی (ع) کجا هستند؟ جمع زیادی که شمارش آنها را فقط خدا می‌داند برمی‌خیزند. به آن‌ها گفته می‌شود که برای چه به زیارت قبر حسین (ع) می‌رفتید؟ می‌گویند: خدایا به جهت محبت پیامبر (ص) و علی (ع) و فاطمه (ص) و دلسوزی برای آن مصائبی که بر سر حضرت وارد کردند. پس به آنها گفته می‌شود: ایشان محمد و علی و فاطمه و حسن و حسین سلام الله علیهم بوده، ملحق به آنها شوید شما با ایشان و در درجه و مرتبه آنها هستید، به پرچم رسول خدا (ص) ملحق گردید پس بطرف پرچم آن حضرت رهسپار شده و در سایه آن قرار می‌گیرند در حالی که پرچم به دست امیرالمؤمنین علی (ع) می‌باشد تا اینکه همگی به بهشت وارد می‌شوند ایشان جلو پرچم و سمت راست و چپ و پشت آن بوده و چهار طرف پرچم را گرفته‌اند.

(کامل الزیارات، ص ۱۴۱)

عن علي بن معمر عن بعض أصحابنا: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع): إِنَّ فُلَانًا أَخْبَرَنِي أَنَّهُ قَالَ لَكَ: إِنِّي حَجَجْتُ تِسْعَ عَشْرَةَ حَجَّةً وَتِسْعَ عَشْرَةَ عُمْرَةً، فَقُلْتُ لَهُ: حُجَّ حَجَّةً أُخْرَى وَاعْتَمِرْ عُمْرَةً أُخْرَى يُكْتَبُ لَكَ زِيَارَةُ قَبْرِ الْحُسَيْنِ (ع). فَقَالَ: أَيُّمَا أَحَبُّ إِلَيْكَ أَنْ تَحُجَّ عِشْرِينَ حَجَّةً وَتَعْتَمِرَ عِشْرِينَ عُمْرَةً أَوْ تُحَشِّرَ مَعَ الْحُسَيْنِ (ع)؟ فَقُلْتُ: لَا، بَلِ احْشُرْ مَعَ الْحُسَيْنِ (ع). قَالَ: فَزُرْ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (ع).

به نقل از علی بن معمر، از یکی از راویان شیعه: به امام صادق (ع) گفتم: فلانی به من خبر داد که به شما گفته که من، نوزده حج و نوزده عمره گزارده‌ام، و شما به او فرموده‌ای: «یک حج و یک عمره دیگر بگزار، تا ثواب زیارت قبر حسین (ع) برایت نوشته شود». امام (ع) فرمود: «کدام یک را بیشتر دوست می‌داری؟ این که بیست حج و بیست عمره بگزاری یا با حسین (ع) محشور شوی؟». گفتم: نه؛ با حسین (ع) محشور شوم. فرمود: «پس ابا عبد الله الحسین (ع) را زیارت کن».

(تهذیب الأحکام: ج ۶ ص ۴۸ ح ۱۰۵)

عن محمد بن مسلم: سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ وَجَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ يَقُولَانِ: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى عَوَّضَ الْحُسَيْنَ (ع) مِنْ قَتْلِهِ أَنْ جَعَلَ الْإِمَامَةَ فِي ذُرِّيَّتِهِ، وَالشِّفَاءَ فِي ثُرْبَتِهِ، وَاجَابَةَ الدُّعَاءِ عِنْدَ قَبْرِهِ، وَلَا تَعُدُّ أَيَّامَ زَائِرِيهِ جَائِيًا وَرَاجِعًا مِنْ عُمْرِهِ. قَالَ مُحَمَّدُ بْنُ مُسْلِمٍ: فَقُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع): هَذَا الْجَلَالُ يُنَالُ بِالْحُسَيْنِ (ع)، فَمَا لَهُ فِي نَفْسِهِ؟ قَالَ: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى أَلْحَقَهُ بِالنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، فَكَانَ مَعَهُ فِي دَرَجَتِهِ وَمَنْزِلَتِهِ، ثُمَّ تَلَا أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (ع): «وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِإِيمَانٍ أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ» (طور، ۲۱) الْآيَةَ

به نقل از محمد بن مسلم: شنیدم که امام باقر (ع) و امام صادق (ع) می فرمایند: «خداوند متعال، در عوض کشته شدن حسین (ع)، امامت را در نسل او، و شفا را در خاک مرقد او، و اجابت دعا را نزد قبر او قرار داد و مدت زمان زیارت زائرانش در رفتن و بازگشتن، از عمرشان حساب نمی شود». به امام صادق (ع) گفتم: این بزرگداشت [زائران]، به سبب حسین (ع) است. به خود حسین (ع) چه می دهند؟ فرمود: «خداوند متعال، او را به پیامبرش می پیوندد تا در درجه و جایگاهش، کنار او باشد». سپس حضرت این آیه را تلاوت کردند: «کسانی که ایمان آوردند و فرزندانشان به پیروی از آنان ایمان اختیار کردند، فرزندانشان را (در بهشت) به آنان ملحق می کنیم»

(الأمالي للطوسي: ص ۳۱۷ ح ۶۴۴)

۱۳. نجات از وحشت قیامت

قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ: زَارَنَا رَسُولُ اللَّهِ (ص) وَ قَدْ أَهَدَتْ لَنَا أُمَّ أَيْمَنَ لَبْنًا وَ زُنْبَادًا وَ تَمْرًا فَقَدَّمْنَا مِنْهُ فَأَكَلَ ثُمَّ قَامَ إِلَى زَاوِيَةِ الْبَيْتِ فَصَلَّى رَكَعَاتٍ [رَكَعَتَيْنِ] فَلَمَّا كَانَ فِي آخِرِ سُجُودِهِ بَكَى بُكَاءً شَدِيدًا فَلَمْ يَسْأَلْهُ أَحَدٌ مِّنَّا إِجْلَالًا وَ إِعْظَامًا لَهُ فَقَامَ الْحُسَيْنُ (ع) وَ قَعَدَ فِي حَجْرِهِ فَقَالَ يَا أَبَتِ لَقَدْ دَخَلْتَ بَيْتَنَا فَمَا سُرَرْنَا بِشَيْءٍ كَسُرُّورِنَا بِدُخُولِكَ ثُمَّ بَكَيتَ بُكَاءً عَمَّنَا فَمَا أَبْكَاكَ فَقَالَ يَا بُنَيَّ أَتَانِي جَبْرَيْلُ (ع) أَنفَأَ فَأَخْبَرَنِي أَنَّكُمْ قَتَلْتُمْ وَأَنَّ مَصَارِعَكُمْ شَتَّى فَقَالَ يَا أَبَتِ فَمَا لِمَنْ زَارَ قُبُورَنَا عَلَى تَشْتِيتِهَا فَقَالَ يَا بُنَيَّ أَوْلِيكَ طَوَائِفٌ مِنْ أُمَّتِي يُزُورُونَكَ فَيُلْتَمِسُونَ بِذَلِكَ الْبَرَكَةَ وَ حَقِيقٌ عَلَيَّ أَنْ آتِيَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَتَّى أَخْلِصَهُمْ مِنْ أَهْوَالِ السَّاعَةِ وَ مِنْ ذُنُوبِهِمْ وَ يُسَكِّنُهُمُ اللَّهُ الْعِجَّةَ.

امیرالمؤمنین (ع) فرمودند: پیامبر اکرم به زیارت ما آمدند و قبل از آن ایمن برای ما شیر و سرشیر و خرما هدیه داده بود لذا به منظور پذیرایی از حضرت، آنها را مقابلش نهادیم، حضرت میل فرموده سپس ایستادند و به گوشه ای از خانه تشریف برده و چند رکعت نماز خواندند و در آخرین سجده به شدت گریستند و احدی از ما به منظور اجلال و تعظیم از آن وجود مبارک سؤال نکرد که سبب گریستن شما چیست ولی امام حسین (ع) ایستاد و در دامن رسول خدا نشست عرض نمود: ای پدر به منزل ما وارد شدی و هیچ چیز ما را این مقدار مسرور نمود سپس گریستی بطوری که ما را مغموم و محزون کردی، سبب گریستن شما چیست؟ رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: پسر من هم اکنون جبرئیل (ع) نزد من آمد و به من خبر داد که شما را می کشند و قبور شما متفرق و پراکنده است. امام حسین (ع) عرض کرد: ای پدر چه ثوابی است برای کسی که این قبور متفرق و پراکنده را زیارت کند؟ رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: پسر من زائرین شما گروهی از امت من بوده که درخواستشان از زیارت شما حصول برکت می باشد و برعهده من است که من روز قیامت به نزدشان رفته و آنها را از وحشت قیامت نجاتش دهم و از گناهای که کرده اند خلاص بنمایم و سپس حق تعالی آنها را در بهشت جای می دهد.

(کامل الزیارات، ص ۵۷)

۱۴. عاقبت به خیری اگر شقی باشد سعادت مند می شود

عن عبد الله بن ميمون القداح عن أبي عبد الله [الصادق] (ع)، قال: قُلْتُ لَهُ: مَا لِمَنْ أَتَى قَبْرَ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ (ع) زَائِرًا عَارِفًا بِحَقِّهِ غَيْرَ مُسْتَكْبِرٍ وَلَا مُسْتَكْبَرٍ؟ قَالَ: يُكْتَبُ لَهُ أَلْفُ حَجَّةٍ مَقْبُولَةٍ، وَأَلْفُ عُمْرَةٍ مَبْرُورَةٍ، وَإِنْ كَانَ شَقِيحًا كُتِبَ

سَعِيدًا، وَلَمْ يَزَلْ يَخَوْضُ فِي رَحْمَةِ اللَّهِ

به امام [صادق (ع)] گفتم: پاداش آن کسی که با شناخت حق حسین بن علی (ع) و بدون انکار و تکبر به زیارت او می‌رود، چیست؟ فرمود: «برایش هزار حج مقبول و هزار عمره مقبول می‌نویسند، و اگر شوربخت بوده، جزو نیک بختان می‌شود و همواره، در رحمت خدا، غوطه‌ور است».

(کامل‌الزیارات: ص ۲۷۴ ح ۴۲۶)

۱۵. نورانی شدن

عن عبد الله بن عبد الرحمن الأصبم عن جده: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع): جُعِلْتُ فِدَاكَ! أَيُّمَا أَفْضَلُ الْحَجُّ أَوْ الصَّدَقَةُ؟ قَالَ: هَذِهِ مَسْأَلَةٌ فِي مَسْأَلَةٍ، قَالَ: كَيْمَ الْمَالِ؟ يَكُونُ مَا يَحْمِلُ صَاحِبَهُ إِلَى الْحَجِّ؟ قَالَ: قُلْتُ: لَا، قَالَ: إِذَا كَانَ مَا لَا يَحْمِلُ إِلَى الْحَجِّ فَالْصَّدَقَةُ لَا تَعْدِلُ الْحَجَّ، الْحَجُّ أَفْضَلُ، وَإِنْ كَانَتْ لَا يَكُونُ إِلَّا الْقَلِيلَ، فَالْصَّدَقَةُ. قُلْتُ: فَالْجِهَادُ؟ قَالَ: الْجِهَادُ أَفْضَلُ الْأَشْيَاءِ بَعْدَ الْفَرَائِضِ فِي وَقْتِ الْجِهَادِ، وَقَالَ: وَلَا جِهَادَ إِلَّا مَعَ الْإِمَامِ. قُلْتُ: فَالزِّيَارَةُ؟ قَالَ: زِيَارَةُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَزِيَارَةُ الْأَوْصِيَاءِ، وَزِيَارَةُ حَمْرَةَ، وَبِالْعِرَاقِ زِيَارَةُ الْحُسَيْنِ (ع). قُلْتُ: فَمَا لِمَنْ زَارَ الْحُسَيْنَ (ع)؟ قَالَ: يَخَوْضُ فِي الرَّحْمَةِ، وَيَسْتَوْجِبُ الرِّضَى، وَيُصْرِفُ عَنْهُ السُّوءَ، وَيُدْرِعُ عَلَيْهِ الرِّزْقَ، وَتُشَيِّعُهُ الْمَلَائِكَةُ، وَيُلبَسُ نُورًا تَعْرِفُهُ بِهِ الْحَفَظَةُ، فَلَا يَمُرُّ بِأَحَدٍ مِنَ الْحَفَظَةِ إِلَّا دَعَا لَهُ

به نقل از عبد الله بن عبد الرحمن اصم، از جدش: به امام صادق (ع) گفتم: فدایت شوم! حج، برتر است یا صدقه؟ فرمود: «[پاسخ] این سؤال، نیاز به سؤال دارد. مال [و اندوخته‌ات] چه قدر است؟ می‌توان با آن، حج گزارد؟ گفتم: نه. فرمود: «اگر مالی است که برای حج، کافی است، صدقه با آن، برابر نیست و حج، برتر است، و اگر اندک است، صدقه، برتر است».

گفتم: و جهاد، چه؟ فرمود: «جهاد در وقت خود، برترین چیز پس از واجبات است». همچنین فرمود: «و جهاد، جز همراه با امام، تحقق نمی‌یابد». گفتم: و زیارت، چه؟ فرمود: «زیارت پیامبر صلی الله علیه و آله و زیارت اوصیا (امامان) و زیارت حمزه، و زیارت حسین (ع) در عراق». گفتم: پاداش زائر حسین (ع) چیست؟ فرمود: «در رحمت، فرو می‌رود و مستحق رضایت خدا می‌شود و بدی، از او برگردانده می‌شود و روزی، براو باریده می‌شود. فرشتگان، او را بدرقه می‌کنند و نوری براو پوشانده می‌شود که فرشتگان نگهبان، او را بدان می‌شناسند و بر هیچ یک از فرشتگان نگهبان نمی‌گذرد، جز آن که برایش دعا می‌کنند».

(کامل‌الزیارات: ص ۵۵۲ ح ۸۴۱)

■ دعاهای امام صادق ع برای زوار قبر امام حسین (ع)

عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ وَهَبٍ قَالَ: اسْتَأْذَنْتُ عَلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) فَقِيلَ لِي: ادْخُلْ فَدَخَلْتُ فَوَجَدْتُهُ فِي مُصَلَّاهُ فِي بَيْتِهِ فَجَلَسْتُ حَتَّى قَضَى صَلَاتَهُ فَسَمِعْتُهُ وَهُوَ يُنَاجِي رَبَّهُ وَيَقُولُ: يَا مَنْ حَخَّصْنَا بِالْكَرَامَةِ وَحَخَّصْنَا بِالْوَصِيَّةِ وَوَعَدْنَا الشَّفَاعَةَ وَأَعْطَانَا عِلْمَ مَا مَضَى، وَمَا بَقِيَ وَجَعَلَ أَفِيدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْنَا، اغْفِرْ لِي وَإِلْخَوَانِي وَلِزُورِ قَبْرِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَيْنِ ع، الَّذِينَ أَنْفَقُوا أَمْوَالَهُمْ وَأَشْخَصُوا أَبْدَانَهُمْ رَغْبَةً فِي بَرِّنَا وَرَجَاءً لِمَا عِنْدَكَ فِي صَلَاتِنَا، وَسُرُورًا أَدْخَلُوهُ عَلَى نَبِيِّكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَاجَابَةً مِنْهُمْ لِأَمْرِنَا وَغِيظًا أَدْخَلُوهُ عَلَى عَدُونِنَا، أَرَادُوا بِدَلِّكَ رِضَاكَ، فَكَافِهِمْ عَنَّا بِالرِّضْوَانِ، وَآكَلَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالتَّهَارِ وَاخْلُفْ عَلَى أَهْلِيهِمْ وَأَوْلَادِهِمُ الَّذِينَ خُلِفُوا بِأَحْسَنِ الْخُلُوفِ، وَاصْحَبْتُهُمْ وَآكْفَيْتُهُمْ سَرَّ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ وَكُلِّ ضَعِيفٍ مِنْ خَلْقِكَ أَوْ شَدِيدٍ وَشَرِّ شَيَاطِينِ الْإِنْسِ وَالْجِنِّ، وَأَعْطَيْتُهُمْ أَفْضَلَ مَا أَمَلُوا مِنْكَ فِي غُرْبَتِهِمْ عَنْ أَوْطَانِهِمْ وَمَا أَثَرُونَا بِهِ عَلَى أَبْنَائِهِمْ وَأَهْلِيهِمْ وَقُرَابَتِهِمْ، اللَّهُمَّ إِنَّ أَعْدَاءَنَا عَابُوا عَلَيْهِمْ خُرُوجَهُمْ فَلَمْ يَنْهَهُمْ ذَلِكَ عَنِ الشُّخُوصِ إِلَيْنَا، وَخِلَافًا مِنْهُمْ

عَلَى مَنْ خَالَفَنَا فَأَرْحَمَ تِلْكَ الْوُجُوهُ الَّتِي قَدْ غَيَّرْتَهَا الشَّمْسُ، وَأَرْحَمَ تِلْكَ الْخُدُودَ الَّتِي تَقَلَّبَتْ عَلَى حُفْرَةِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع، وَأَرْحَمَ تِلْكَ الْأَعْيُنَ الَّتِي جَرَتْ دُمُوعُهَا رَحْمَةً لَنَا، وَأَرْحَمَ تِلْكَ الْقُلُوبَ الَّتِي جَزَعَتْ وَاحْتَرَقَتْ لَنَا وَأَرْحَمَ الصَّرْحَةَ الَّتِي كَانَتْ لَنَا، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَوْدِعُكَ تِلْكَ الْأَنْفُسَ وَتِلْكَ الْأَبْدَانَ حَتَّى تُؤَفِّيَهُمْ عَلَى الْحَوْضِ يَوْمَ الْعَطَشِ، فَمَا زَالَ وَهُوَ سَاجِدٌ يَدْعُو بِهَذَا الدُّعَاءِ، فَلَمَّا انْصَرَفَ قُلْتُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ لَوْ أَنَّ هَذَا الَّذِي سَمِعْتُ مِنْكَ كَانَ لِمَنْ لَا يَعْرِفُ اللَّهَ لَظَنَنْتُ أَنْ النَّارَ لَا تَطْعَمُ مِنْهُ شَيْئًا وَاللَّهُ لَقَدْ تَمَنَّى أَنْ كُنْتُ زُرْتُهُ وَلَمْ أَحْجِ؟! فَقَالَ لِي مَا أَقْرَبَكَ مِنْهُ فَمَا الَّذِي يَمْنَعُكَ مِنْ إِثْيَانِهِ؟ ثُمَّ قَالَ: يَا مُعَاوِيَةَ لِمَ تَدْعُ ذَلِكَ؟ قُلْتُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ لَمْ أَذْرُ أَنْ الْأَمْرَ يَبْلُغُ هَذَا كُلَّهُ؟ قَالَ: يَا مُعَاوِيَةَ مَنْ يَدْعُو لِرُؤُوسِهِ فِي السَّمَاءِ أَكْثَرَ مِمَّنْ يَدْعُو لَهُمْ فِي الْأَرْضِ، لَا تَدْعُهُ لِحَوْفٍ مِنْ أَحَدٍ فَمَنْ تَرَكَهُ لِحَوْفٍ رَأَى مِنَ الْحَسْرَةِ مَا يَتَمَنَّى أَنْ قَبْرَهُ كَانَ بِيَدِهِ أَمَا تُحِبُّ أَنْ يَرَى اللَّهُ شَخْصَكَ وَسَوَادَكَ مِمَّنْ يَدْعُو لَهُ رَسُولُ اللَّهِ ص؟! أَمَا تُحِبُّ أَنْ تَكُونَ عَدَا مِمَّنْ تُصَافِحُهُ الْمَلَائِكَةُ؟! أَمَا تُحِبُّ أَنْ تَكُونَ عَدَا فِيمَنْ رَأَى وَلَيْسَ عَلَيْهِ ذَنْبٌ فَتُنْبَعِ؟! أَمَا تُحِبُّ أَنْ تَكُونَ عَدَا فِيمَنْ يُصَافِحُ رَسُولَ اللَّهِ ص.

به نقل از معاوية بن وهب: بر امام صادق (ع) که در جایگاه نمازش نشسته بود، درآمد و نشستیم تا آن که نمازش را به پایان برد. شنیدم که با خدایش راز و نیاز می‌کند و می‌گوید: «ای که ما را به کرامت، مخصوص داشتی، و شفاعت را به ما وعده دادی، و رسالت را بردوش ما نهادی، و ما را وارثان پیامبران کردی، و ما را آخرین امت‌های گذشته، قرار دادی، و وصی خود را ویژه ما ساختی، و علم گذشته و آینده را به ما عطا کردی، و دل‌هایی از مردمان را مشتاق ما نمودی! مرا و برادرانم را و زائران قبر پدرم حسین بن علی را که درودهای خدا بر همه ایشان باد، پیامرز؛ کسانی که دارایی‌شان را هزینه می‌کنند و از سر رغبت به نیکی به ما، و امید به آنچه در پیوند با ماست، و خوش حال کردن پیامبرت محمد صلی الله علیه و آله، و اجابت فرمان ما، و به خشم آوردن دشمنان ما، پیکرهایشان را به راه [و آفتاب در مسیر] در می‌آورند و از همه این کارها، آهنگ رضایت تو دارند. پس با رضایت، برایشان جبران نما و در شب و روز، آنان را محافظت کن، و بهترین جانشین آنان باش میان کسانی که بر جای نهاده و [به زیارت] آمده‌اند، و همراهشان باش و از شر هر زورگویی لجوج، کفایتشان کن، و نیز از تمام آفریده‌هایت، قوی یا ضعیف، و نیز شرارت شیاطین جن و انس. برترین آرزویشان را از تو به خاطر این غربت و درآمدن از وطن و برگزیدن ما بر پسران و نزدیکان و همشهری‌هایشان، به ایشان ببخش. خدایا! دشمنانمان، خروج زائران حسین (ع) را برایشان، خُرده گرفتند؛ ولی این، آنان را از برخاستن و بیرون آمدن به سوی ما، باز نداشت تا با آنان، مخالفت ورزند. پس بر این صورت‌های آفتاب خورده، رحم کن، و نیز بر آن گونه‌هایی که بر قبر ابا عبد الله الحسین، این رو و آن رو می‌شوند؛ و نیز رحم کن بر چشمانی که از سر رحمت بر ما، اشکشان روان است؛ و رحم آور بر دل‌هایی که برای ما می‌سوزند و بی‌تابی می‌کنند؛ و بر ناله‌ای که به خاطر ماست، رحمت آور. خدایا! من، آن جان‌ها و پیکرها را به تومی سپارم تا آن که روز تشنگی [قیامت]، آنان را سیراب کنی». پس امام که درودهای خدا بر او باد، پیوسته در حال سجده، این دعا را می‌خواند. چون تمام شد، به او گفتم: فدایت شوم! اگر آنچه از شما شنیدم، برای کسی بود که خدا را نمی‌شناخت، گمان می‌بردم که آتش دوزخ، هرگز به او گزند نمی‌بخشد. به خدا سوگند، آرزو داشتم که به جای حج گزاردن، او را زیارت می‌کردم! امام (ع) به من فرمود: «تو که به او خیلی نزدیکی. ای معاویه! چه چیز تو را از زیارتش باز می‌دارد؟ و چرا آن را و نهاده‌ای؟». گفتم: فدایت شوم! نمی‌دانستم که تا این درجه، فضیلت دارد. فرمود: «ای معاویه! و دعا گویان آسمانی، برای زائران حسین (ع)، بیشتر از دعا گویان زمینی آنان اند. آن [زیارت] را به خاطر ترس از کسی، و امگذار که هر کس آن را به سبب ترس، و امگذار، چنان حسرت می‌خورد که آرزو می‌کند دستش از قبر او جدا نمی‌شد. آیا دوست نداری که خداوند، تو را از مسافران و گام به راه نهادگانی ببیند که پیامبر خدا صلی الله علیه و آله برایشان دعا می‌کند؟ آیا دوست نداری که فردا [ی قیامت] از مصافحه کنندگان با فرشتگان باشی؟ آیا دوست نداری که فردا، جزو کسانی [به محشر] بیایی که گناه قابل پیگیری نداشته باشند؟ آیا دوست نداری که فردا، از مصافحه کنندگان با پیامبر خدا صلی الله علیه و آله باشی؟».

فصل پنجم: هزینه کردن در راه زیارت

بخش اول: بُعد مادی:
(افزایش رزق و روزی، برگشت هزینه های سفر که در فصل گذشته روایات آن ذکر شد)

خرج هر درهم در راه زیارت معادل هفتاد درهم

مَجْمَعِ الْبَحْرَيْنِ، وَ فِي حَدِيثٍ مُنَاجَاةِ مُوسَى (ع) وَقَدْ قَالَ يَا رَبِّ لِمَ فَضَّلْتَ أُمَّةَ مُحَمَّدٍ (ص) عَلَيَّ سَائِرِ الْأُمَمِ فَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى فَضَّلْتُهُمْ لِعَشْرِ خِصَالٍ قَالَ مُوسَى وَمَا تِلْكَ الْخِصَالُ الَّتِي يَعْمَلُونَهَا حَتَّى أَمَرْتَنِي إِسْرَائِيلَ يَعْمَلُونَهَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى الصَّلَاةُ وَالزَّكَاةُ وَالصَّوْمُ وَالْحَجُّ وَالْجِهَادُ وَالْجُمُعَةُ وَالْجَمَاعَةُ وَالْقُرْآنُ وَالْعِلْمُ وَالْعَاشُورَاءُ قَالَ مُوسَى (ع) يَا رَبِّ وَمَا الْعَاشُورَاءُ قَالَ الْبُكَاءُ وَالتَّبَاكِي عَلَى سَبْطِ مُحَمَّدٍ (ص) وَالْمَرْثِيَّةُ وَالْعَزَاءُ عَلَى مُصِيبَةِ وُلْدِ الْمُصْطَفَى يَا مُوسَى مَا مِنْ عَبْدٍ مِنْ عِبِيدِي فِي ذَلِكَ الزَّمَانِ بَكَى أَوْ تَبَاكَى وَتَعَزَّى عَلَى وُلْدِ الْمُصْطَفَى (ص) إِلَّا وَكَانَتْ لَهُ الْجَنَّةُ ثَابِتًا فِيهَا وَمَا مِنْ عَبْدٍ أَنْفَقَ مِنْ مَالِهِ فِي مَحَبَّةِ ابْنِ بِنْتِ نَبِيِّهِ طَعَامًا وَغَيْرَ ذَلِكَ دِرْهَمًا إِلَّا وَبَارَكْتُ لَهُ فِي الدَّارِ الدُّنْيَا الدِّرْهَمَ بِسَبْعِينَ دِرْهَمًا وَ كَانَ مُعَافًا فِي الْجَنَّةِ وَ عَفْرَتْ لَهُ ذُنُوبُهُ وَ عَزَّتِي وَ جَلَالِي مَا مِنْ رَجُلٍ أَوْ امْرَأَةٍ سَأَلَ دَمْعَ عَيْنِيهِ فِي يَوْمِ عَاشُورَاءَ وَ غَيْرِهِ فَطَرَّةً وَاحِدَةً إِلَّا وَكُتِبَ لَهُ أَجْرُ مِائَةِ شَهِيدٍ

در حدیث مناجات حضرت موسی (ع) آورده است که موسی (ع) گفت: ای پروردگار من چرا امت محمد (ص) را بر دیگر امت‌ها برتری دادی؟ پس خدای تعالی فرمود: من ایشان را به سبب ده خصلت بر سایر امت‌ها برتری دادم. موسی گفت: آن ده خصلت چیست که به آن عمل می‌کنند، تا بنی اسرائیل را به عمل به آن خصلت‌ها امر نمایم. خدای تعالی فرمود: نماز، زکات، روزه، حج، جهاد، نماز جمعه، نماز جماعت، خواندن قرآن، علم و عاشورا. موسی گفت: پروردگارا، عاشورا چیست؟ فرمود: گریه کردن و یا خود را به گریه زدن برای سبط محمد (ص) و مرثیه خواندن و صبر بر مصیبت فرزند مصطفی (ص). ای موسی بنده‌ای از بندگان من نیست که در روز عاشورا گریه کند و یا خود را به گریه بزند و یا بر مصیبت فرزند مصطفی عزاداری کند مگر این‌که برای او بهشتی است که در آن جاویدان است. و بنده‌ای از بندگان من نیست که از مالش در راه محبت پسر دختر پیامبرش غذایی و یا درهمی خرج کند مگر این‌که در دنیا هر درهم او را به ۷۰ درهم برکت دهد و در حالی که بخشیده شده و گناهان او را پوشانده‌ام در بهشت است. و به عزت و جلالم سوگند مرد یا زنی نیست که یک قطره از اشک چشمش در روز عاشورا و غیر آن جاری شود مگر این‌که بر او اجر صد شهید نوشته شود.

(مجمع البحرین، ج ۳، ص ۴۰۶)

توضیح: هر درهم شرعی معادل تقریبی ۱۷ هزار تومان است.

بخش دوم: بُعد معنوی

هر درهم در راه زیارت حسین (ع) معادل هزار درهم

قَالَ فَمَا لِلْمُنْفِقِ فِي خُرُوجِهِ إِلَيْهِ وَالْمُنْفِقِ عِنْدَهُ؟ قَالَ دِرْهَمٌ بِأَلْفِ دِرْهَمٍ

گفت: کسی که برای رفتن و زیارت نمودن آن حضرت هزینه ای کرده و نیز نزد قبر مطهر پول خرج کند چه اجری دارد؟ امام صادق (ع) فرمودند: در مقابل هر یک درهمی که خرج کرده هزار درهم دریافت خواهد نمود.

(کامل زیارت، ص: ۱۲۸)

عَنِ الْحَلْبِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع): «... فَإِنْ هَلَكَ فِي سَفَرِهِ نَزَلَتِ الْمَلَائِكَةُ فَعَسَلَتْهُ وَفُتِحَتْ لَهُ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ وَيَدْخُلُ [وَفُتِحَ لَهُ بَابٌ إِلَى الْجَنَّةِ يَدْخُلُ] عَلَيْهِ رُوحَهَا حَتَّى يُنَشِّرَ وَإِنْ سَلِمَ فُتِحَ لَهُ الْبَابُ الَّذِي يَنْزِلُ مِنْهُ الرِّزْقُ وَيُجْعَلُ لَهُ بِكُلِّ دِرْهَمٍ أَنْفَقَهُ عَشْرَةُ آلَافٍ دِرْهَمٍ وَذَخِرَ ذَلِكَ لَهُ فَإِذَا حُشِرَ قِيلَ لَهُ لَكَ بِكُلِّ دِرْهَمٍ عَشْرَةُ آلَافٍ دِرْهَمٍ وَإِنَّ اللَّهَ نَظَرَ لَكَ وَذَخَرَهَا لَكَ عِنْدَهُ.»

امام صادق (ع): اگر زائر در سفر زیارت فوت شود فرشتگان نازل گشته و او را غسل می دهند و درب هائی از بهشت به روی او گشوده می شود و نسیم خوش آن در قبر بر او می وزد و پراکنده و منتشر می گردد و اگر از سفر زیارتی به سلامت بازگشت، دری به روی او گشوده می شود که رزق و روزی وی از آن نازل می گردد و در مقابل هر درهمی که انفاق کرده ده هزار درهم قرار داده می شود و آن را برای وی ذخیره کرده و هنگامی که محسور شد به او گفته می شود: در مقابل هر درهمی که در سفر زیارتت خرج کردی ده هزار درهم مال تو است و خداوند به تو نظر نموده و آنها را نزد خودش برای او ذخیره کرد.

(کامل زیارت، ص ۱۲۸)

یک درهم انفاق در این راه معادل انفاق ده هزار شهر

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع): «مَنْ أَتَى قَبْرَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) فَقَدَ وَصَلَ رَسُولَ اللَّهِ (ص) وَوَصَلْنَا - وَحَرَمَتْ غَيْبَتُهُ وَحَرَّمَ لَحْمُهُ عَلَى النَّارِ وَأَعْطَاهُ اللَّهُ بِكُلِّ دِرْهَمٍ أَنْفَقَهُ عَشْرَةَ آلَافٍ مَدِينَةٍ لَهُ فِي كِتَابٍ مَحْفُوظٍ وَكَانَ اللَّهُ لَهُ مِنْ وِرَاءِ حَوَائِجِهِ وَحِفْظٍ فِي كُلِّ مَا خَلَّفَ وَلَمْ يَسْأَلِ اللَّهَ شَيْئاً إِلَّا أَعْطَاهُ وَأَجَابَهُ فِيهِ إِمَّا أَنْ يُعَجِّلَهُ وَإِمَّا أَنْ يُؤَخِّرَهُ لَهُ»

امام صادق (ع): کسی که به زیارت قبر حضرت ابا عبد الله الحسین (ع) رود به طور حتم به رسول خدا (ص) و به ما اهل بیت (ع) احسان نموده و غیبتش جایز نبوده و گوشتش بر آتش حرام است و در مقابل هر یک درهمی که خرج کرده خداوند متعال انفاق اهالی ده هزار شهرهائی که در کتابش معلوم است را به او اعطاء می فرماید و بدنبال آن نیازمندی هایش را روا و آنچه را که از خود باقی گذارد حق تعالی حافظ آنهاست و هیچ چیز از خدا نمی خواهد مگر آنکه باری تعالی به سرعت یا با تأخیر به او می بخشد و اجابتش می کند.

(کامل زیارت، ص ۱۲۷)

دولت لازم است یارانه بدهد برای زیارت

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع): «لَوْ أَنَّ النَّاسَ تَرَكُوا الْحَجَّ، لَكَانَ عَلَى الْوَالِي أَنْ يُجْبِرَهُمْ عَلَى ذَلِكَ وَعَلَى الْمُقَامِ عِنْدَهُ، وَلَوْ تَرَكُوا زِيَارَةَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، لَكَانَ عَلَى الْوَالِي أَنْ يُجْبِرَهُمْ عَلَى ذَلِكَ وَعَلَى الْمُقَامِ عِنْدَهُ، فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُمْ أَمْوَالٌ، أَنْفَقَ

عَلَيْهِمْ مِنْ نَيْتِ مَالِ الْمُسْلِمِينَ»

امام صادق (ع): اگر مردم خانه خدا را متروک بگذارند، بر حاکم اسلامی واجب است که مردم را به زیارت حج و توقّف در کنار خانه خدا مجبور کند. اگر مردم زیارت رسول الله (ص) را ترک کنند، بر حاکم اسلامی واجب است که مردم را به زیارت حرم رسول خدا و توقّف در مدینه مجبور کند و اگر مردم فقیر و نیازمند باشند، باید از بودجه اسلامی هزینه سفر آنان را تأمین کند.

(کافی، ج ۴، ص ۲۷۲)

ثواب کسی که دیگری را به جای خودش به زیارت بفرستد

قَالَ قُلْتُ فَمَا لِمَنْ يُجَهِّزَ إِلَيْهِ وَلَمْ يَخْرُجْ لَعَلَّهُ تُصِيبُهُ (لِقَلَّةِ نَصِيْبِهِ) قَالَ يُعْطِيهِ اللَّهُ بِكُلِّ دِرْهَمٍ أَنْفَقَهُ - مِثْلَ أَحَدٍ مِنَ الْحَسَنَاتِ وَيُخْلِفُ عَلَيْهِ أَضْعَافَ مَا أَنْفَقَهُ وَيُضْرَفُ عَنْهُ مِنَ الْبَلَاءِ مِمَّا قَدْ نَزَلَ لِيُصِيبَهُ وَيُدْفَعُ عَنْهُ وَيُحْفَظُ فِي مَالِهِ شخصی گوید به امام صادق (ع) عرض کردم: اجر کسی که دیگری را مجهز کرده و به زیارت قبر آن حضرت بفرستد ولی خودش بواسطه عارضه و عذری که پیش آمده به زیارت نرود چیست؟ حضرت فرمودند: به هر یک درهمی که خرج کرده و انفاق نموده همانند کوه احد حسنات حق تعالی برای او منظور می فرماید و برایش باقی می گذارد چند برابر آنچه خرج کرده و بلا و گرفتاری هائی که نازل شده بود تا به وی برسد را از او دفع می نماید و مال و دارائی او را حفظ و نگهداری می کند.

(کامل الزیارات، ص: ۱۹۴)

فصل ششم: تحمل سختی ها و رنج و خطرات زیارت

بخش اول: از سختی ها گلایه نکن!

ابن ابی یعفرور قال: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) دَعَانِي الشُّوقُ إِلَيْكَ أَنْ تَجَسَّسْتُ إِلَيْكَ عَلَى مَشَقَّةٍ فَقَالَ لِي لَا تَشْكُ رَبَّكَ فَهَلَّا أَتَيْتَ مَنْ كَانَ أَعْظَمَ حَقًّا عَلَيْكَ مِنِّي فَكَانَ مِنْ قَوْلِهِ فَهَلَّا أَتَيْتَ مَنْ كَانَ أَعْظَمَ حَقًّا عَلَيْكَ مِنِّي أَشَدَّ عَلَيَّ مِنْ قَوْلِهِ لَا تَشْكُ رَبَّكَ قُلْتُ وَمَنْ أَعْظَمَ حَقًّا عَلَيْكَ مِنْكَ قَالَ الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ (ع) أَلَا [أَلَا] أَتَيْتَ الْحُسَيْنَ (ع) فَدَعَاكَ اللَّهُ عِنْدَهُ وَشَكَوْتَ إِلَيْهِ حَوَائِجَكَ.»

ابن ابی یعفر خدمت امام صادق (ع) عرض می کند: اشتیاق زیارت تو باعث شد که من مشقت هایی را متحمل گردم تا به محضرت شرفیاب شوم، حضرت در جوابش فرمودند: از پروردگارت گلایه نکن! چرا نزد کسی که حقش برگردن تو از حق من بیشتر است نرفتی؟ ابن ابی یعفر می گوید: این دو جمله حضرت خیلی بر من گران آمد و جمله دوم (چرا نزد کسی که حقش بیشتر از حق من است نرفتی) از جمله اول (از پروردگارت گلایه نکن) گرانتر بود، لذا پرسیدم: آن چه کسی است که حقش بر من از حق تو بیشتر است؟ فرمود: حسین بن علی (ع)؛ چرا نزد امام حسین (ع) نرفتی و آن جا دعا نکردی و عرض حاجت نمودی؟!

(کامل الزیارات، ص ۱۶۸)

دعای امام صادق (ع) برای زائران سختی کشیده زیارت امام حسین (ع)

قال الصادق (ع): «...اللَّهُمَّ إِنَّ أَعْدَاءَنَا عَابُوا عَلَيْهِمْ بِخُرُوجِهِمْ فَلَمْ يَنْهَهُمْ ذَلِكَ عَنِ الشُّخُوصِ إِلَيْنَا خِلَافًا مِنْهُمْ عَلَى مَنْ خَالَفَنَا فَارْحَمْ تِلْكَ الْوُجُوهُ الَّتِي غَيَّرْتَهَا الشَّمْسُ وَارْحَمْ تِلْكَ الْخُدُودَ الَّتِي تَتَقَلَّبُ عَلَى حَضْرَةِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَيْنِ (ع) وَارْحَمْ تِلْكَ الْأَعْيُنَ الَّتِي جَرَتْ دُمُوعُهَا رَحْمَةً لَنَا وَارْحَمْ تِلْكَ الْقُلُوبَ الَّتِي جَزَعَتْ وَاحْتَرَقَتْ لَنَا وَارْحَمْ تِلْكَ الصَّرْحَةَ الَّتِي كَانَتْ لَنَا اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَوْدِعُكَ تِلْكَ الْأَبْدَانَ وَتِلْكَ الْأَنْفُسَ حَتَّى تُوفِّيَهُمْ عَلَى الْحَوْضِ يَوْمَ الْعَطَشِ الْأَكْبَرِ.»

امام صادق (ع) بعد از دعائی که در حق زائران حسین می فرمایند: خدایا دشمنان ما بواسطه زیارت امام حسین (ع) آنان را مورد ملامت و سرزنش قرار دادند ولی این حرکت دشمنان ایشان را از تمایل به ما باز نداشت و این ثبات آنان از باب دشمنی آنان با مخالفین ما است، پس تو این صورت هائی که حرارت آفتاب آنها را در راه محبت ما تغییر داده مورد ترحم خودت قرار بده و نیز صورت هائی را که روی قبر ابی عبدالله الحسین (ع) می گذارند و بر می دارند مشمول لطف و رحمت

قرار بده و همچنین به چشم‌هائی که از باب ترحم بر ما اشک ریخته‌اند نظر عنایت فرما و دل‌هائی که برای ما به جزع آمده و بخاطر ما سوخته‌اند را ترحم فرما، بار خدایا به فریادهائی که بخاطر ما بلند شده برس، خداوند! من این ابدان و این ارواح را نزد تو امانت قرار داده تا در روز عطش اکبر که بر حوض کوثر وارد می‌شوند آنها را سیراب نمائی.

(کامل‌الزیارات، ص ۱۱۷)

بخش دوم: ترس در زیارت

الف. آثار معنوی زیارت در حال ترس

۱. برداشته شدن ترس قیامت به خاطر ترس در راه زیارت حسین (ع)

عَنْ زُرَّارَةَ قَالَ: «قُلْتُ لِأَبِي جَعْفَرٍ (ع) مَا تَقُولُ فِيْمَنْ زَارَ أَبَاكَ عَلَى خَوْفٍ قَالَ يُؤْمِنُهُ اللَّهُ يَوْمَ الْفَرَجِ الْأَكْبَرِ وَتَلْقَاهُ الْمَلَائِكَةُ بِالْبِشَارَةِ وَيُقَالُ لَهُ لَا تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ هَذَا يَوْمُكَ الَّذِي فِيهِ فَوْزُكَ.»

زراره می‌گوید به امام باقر (ع) گفتم: چه می‌فرمائید درباره کسی که با خوف و هراس پدرشما را زیارت کند؟ حضرت فرمودند: در روز ترس بزرگ (قیامت) حق تعالی او را امان دهد و فرشتگان به وی بشارت داده و به او می‌گویند: «مترس و محزون مباش امروز روزی است که تو در آن رستگار می‌شوی.»

(کامل‌الزیارات، ص ۱۲۵)

۲. امام حسین (ع) هم صحبت زائری که با ترس او را زیارت کرده است

عَنْ ابْنِ بُكَيْرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) قَالَ: قُلْتُ لَهُ إِنِّي أَنْزِلُ الْأَرَجَانَ وَقَلْبِي يُنَازِعُنِي إِلَى قَبْرِ أَبِيكَ فَإِذَا خَرَجْتُ فَقَلْبِي وَجَلَّ مُشْفِقٌ حَتَّى أَرْجِعَ خَوْفًا مِنَ السُّلْطَانِ وَالشُّعَاةِ وَأَصْحَابِ الْمَسَالِحِ فَقَالَ يَا ابْنَ بُكَيْرٍ مَا تُحِبُّ أَنْ يَرَكَ اللَّهُ فِينَا خَائِفًا أَمَا تَعْلَمُ أَنَّهُ مَنْ خَافَ لِحَوْفِنَا أَظَلَّهُ اللَّهُ فِي ظِلِّ عَرْشِهِ وَكَانَ مُحَدِّثُهُ الْحُسَيْنَ (ع) تَحْتَ الْعَرْشِ وَأَمَنَهُ اللَّهُ مِنْ أَفْزَاعِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ يُفْرَعُ النَّاسُ وَلَا يَفْرَعُ فِإِنْ فَرِحَ وَقَرَّتْهُ (قَوَّتُهُ) الْمَلَائِكَةُ وَسَكَّنَتْ قَلْبَهُ بِالْبِشَارَةِ.

روای می‌گوید: پیش امام صادق (ع) گفتم: من به شهرارجان وارد شدم ولی قلب و دلم آرزوی زیارت قبر مطهر پدر بزرگوارتان را داشت لذا از شهر به قصد زیارت آن جناب خارج شدم اما دلم ترسان و لرزان بود و از خوف و ترس سلطان و بدگویان و عمال وی و دیده بانان تا زمان مراجعت در وحشت بودم. حضرت فرمودند: ای پسر بکیر آیا دوست نداری که خداوند تو را از کسانی که در راه ما ترسان می‌باشند محسوب فرماید؟ آیا می‌دانی کسی که به خاطر ترس ما ترسان باشد خداوند متعال او را در سایه عرش جا دهد و هم صحبتش حضرت امام حسین (ع) در زیر عرش می‌باشد و او را از ترس‌های روز قیامت در امان می‌دارد، مردم به ترس و جزع آمده ولی او نمی‌ترسد، پس اگر بترسد فرشتگان آرامش کرده و بواسطه بشارت دادن قلبش را ساکت و ساکن می‌نمایند.

(کامل‌الزیارات، ص ۱۲۶)

۳. مقدار ثواب زیارت به مقدار خوف آن سنجیده می‌شود

قال محمد ابن مسلم: قَالَ لِي أَبُو جَعْفَرٍ مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ (ع) هَلْ تَأْتِي قَبْرَ الْحُسَيْنِ (ع) قُلْتُ نَعَمْ عَلَى خَوْفٍ وَوَجَلٍ فَقَالَ مَا كَانَ مِنْ هَذَا أَشَدَّ فَالثَّوَابُ فِيهِ عَلَى قَدْرِ الْخَوْفِ وَمَنْ خَافَ فِي إِثْيَانِهِ أَمَنَ اللَّهُ رُوعَتَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ وَانصَرَفَ بِالْمَغْفِرَةِ وَسَلَّمَتْ عَلَيْهِ الْمَلَائِكَةُ وَزَارَهُ النَّبِيُّ (ص) وَدَعَا لَهُ - وَانْقَلَبَ بِنِعْمَةٍ مِنَ اللَّهِ وَفَضَّلَ لَمْ يَمَسُّهُ سُوءٌ وَاتَّبَعَ رِضْوَانَ اللَّهِ ثُمَّ ذَكَرَ الْحَدِيثَ.

محمد بن مسلم می گوید امام باقر به من فرمودند: آیا به زیارت قبر حسین (ع) می روی؟ عرض کردم: بلی ولی با ترس و هراس. فرمودند: هر قدر در زیارتت خوف بیشتر باشد ثواب در آن به مقدار خوف و هراس تو می باشد و کسی که در زیارتش خائف و بیمناک باشد در روزی که مردم برای حساب پروردگار عالمیان به پا می خیزند خداوند متعال او را در امان قرار داده و خوف و وحشت او را برطرف می کند و با آمرزش گناهان برگشته و فرشتگان بر او سلام می دهند و نبی اکرم صلی الله علیه و آله و سلم به زیارتش آمده و برای او دعاء می فرمایند و با نعمت و بخششی از جانب خدا بازمی گردد که هیچ مکروه و بدی با آن همراه نیست و رضایت خدا را دنبال کرده است.

(کامل الزیارات، ص: ۱۲۷)

ب. عواقب ترک زیارت به خاطر ترس

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع): يَا مُعَاوِيَةَ لَا تَدْعُ زِيَارَةَ قَبْرِ الْحُسَيْنِ (ع) لِيَخَوْفَ فَإِنَّ مَنْ تَرَكَهُ رَأَى مِنَ الْحَسْرَةِ مَا يَتَمَنَّى أَنْ قَبْرَهُ كَانَ عِنْدَهُ أَمَا تُحِبُّ أَنْ يَرَى اللَّهُ شَخْصَكَ وَ سَوَادَكَ فِيمَنْ يَدْعُوهُ رَسُولُ اللَّهِ (ص) وَ عَلِيٍّ وَ فَاطِمَةَ وَ الْأَيْمَةَ أَمَا تُحِبُّ أَنْ تَكُونَ مِمَّنْ يَنْقَلِبُ بِالْمَغْفِرَةِ لِمَا مَضَى وَ يُغْفَرُ لَهُ ذُنُوبٌ سَبْعِينَ سَنَةً أَمَا تُحِبُّ أَنْ تَكُونَ مِمَّنْ يَخْرُجُ مِنَ الدُّنْيَا وَ لَيْسَ عَلَيْهِ ذَنْبٌ يُنْبَعُ بِهِ أَمَا تُحِبُّ أَنْ تَكُونَ عَدَاً مِمَّنْ يُصَافِحُهُ رَسُولُ اللَّهِ (ص).

امام صادق (ع): ای معاویه، بخاطر خوف و هراس زیارت قبر امام حسین (ع) را ترک مکن زیرا کسی که زیارت آن حضرت را ترک کند چنان حسرتی ببیند که تمنا و آرزو کند قبر آن جناب نزدش باشد، آیا دوست نداری که خداوند متعال تو را در زمره کسانی محسوب کند که رسولش صلی الله علیه و آله و سلم و حضرات علی و فاطمه و ائمه علیهم السلام برایش دعا می کنند؟ آیا دوست نداری از کسانی باشی که برمی گردد در حالی که گذشته ات آمرزیده شده و گناهان هفتاد سال او آمرزیده شده است؟ آیا دوست نداری از کسانی باشی که از دنیا خارج می شوند در حالی که گناهی قابل مواخذه ندارند؟ آیا دوست نداری فردای قیامت از کسانی باشی که رسول خدا (ص) با آنها مصافحه می کند؟

(کامل الزیارات، ص: ۱۲۶)

بخش سوم. از دنیا رفتن در راه زیارت امام حسین (ع)

قَالَ فَمَا لِمَنْ مَاتَ فِي سَفَرِهِ إِلَيْهِ قَالَ تُشَيِّعُهُ الْمَلَائِكَةُ وَ تَأْتِيهِ بِالْحَنُوطِ وَ الْكِسْوَةِ مِنَ الْجَنَّةِ وَ تُصَلِّي عَلَيْهِ إِذْ كُنَّ وَ تُكْفِنُهُ فَوْقَ أَكْفَانِهِ وَ تُفْرُسُ لَهُ الرِّيحَانَ تَحْتَهُ - وَ تَدْفَعُ الْأَرْضَ حَتَّى تَصَوَّرَ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ مَسِيرَةَ ثَلَاثَةِ أَمْيَالٍ وَ مِنْ خَلْفِهِ مِثْلَ ذَلِكَ - وَ عِنْدَ رَأْسِهِ مِثْلَ ذَلِكَ وَ عِنْدَ رِجْلَيْهِ مِثْلَ ذَلِكَ وَ يُفْتَحُ لَهُ بَابٌ مِنَ الْجَنَّةِ إِلَى قَبْرِهِ - وَ يَدْخُلُ عَلَيْهِ رُوحُهَا وَ رِيحَانُهَا حَتَّى تَقُومَ السَّاعَةُ

عرض کرد: اجر کسی که در سفر به طرف آن حضرت فوت کرده چیست؟ حضرت فرمودند: فرشتگان او را مشایعت کرده و برای او حنوط و لباس از بهشت آورده و وقتی کفن شد بر او نماز خوانده و روی کفنی که بر او پوشانده اند فرشتگان نیز کفن دیگری قرار می دهند و زیر او را از گیاهان خوش بو فرش می نمایند و زمین را چنان جلو برده که او تصور می کند از مقابل فاصله سه میل (حدود ۵ کیلومتر) و از پشت و جانب سرو طرف پا نیز مانند آن این مقدار مسافت و فاصله وجود دارد و برای آن دری از بهشت به طرف قبرش گشوده شده و نسیم و بوی خوش بهشتی به قبر او داخل گشته و تا قیام قیامت بدین منوال خواهد بود.

(کامل الزیارات، ص: ۱۹۴)

عن جابر الجعفي عن أبي عبد الله [الصادق] (ع): إِذَا انْقَلَبَتْ مِنْ عِنْدِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ (ع)، نَادَاكَ مُنَادٍ لَوْ سَمِعْتَ مَقَالَتَهُ

لَأَقِمَّتْ عُمْرَكَ عِنْدَ قَبْرِ الْحُسَيْنِ (ع)، وَهُوَ يَقُولُ: طَوْبَى لَكَ أَيُّهَا الْعَبْدُ! قَدْ غَنِمْتَ وَوَسَلِمْتَ، وَقَدْ غُفِرَ لَكَ مَا سَلَفَ؛ فَاسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ، فَإِنْ مَاتَ فِي عَامِهِ أَوْ فِي لَيْلَتِهِ أَوْ يَوْمِهِ لَمْ يَلِ قَبْضَ رُوحِهِ إِلَّا اللَّهُ، وَتُقْبَلُ الْمَلَائِكَةُ مَعَهُ، وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ، وَيُصَلُّونَ عَلَيْهِ حَتَّى يُوَفِّيَ مَنْزِلَهُ، وَتَقُولُ الْمَلَائِكَةُ: يَا رَبِّ، هَذَا عَبْدُكَ وَقَدْ وَافَى قَبْرَ ابْنِ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَقَدْ وَافَى مَنْزِلَهُ، فَأَيْنَ نَذَهَبُ؟ فَيَأْتِيهِمُ الْبَدَاءُ مِنَ السَّمَاءِ: يَا مَلَائِكَتِي، قِفُوا بِيَابَ عَبْدِي، فَسَبِّحُوا وَقَدِّسُوا، وَاكْتُبُوا ذَلِكَ فِي حَسَنَاتِهِ إِلَى يَوْمِ يُتَوَفَّى. قَالَ: فَلَا يَزَالُونَ بِبَابِهِ إِلَى يَوْمِ يُتَوَفَّى، يُسَبِّحُونَ اللَّهَ وَيَقَدِّسُونَهُ، وَيَكْتُبُونَ ذَلِكَ فِي حَسَنَاتِهِ، فَإِذَا تُوَفِّيَ شَهِدُوا كَفَنَهُ وَغَسَلَهُ وَالصَّلَاةَ عَلَيْهِ، وَيَقُولُونَ: رَبَّنَا وَكَلَّمْنَا بِبَابِ عَبْدِكَ وَقَدْ تُوَفِّي، فَأَيْنَ نَذَهَبُ؟ فَيُنَادِيهِمْ: يَا مَلَائِكَتِي، قِفُوا بِقَبْرِ عَبْدِي، فَسَبِّحُوا وَقَدِّسُوا، وَاكْتُبُوا ذَلِكَ فِي حَسَنَاتِهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ

به نقل از جابر جعفی، از امام صادق (ع): هنگامی که از نزد قبر حسین (ع) باز می‌گشتی، منادی ای تو را ندا داد که اگر صدایش را می‌شنیدی، تمام عمرت را نزد قبر حسین (ع) می‌ماندی. او ندا داد: «ای بنده! خوشا به حالت! غنیمت بُردی و رستی و گذشته‌ات، آمرزیده شد. عمل، از نو شروع کن». و اگر در همان سال یا در همان شب و روز زیارت، بمیرد، جز خدا، قبض روحش نمی‌کند و فرشتگان، همراه او می‌آیند و برایش آموزش می‌طلبند و بر او، درود می‌فرستند تا به خانه‌اش برسد و فرشتگان می‌گویند: ای خدا! این، بنده توست و به نزد قبر فرزند پیامبرت صلی الله علیه و آله رفت و [اکنون] به خانه‌اش رسیده است. ما به کجا برویم؟ برایشان از آسمان، ندا می‌آید: «ای فرشتگان من! در درگاه بنده‌ام بایستید و تسبیح و تقدیس گویند و این را تا روزی که می‌میرد، جزو حسنات او بنویسید». و آنان، پیوسته تا روز درگذشت، در درگاه او به تسبیح و تقدیس خدا، مشغول هستند و آن را جزو حسنات او می‌نویسند، و چون می‌میرد، در کفن و غسل و نماز بر او حضور می‌یابند و می‌گویند: پروردگار ما! ما را به درگاه بنده‌ات گماردی و در گذشت. [اکنون] کجا برویم؟ به ایشان ندا می‌رسد: «ای فرشتگان من! نزد قبر بنده‌ام بایستید و تسبیح و تقدیس گویند و آن را تا روز قیامت، جزو حسنات او بنویسید».

(کامل الزیارات: ص ۳۷۶ ح ۶۲۱)

بخش چهارم: کسی که در راه زیارت به شهادت برسد

قَالَ قُلْتُ فَمَا لِمَنْ قُتِلَ عِنْدَهُ جَارَ عَلَيْهِ سُلْطَانٌ فَقَتَلَهُ؟ قَالَ أَوَّلُ قَطْرَةٍ مِنْ دَمِهِ يُغْفَرُ لَهُ بِهَا كُلُّ حَاطِيَّةٍ وَتُغَسَّلُ طِينَتُهُ الَّتِي خُلِقَ مِنْهَا الْمَلَائِكَةُ حَتَّى تَخْلُصَ كَمَا خَلَصَتِ الْأَنْبِيَاءُ الْمُخْلِصِينَ (الْمُخْلِصُونَ) وَيَذَهَبُ عَنْهَا مَا كَانَ خَالَطَهَا - مِنْ أَجْنَاسِ طِينِ أَهْلِ الْكُفْرِ وَيُغَسَّلُ قَلْبُهُ وَيُشْرَحُ صَدْرُهُ وَيُمْلَأُ إِيمَانًا فَيَلْقَى اللَّهَ وَهُوَ مُخْلِصٌ مِنْ كُلِّ مَا تَخَالَطَهُ الْأَبْدَانُ وَالْقُلُوبُ وَيَكْتُبُ لَهُ شَفَاعَةً فِي أَهْلِ بَيْتِهِ وَأَلْفٍ مِنْ إِخْوَانِهِ - وَتَوَلَّى الصَّلَاةَ عَلَيْهِ الْمَلَائِكَةُ مَعَ جِبْرِئِيلَ وَمَلِكِ الْمَوْتِ وَ يُؤْتَى بِكَفَنِهِ وَحُوطِهِ مِنَ الْجَنَّةِ وَيُوسَعُ قَبْرُهُ عَلَيْهِ وَيُوضَعُ لَهُ مَصَابِيحُ فِي قَبْرِهِ وَيُفْتَحُ لَهُ بَابُ مِنَ الْجَنَّةِ - وَتَأْتِيهِ الْمَلَائِكَةُ بِالطَّرْفِ مِنَ الْجَنَّةِ وَيُرْفَعُ بَعْدَ ثَمَانِيَةِ عَشْرٍ يَوْمًا إِلَى حَظِيرَةِ الْقُدْسِ - فَلَا يَزَالُ فِيهَا مَعَ أَوْلِيَاءِ اللَّهِ حَتَّى تُصِيبَهُ النَّفْحَةُ الَّتِي لَا تُبْقِي شَيْئًا فَإِذَا كَانَتِ النَّفْحَةُ الثَّانِيَةَ وَخَرَجَ مِنْ قَبْرِهِ كَانَ أَوَّلَ مَنْ يُصَافِحُهُ رَسُولُ اللَّهِ (ص) وَآمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (ع) وَالْأَوْصِيَاءَ وَيَبَشِّرُونَهُ وَيَقُولُونَ لَهُ الزَّمْنَا وَبَيِّمُونَهُ عَلَى الْحَوْضِ فَيَشْرَبُ مِنْهُ وَيَسْقِي مَنْ أَحَبَّ

آن شخص می‌گوید: عرض کردم: اجر و ثواب کسی که نزد آن حضرت کشته شود چیست، مثلاً سلطان ظالمی بروی ستم کرده و او را آنجا بکشد؟ حضرت فرمودند: اولین قطره خونش که ریخته شود خداوند متعال تمام گناهانش را می‌آمرزد و طینتی را که از آن آفریده شده فرشتگان غسل داده تا از تمام آلودگی‌ها و تیره‌گی‌ها پاک شده همان طوری که انبیاء مخلص خالص و پاک می‌باشند و بدین ترتیب آنچه از طینت اهل کفر با طینت وی آمیخته شده زدوده می‌گردد و نیز قلبش را شستشو داده و سینه‌اش را گشاده نموده و آن را پراز ایمان کرده و بدین ترتیب خدا را ملاقات کرده در حالی که از هر چه بدن‌ها و قلب‌ها با آن آمیخته شده اند پاک و منزّه شده و برایش مقرر می‌شود که خانواده و خویشاوندانش و هزار تن از برادران ایمانی خود را بتواند شفاعت کند و فرشتگان با همراهی جبرئیل و ملک الموت بر او نماز می‌خوانند و کفن و حنوطش را از

بهشت آورده و در قبرش توسعه داده و چراغ‌هایی در آن می‌افروزند و دربی از آن بهشت باز می‌کنند و فرشتگان برایش اشیاء تازه و تحفه‌هایی بدیع از بهشت می‌آورند و پس از هیجده روز او را به خطیره القدس (بهشت) برده پس پیوسته در آنجا با اولیاء خدا خواهد بود تا نفخه‌ای که با دمیده شدنش هیچ چیز باقی نمی‌ماند دمیده شود و وقتی نفخه دومی دمیده شد و وی از قبر بیرون آمد اولین کسی که با او برخورد می‌کند رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم و امیر المؤمنین (ع) و اوصیاء سلام الله علیهم بوده که به وی بشارت داده و می‌گویند: با ما باش و سپس او را کنار حوض کوثر آورده و از آن به او می‌نوشانند و سپس به هر کسی که او بخواهد و دوست داشته باشد نیز می‌آشامانند.

(کامل‌الزیارات، ص: ۱۹۴)

فصل هفتم: زیارت با پای پیاده

بخش اول: فضیلت و تاریخچه پیاده روی پیامبران و امامان

نکته: با توجه به اینکه در بسیاری از روایات زیارت اباعبدالله را با حج مقایسه کرده اند. در این بخش ابتدا به فضیلت اصل پیاده روی برای زیارت به عنوان پیشینه اشاره کرده سپس در بخش دوم به صورت خاص به فضائل زیارت اباعبدالله با پای پیاده می پردازیم.

پیاده روی بالاترین عبادت

عن ابی عبدالله ع: «مَا عَبَدَ اللَّهُ بِشَيْءٍ أَشَدَّ مِنَ الْمَشْيِ وَلَا أَفْضَلَ.»

امام صادق (ع): خداوند متعال عبادت نشده است به کاری بالاتر و پرفضیلت تر از پیاده روی.

(تهذیب الأحکام، ج ۵ ص ۱۱)

تفاوت ثواب حج پیاده و سواره

مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ بْنِ الْحُسَيْنِ قَالَ رُوِيَ: «أَنَّ مَا تَقَرَّبَ الْعَبْدُ إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ بِشَيْءٍ - أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنَ الْمَشْيِ إِلَى بَيْتِهِ الْحَرَامِ عَلَى الْقَدَمَيْنِ - وَأَنَّ الْحَجَّةَ الْوَاحِدَةَ تَعْدِلُ سَبْعِينَ حَجَّةً - وَمَنْ مَشَى عَنْ جَمَلِهِ - كَتَبَ اللَّهُ لَهُ ثَوَابَ مَا بَيْنَ مَشْيِهِ وَرُكُوبِهِ - وَالْحَاجُّ إِذَا انْقَطَعَ شَيْءٌ نَعْلِهِ - كَتَبَ اللَّهُ لَهُ ثَوَابَ مَا بَيْنَ مَشْيِهِ حَافِيًا إِلَى مُنْتَعِلٍ.»

روایت شده است: بنده با چیزی که محبوب تر از پیاده روی به سمت خانه کعبه باشد به خدا نزدیک نمی شود. یک حج (پیاده) معادل هفتاد حج (سواره) است و کسی که (به جهت کاری) از شترش پیاده شود و قدری پیاده راه ببیماید خداوند متعال ثواب پیاده شدن تا سوار شدن را برای او می نویسد و حجاج اگر بند کفششان پاره شود خداوند متعال ثواب قدم های پابرنه رفتن تا رسیدن به کفش را برای او می نویسد.

(من لا يحضره الفقيه، ج ۲ ص ۲۱۸)

امام آدم (ع) ۷۰ حج با پای پیاده

عَنِ الرَّضَا عَنْ آبَائِهِ (ع) قَالَ: «سَأَلَهُ كَمْ حَجَّ آدَمُ مِنْ حَجَّةٍ فَقَالَ (ع) سَبْعِينَ حَجَّةً مَا شِئًا عَلَى قَدَمَيْهِ»

امام رضا (ع) از پدرانش نقل می کند که: مردی شامی از امیرالمؤمنین (ع) سؤال کرد امام آدم (ع) چند حج به جا آورد؟

فرمود: هفتاد حج پیاده.

(عیون أخبار الرضا(ع)، ج ۱ ص ۲۴۳)

فصل حج پیاده بر سواره مثل فرق ماه کامل بر ستارگان

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (ع) قَالَ: «قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ: مَا نَدِمْتُ عَلَى شَيْءٍ نَدِمِي عَلَى أَنْ لَمْ أَحُجَّ مَاشِيًا لِأَنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ (ص) يَقُولُ مَنْ حَجَّ بَيْتَ اللَّهِ مَاشِيًا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ سَبْعَةَ أَلْفٍ [أَلْفٍ] حَسَنَةٍ مِنْ حَسَنَاتِ الْحَرَمِ قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا حَسَنَاتُ الْحَرَمِ؟ قَالَ: حَسَنَةُ أَلْفِ أَلْفِ حَسَنَةٍ وَقَالَ فَضْلُ الْمَشَاةِ فِي الْحُجِّ كَفَضْلِ الْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ عَلَى سَائِرِ النُّجُومِ كَانَ الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ (ع) يَمْشِي إِلَى الْحُجِّ وَدَابَّتُهُ تُقَادُ وَرَاءَهُ.»

امام باقر(ع) می فرماید: ابن عباس می گوید: پشیمان نشدم به چیزی که اتفاق افتاد مگر به اینکه پیاده به سمت خانه خدا پیاده نفرتم چون از رسول خدا(ص) شنیدم هر کس حج کند خانه خدا را با پای پیاده خداوند برای او ثواب هفتاد هزار ثوابی که در خانه خودش انجام شده باشد می نویسد. کسی پرسید ثواب کارهای خوب در خانه خدا چقدر است؟ امام فرمود: هفت میلیون حسنه به حساب می آید. و فرمود ثواب حج پیاده بر سواره مثل نور ماه کامل در آسمان است نسبت به بقیه ستارگان. و امام حسین(ع) پیاده به حج می رفتند در حالی که مرکب ایشان در پشت سر ایشان بود.

(المحاسن، ج ۱ ص ۷۰)

امام حسن(ع) بیست سفر حج با پای پیاده

عَنْ حَمَّادِ بْنِ الْحَلْبِيِّ قَالَ: «سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (ع) عَنْ فَضْلِ الْمَشْيِ فَقَالَ إِنَّ الْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ قَاتَمَ رَبَّهُ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ - حَتَّى نَعْلًا وَنَعْلًا وَثُوبًا وَثُوبًا وَدِينَارًا وَدِينَارًا وَحَجَّ عِشْرِينَ حَجَّةً مَاشِيًا عَلَى قَدَمَيْهِ.»

حلبی می گوید: از امام صادق(ع) از ثواب پیاده روی پرسیدم: امام فرمودند امام حسن(ع) سه مرتبه اموالش را اعم از کفش و پیراهن و پولش را با خدا تقسیم کرد و بیست مرتبه حج پیاده رفت.

(تهذیب الاحکام، ج ۵، ص ۱۱)

امام حسین(ع) ۲۵ حج با پای پیاده رفتند

قَالَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَبْدِ أَبِي عَمْرٍو: «لَقَدْ حَجَّ الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ (ع) خَمْسًا وَعِشْرِينَ حَجَّةً مَاشِيًا وَإِنَّ التَّجَائِبَ لَتُقَادُ مَعَهُ.»
عبدالله بن عبید می گوید: حسین بن علی(ع) بیست و پنج حج پیاده به جای آوردند در حالی که اسب های نیکوئی در کاروان آن بزرگوار بود.

(بحار الأنوار، ج ۴۳ ص ۳۳۹)

بیست روز پیاده روی امام سجاد(ع)

عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ عَلِيٍّ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: «حَجَّ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ (ع) مَاشِيًا - فَسَارَ عِشْرِينَ يَوْمًا مِنَ الْمَدِينَةِ إِلَى مَكَّةَ.»
علی بن ابراهیم از پدرش: امام زین العابدین با پای پیاده حج رفتند که از مدینه تا مکه ۲۰ روز طول کشید.

(الإرشاد، ج ۲، ۱۴۴)

پیاده روی برای دیدار امام معصوم(ع)

بُرَيْدُ بْنُ مُعَاوِيَةَ الْعِجْلِيُّ وَإِبْرَاهِيمُ الْأَحْمَرِيُّ قَالَا دَخَلْنَا عَلَى أَبِي جَعْفَرٍ (ع) وَعِنْدَهُ زِيَادُ الْأَخْلَامِ فَقَالَ أَبُو جَعْفَرٍ يَا زِيَادُ مَا

لِي أَرَى رَجُلَيْكَ مُتَعَلِّقَيْنِ قَالَ جُعِلْتُ لَكَ الْفِدَاءَ جِئْتُ عَلَى نِضُولِي عَامَّةَ الطَّرِيقِ وَمَا حَمَلَنِي عَلَى ذَلِكَ إِلَّا حُبِّي لَكُمْ وَشَوْقِي إِلَيْكُمْ ثُمَّ أَطْرَقَ زِيَادٌ مَلِيئاً ثُمَّ قَالَ جُعِلْتُ لَكَ الْفِدَاءَ إِنِّي زُبَيْمًا خَلَوْتُ فَآتَانِي الشَّيْطَانُ فَيَذْكُرُنِي مَا قَدْ سَلَفَ مِنَ الذُّنُوبِ وَالْمَعَاصِي فَكَأَنِّي آيِسٌ ثُمَّ أَذْكَرُ حُبِّي لَكُمْ وَانْقِطَاعِي [إِلَيْكُمْ] وَكَأَنَ مُتَكِنًا لَكُمْ قَالَ يَا زِيَادُ وَهَلِ الدِّينُ إِلَّا الْحُبُّ وَالْبُغْضُ ثُمَّ تَلَاهُ هَذِهِ الْآيَاتِ الثَّلَاثَ كَأَنَّهُا فِي كَفِّهِ «وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ أُولَئِكَ هُمُ الرَّاشِدُونَ. فَضَلَّ مِنَ اللَّهِ وَنِعْمَةً وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ» (حجرات، ۷ و ۸) وَقَالَ «يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ» (حشر، ۹) وَقَالَ «إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ» (آل عمران، ۳۱)

برید بن معاویه عجل‌ی و ابراهیم احمری نقل می‌کند که، ما بر امام باقر (ع) وارد شدیم و زیاده‌ی الاحلام خدمت آن امام بود، امام فرمودند ای زیاده‌ی چیست که می‌بینم پاهای تو شکافته است؟ عرض کرد قربانت گردم با شتر لاغری همه راه را آدم و باعث این همه مشقت چیزی جز محبت شما و اشتیاق دیدار شما نبود، بعد از آن مدت زیادی سرش را به زیر افکند سپس گفت قربانت شوم گاهی در گوشه خلوت شیطان مرا به یاد معصیت‌ها و گناهان گذشته‌ام می‌افکند بطوری که گوئی (از رحمت خدا) نومید می‌شوم ولی بعداً دوستیم با شما و توجه بسوی شما را یاد می‌کنم امام فرمود: ای زیاده‌ی دین چیزی جز حب و بغض هست؟ سپس این سه آیه را تلاوت فرمود و گویا این سه آیه در مشت او بودند: ولی خداوند ایمان را محبوب شما قرار داده و آن را در دل‌هایتان زینت بخشیده، و (به عکس) کفر و فسق و گناه را منفورتان قرار داده است کسانی که دارای این صفاتند هدایت یافتگانند! (و این برای شما بعنوان) فضل و نعمتی از سوی خداست و خداوند دانا و حکیم است! و فرمود: کسانی را که به سویشان هجرت کنند دوست می‌دارند و فرمود: بگو: «اگر خدا را دوست می‌دارید، از من پیروی کنید! تا خدا (نیز) شما را دوست بدارد و گناهانتان را ببخشد و خدا آمرزنده مهربان است.»

(تفسیرفات کوفی، ص ۴۳۰)

بخش دوم: پاداش زیارت امام حسین (ع) با پای پیاده

هر قدم هزار ثواب، پاکی از هزار گناه و بالا رفتن هزار درجه برای زائر حسین (ع)

عَنْ أَبِي الصَّامِتِ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (ع) وَهُوَ يَقُولُ: «مَنْ أَتَى قَبْرَ الْحُسَيْنِ (ع) مَا شِئَا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ أَلْفَ حَسَنَةٍ وَمَحَا عَنْهُ أَلْفَ سَيِّئَةٍ وَرَفَعَ لَهُ أَلْفَ دَرَجَةٍ فَإِذَا أَتَيْتَ الْفُرَاتَ فَأَعْتَسِلَ وَعَلَّقَ نَعْلَيْكَ وَامْشِ حَافِيًا وَامْشِ مَشْيَ الْعَبْدِ الدَّلِيلِ فَإِذَا أَتَيْتَ بَابَ الْحَائِرِ فَكَبِّرْ أَرْبَعًا ثُمَّ امْشِ قَلِيلًا ثُمَّ كَبِّرْ أَرْبَعًا ثُمَّ انْتِ رَأْسَهُ فَقِفْ عَلَيْهِ فَكَبِّرْ أَرْبَعًا [فَكَبِّرْ وَصَلِّ عِنْدَهُ وَاسْأَلْ] وَصَلِّ أَرْبَعًا وَاسْأَلْ اللَّهَ حَاجَتَكَ.»

امام صادق (ع): کسی که پیاده به زیارت قبر حسین (ع) برود خداوند متعال به هر قدمی که برمی‌دارد هزار حسنه برایش ثبت و هزار گناه از وی محو می‌فرماید و هزار درجه مرتبه‌اش را بالا می‌برد (و سپس فرمودند): وقتی به فرات رسیدی ابتدا غسل کن و کفش‌هایت را آویزان نما و پای برهنه راه برو و مانند بنده ذلیل راه برو و وقتی به درب حائر رسیدی چهار مرتبه تکبیر بگو سپس اندکی حرکت کن باز چهار بار تکبیر گفته بعد به بالای سر حضرت برو و در آنجا بایست و چهار مرتبه تکبیر بگو و چهار رکعت نماز بخوان و از خداوند متعال حاجت خود را بخواه.

(کامل‌الزیارات، ص ۱۳۳)

هر قدم پیاده ثواب آزاد کردن بنده‌ای از نسل اسماعیل

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع): «مَنْ أَتَى قَبْرَ الْحُسَيْنِ (ع) مَا شِئَا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ وَبِكُلِّ قَدَمٍ يَرْفَعُهَا وَيَضَعُهَا عِثْقَ رَقَبَةٍ مِنْ وُلْدِ إِسْمَاعِيلَ ...»

امام صادق (ع): ... کسی که پیاده به زیارت قبر حضرت امام حسین (ع) برود خداوند متعال به هر گامی که برداشته و به هر

قدمی که از زمین بلند نموده و بر زمین نهاده، ثواب آزاد کردن بنده‌ای از اولاد حضرت اسماعیل را می‌دهد...
(کامل‌الزیارات، ص ۱۳۳)

هر قدم پاک شدن یک گناه و نوشتن یک ثواب برای زائر حسین

عَنْ سَدِيرِ الصَّرْفِيِّ قَالَ: «كُنَّا عِنْدَ أَبِي جَعْفَرٍ (ع) فَذَكَرْتُ قَبْرَ الْحُسَيْنِ (ع) فَقَالَ لَهُ أَبُو جَعْفَرٍ (ع) مَا أَتَاهُ عَبْدٌ فَخَطَا خُطْوَةً إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ حَسَنَةً وَحَطَّ عَنْهُ سَيِّئَةٌ.»

سدیر صیرفی می‌گوید: محضر امام باقر (ع) بودیم که جوانی قبر حضرت امام حسین (ع) را متذکر شد. حضرت به او فرمود: بنده‌ای به زیارت حضرت نرفته و قدمی برنداشته مگر آنکه حق تعالی برای او یک حسنه نوشته و یک گناه از او پاک می‌کند.
(کامل‌الزیارات، ص ۱۳۴)

هر قدم ۱۰۰۰ حسنه و محو ۱۰۰۰ سیئه و ترفیع ۱۰۰۰ درجه

امام صادق (ع): «مَنْ زَارَ الْحُسَيْنَ (ع) مِنْ شِيعَتِنَا لَمْ يَرْجِعْ حَتَّى يُغْفَرَ لَهُ كُلُّ ذَنْبٍ وَيُكْتَبَ لَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ خَطَاهَا وَكُلِّ يَدٍ رَفَعْتَهَا دَابَّتُهُ أَلْفُ حَسَنَةٍ وَمُحِيَ عَنْهُ أَلْفُ سَيِّئَةٍ وَتُرْفَعُ لَهُ أَلْفُ دَرَجَةٍ.»

امام صادق (ع): کسی از شیعیان ما که حسین (ع) را زیارت کند از زیارت بر نمی‌گردد مگر آنکه تمام گناهانش آمرزیده می‌شود و برای هر قدمی که برمی‌دارد و هر دستی که مرکبش بالا می‌برد هزار حسنه ثبت شده و هزار گناه محو گشته و هزار درجه مرتبه‌اش بالا می‌رود.
(کامل‌الزیارات، ص ۱۳۴)

توضیح: تفاوت ارزش قدم‌ها به مقامات زائر است. برخی زوار برای هر قدم یک حسنه ثبت می‌شود و برخی هر قدم هزار حسنه.

عن ابی الصامتِ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (ع) وَهُوَ يَقُولُ: «مَنْ أَتَى قَبْرَ الْحُسَيْنِ (ع) مَا شِئاً كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ أَلْفَ حَسَنَةٍ وَمَحَا عَنْهُ أَلْفَ سَيِّئَةٍ وَرَفَعَ لَهُ أَلْفَ دَرَجَةٍ.»

امام صادق (ع): کسی که پیاده به زیارت حسین (ع) بیاید خداوند متعال برای هر قدمی هزار حسنه می‌نویسد و هزار گناه پاک می‌کند و هزار درجه او را بالا می‌برد.
(کامل‌الزیارات، ص ۱۳۳)

برای هر قدم یک حج و یک عمره

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) قَالَ: مَنْ زَارَ الْحُسَيْنَ مُحْتَسِبًا لَا أَشْرًا وَلَا بَطْرًا وَلَا رِيَاءً وَلَا سَمْعَةً مُخَصَّتْ عَنْهُ ذُنُوبُهُ كَمَا يُمَخَّصُ الثَّوْبُ بِالْمَاءِ فَلَا يَبْقَى عَلَيْهِ دَنْسٌ وَيُكْتَبُ لَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ حَجَّةٌ وَكُلِّ مَا رَفَعَ قَدَمًا عُمْرَةٌ.

امام صادق (ع): کسی که به امید ثواب و اجر به زیارت حضرت امام حسین (ع) برود نه از روی تکبر و نخوت و نه ریا و سمعه گناهانش پاک شده همان‌طور که جامه با آب پاک و طاهر می‌گردد، بنا بر این هیچ آلودگی بر او باقی نمی‌ماند و به هر قدمی که برداشته ثواب یک حج و برای هر بلا بردن قدمی یک عمره نوشته می‌شود.
(کامل‌الزیارات، ص ۱۴۴)

هر قدم معادل ثواب شهادت در راه خدا

قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (ع) لِلْمُفْضَلِ: «... فَلَنْ يَكُلَّ بِكُلِّ قَدَمٍ رَفَعْتَهَا وَوَضَعْتَهَا كَثُوبِ الْمُتَشَحِّطِ بِدَمِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ»

امام صادق (ع) خطاب به مفضل: با هر قدمی که برمی داری و می گذاری، اجر کسی که در راه خدا به خونش آغشته شده است را می برد.

(کامل الزیارات، ص ۲۰۷)

رسیدن به مقامی بالاتر از شهداء

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع: ... أَنْ زَائِرَهُ لِيَخْرُجَ مِنْ رَحْلِهِ فَمَا يَقَعُ فِيئُهُ عَلَى شَيْءٍ إِلَّا دَعَا لَهُ فَإِذَا وَقَعَتِ الشَّمْسُ عَلَيْهِ أَكَلَتْ ذُنُوبَهُ كَمَا تَأْكُلُ النَّارُ الْحَطَبَ وَمَا تُبْقِي الشَّمْسُ عَلَيْهِ مِنْ ذُنُوبِهِ شَيْئاً فَيَنْصَرِفُ وَمَا عَلَيْهِ ذَنْبٌ وَقَدْ رَفَعَ لَهُ مِنَ الدَّرَجَاتِ مَا لَا يَنَالُهُ الْمُتَشَحِّطُ بِدَمِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَيُوكَّلُ بِهِ مَلَكٌ يَقُومُ مَقَامَهُ وَيَسْتَغْفِرُ لَهُ حَتَّى يَرْجِعَ إِلَى الزِّيَارَةِ أَوْ يَمْضِيَ ثَلَاثَ سِنِينَ أَوْ يَمُوتَ

امام صادق ع: زائر حسین (ع) وقتی به قصد زیارت از خانه اش خارج شد سایه اش به چیزی نمی افتد مگر آن چیز برایش دعا می نماید، و هنگامی که آفتاب بر او تابید گناهانش را می خورد همان طوری که آتش هیزم را می خورد، و آفتاب هیچ گناهی را بر او باقی نمی گذارد، بنا بر این از زیارت برمی گردد در حالی که هیچ گناهی بر او نیست و حق تعالی درجه اش را آن قدر مرتفع و عالی می گرداند که آنان که در راه خدا به خون خویش آغشته شده اند به آن دسترسی نداشته و مقام و منزلتشان در حد او نمی باشد و خداوند مئان فرشته ای را قائم مقام وی نموده که تا بار دیگر وی به زیارت حضرت می آید برایش طلب آمرزش کند یا سه سال از این زیارت بگذرد یا فوت شود.

(کامل الزیارات، ص ۲۹۸)

فصل هشتم: برخی آداب کلی زیارت

۱. غمگین، گرسنه، تشنه، ژولیده به زیارت بروید

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) قَالَ: إِذَا أَرَدْتَ زِيَارَةَ الْحُسَيْنِ (ع) فَزُرْهُ وَأَنْتَ كَثِيبٌ حَزِينٌ مَكْرُوبٌ شَعِثًا مُغْبِرًا جَائِعًا عَطْشَانًا فَإِنَّ الْحُسَيْنَ قَبِيلٌ حَزِينًا مَكْرُوبًا شَعِثًا مُغْبِرًا جَائِعًا عَطْشَانًا - وَ سَلِّهِ الْحَوَائِجَ وَ انصَرِفْ عَنْهُ وَ لَا تَتَّخِذْهُ وَطَنًا.

امام صادق (ع): وقتی خواستی به زیارت حسین (ع) بروی، غمگین و شکسته و اندوهناک و ناراحت و ژولیده و گرفته و گرسنه و تشنه او را زیارت کن که همانا حسین (ع) غمگین و شکسته و اندوهناک و ناراحت و ژولیده و گرفته و گرسنه و تشنه به شهادت رسید و از او حاجتت را بخواه و برگرد و آنجا را وطن قرار نده.

(کامل الزیارات، ص ۱۳۱)

۲. خوش رفتاری با همراهان، کم گویی، ذکر زیاد، نظافت لباس، غسل، خشوع و کثرت نماز و صلوات، احترام به اموال دیگران

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) قَالَ: قُلْتُ لَهُ إِذَا خَرَجْنَا إِلَى أَبِيكَ أَفَكُنَّا [أَفَلَسْنَا] فِي حَجِّ قَالَ بَلَى قُلْتُ فَيَلْزُمُنَا مَا يَلْزُمُ الْحَاجَّ قَالَ مِنْ مَا ذَا؟ قُلْتُ مِنَ الْأَشْيَاءِ الَّتِي يَلْزُمُ الْحَاجَّ قَالَ يَلْزُمُكَ حُسْنُ الصَّحَابَةِ لِمَنْ يَصْحَبُكَ وَيَلْزُمُكَ قَلَّةُ الْكَلَامِ إِلَّا بِخَيْرٍ وَيَلْزُمُكَ كَثْرَةُ ذِكْرِ اللَّهِ وَيَلْزُمُكَ نِظَافَةُ الثِّيَابِ وَيَلْزُمُكَ الْغُسْلُ قَبْلَ أَنْ تَأْتِيَ الْحَائِرَ وَيَلْزُمُكَ الْخُشُوعُ وَ كَثْرَةُ الصَّلَاةِ وَ الصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَيَلْزُمُكَ التَّوْقِيرُ لِأَخِيذِ مَا لَيْسَ لَكَ وَيَلْزُمُكَ أَنْ تَغْضُ بَصْرَكَ وَيَلْزُمُكَ أَنْ تَعُودَ إِلَى أَهْلِ الْحَاجَةِ مِنْ إِخْوَانِكَ إِذَا رَأَيْتَ مُنْقَطِعًا وَ الْمُوَأَسَاةَ وَ يَلْزُمُكَ التَّقِيَّةُ الَّتِي قِوَامُ دِينِكَ بِهَا وَ الْوَرَعُ عَمَّا نُهِيتَ عَنْهُ وَ الْخُصُومَةُ وَ كَثْرَةُ الْأَيْمَانِ وَ الْجِدَالِ الَّذِي فِيهِ الْأَيْمَانُ فَإِذَا فَعَلْتَ ذَلِكَ تَمَّ حُجُّكَ وَ عُمُرْتُكَ وَ اسْتَوْجِبْتَ مِنَ الَّذِي طَلَبْتَ مَا عِنْدَهُ بِتَقَاتِكَ وَ اغْتِرَابِكَ عَنْ أَهْلِكَ وَ رَغْبَتِكَ فِيمَا رَغِبْتَ أَنْ تَنْصَرِفَ بِالْمَغْفِرَةِ وَ الرَّحْمَةِ وَ الرِّضْوَانِ.

محمد بن مسلم نقل می‌کند: به امام صادق (ع) عرض کردم: هرگاه به زیارت پدرتان (امام حسین ع) می‌رویم آیا مانند آن است که در سفر حج هستیم؟ حضرت فرمودند: بله. عرض کردم: پس آنچه بر حاجی لازم است بر ما نیز است؟ حضرت فرمودند: چه چیزهایی را گفتمی؟ عرض کردم: کارهایی را که بر حاجی لازم می‌باشد. حضرت فرمودند: بر تو لازم است که با همراهانت خوش رفتار باشی. سخن اندک بگوئی مگر به خیر. بر تو لازم است زیاد به یاد خدا باشی. بر تو لازم است نظافت جامه و لباس هایت و بر تو لازم است پیش از اینکه به حائر برسی غسل نمائی. لازم است بر تو خشوع و زیاد نماز خواندن

و بسیار بر محمد و آل محمد صلوات فرستادن و بر تو لازم هست به آنچه از تو نیست و مال دیگری است احترام گذارده و برنداری و لازم است به آنچه حلال نیست نگاه نکرده و چشم خود را از آن فروبندی. لازم است وقتی برادر ایمانی خود را نیازمند دیده و ملاحظه کردی که بواسطه نداشتن نفقه از ادامه عمل عاجز است به دیدنش رفته او را کمک کرده و به مواسات با او رفتار نمائی. بر تو لازم است تقیه که دین تو به آن قائم است را رعایت کنی. و بر تو لازم است ورع از محرمات داشته باشی و از خصومت و دشمنی و زیاد قسم خوردن و از جدال کردنی که در اثناء آن به خوردن قسم مبادرت می‌ورزی اجتناب و دوری کنی. و وقتی به این دستورها عمل کردی البته حج و عمره تو تمام و کامل بوده و به واسطه صرف نفقه و دور شدن از اهل و عیالت و روی تافتن از آنچه به آن مایل هستی از کسی که آنچه نزدش بوده و تو آن را طلب کردی استحقاق پیدا می‌کنی که از سفرت مراجعه کرده در حالی که مغفرت و رحمت و رضوانش شامل تو شده باشد.

(کامل الزیارات، ص ۱۳۰)

۳. غذاهای رنگین و متنوع نخورید

عَنْ رَجُلٍ مِنْ أَهْلِ الرَّقَّةِ يُقَالُ لَهُ أَبُو الْمَضَاءِ قَالَ: قَالَ لِي أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ع: تَأْتُونَ قَبْرَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع؟ قُلْتُ: نَعَمْ. قَالَ: أَمْ فَتَتَّخِذُونَ لِذَلِكَ سُفْرًا؟ قُلْتُ: نَعَمْ. فَقَالَ: أَمَا لَوْ أَتَيْتُمْ قُبُورَ آبَائِكُمْ وَأُمَّهَاتِكُمْ لَمْ تَفْعَلُوا ذَلِكَ. قَالَ: قُلْتُ: أَيُّ شَيْءٍ نَأْكُلُ؟ قَالَ: الْحُبْزَ وَاللَّبَنَ.

از مردی که اهل رقه بود و به وی ابوالمضامی گفتند نقل شده: امام صادق (ع) به من فرمودند: آیا به زیارت قبر ابا عبدالله (ع) می‌روید؟ عرض کردم: بلی. فرمودند: آیا برای این سفر، سفره‌ها [و غذاهای رنگین] برمی‌دارید؟ عرض کردم: بلی. فرمودند: اگر به زیارت قبور پدران و مادران خود می‌رفتید چنین کاری نمی‌کنید. وی می‌گوید: عرض کردم: پس چه چیز بخوریم؟ حضرت فرمودند: نان و شیر.

(تهذیب، ج ۶، ص ۷۵)

رُوي عَنْهُ [الصادق (ع)] أَنَّهُ قَالَ: يَزُورُونَ خَيْرًا مِنْ أَنْ لَا يَزُورُوا، وَلَا يَزُورُونَ خَيْرًا مِنْ أَنْ يَزُورُوا، فَقَالَ لَهُ الْمُفَضَّلُ بْنُ عُمَرَ: قَطَعْتَ ظَهْرِي! فَقَالَ: تَاللَّهِ إِنْ أَحَدَكُمْ لِيَذْهَبُ إِلَى قَبْرِ أَبِيهِ كَثِيرًا حَزِينًا، وَتَأْتُوهُ أَنْتُمْ بِالسُّفْرِ! كَلَّا حَتَّى تَأْتُوهُ شُعْثًا غُبْرًا. از امام صادق (ع) روایت شده که فرمود: «[برخی اگر] زیارت کنند، بهتر از آن است که زیارت نکنند، و [برخی اگر] زیارت نکنند، بهتر از آن است که زیارت کنند». مفضل بن عمر به امام (ع) گفت: پشتم را شکستی! امام (ع) فرمود: «به خدا سوگند، هر یک از شما به سوی قبر پدرش با حزن و اندوه می‌رود؛ ولی شما به زیارت [حسین (ع)] با سفره‌ها [ی رنگین] می‌آیید! هرگز [یاداشی نخواهید داشت]، مگر آن که پریشان و غبار آلوده به زیارتش بیایید».

(کامل الزیارات: ص ۲۵۰ ح ۳۷۳)

۴. سه روز روزه قبل از سفر زیارت و دعاها و دعاها هنگام خروج از منزل

صَفْوَانَ بْنِ مَهْرَانَ الْجَمَّالِ: «اسْتَأْذَنْتُ الصَّادِقَ (ع) لِرِيَاةِ مَوْلَانَا الْحُسَيْنِ (ع) فَسَأَلْتُهُ أَنْ يُعَرِّفَنِي مَا أَعْمَلَ عَلَيْهِ فَقَالَ يَا صَفْوَانُ صُمْ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ قَبْلَ خُرُوجِكَ وَاعْتَسِلْ فِي الْيَوْمِ الثَّلَاثِ ثُمَّ اجْمَعْ إِلَيْكَ أَهْلَكَ ثُمَّ قُلْ: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَوْدِعُكَ الْيَوْمَ نَفْسِي وَأَهْلِي وَمَالِي وَوَلَدِي وَكُلَّ مَنْ كَانَ مِنِّي بِسَبِيلِ الشَّاهِدِ مِنْهُمْ وَالْغَائِبِ اللَّهُمَّ احْفَظْنَا (بِحَفْظِكَ) بِحِفْظِ الْإِيمَانِ وَاحْفَظْ عَلَيْنَا (اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا فِي حِرْزِكَ وَلَا تَسْلُبْنَا نِعْمَتَكَ وَلَا تُعَيِّرْ مَا بَنَا مِنْ نِعْمَةٍ وَعَافِيَةٍ وَزِدْنَا مِنْ فَضْلِكَ إِنَّا إِلَيْكَ رَاغِبُونَ وَاخْرُجْ مِنْ مَنْزِلِكَ خَاشِعًا، وَأَكْثِرْ مِنَ التَّهْلِيلِ وَالتَّكْبِيرِ وَالتَّحْمِيدِ وَالتَّمَجِيدِ وَالصَّلَاةِ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَامْضِ وَعَلَيْكَ السَّكِينَةُ وَالْوَقَارُ.»

صفوان بن مهران جمال می‌گوید از امام صادق (ع) اجازه بگیرم برای زیارت مولایمان حسین (ع) را گرفتم پس پرسیدم که به

من یاد دهد که من چه کارهایی باید انجام بدهم؟ امام صادق (ع) فرمودند: سه روز روزه بگیر قبل از این که به سفر بروی سپس روز سوم غسل کن و خانواده خود را جمع کن و سپس بگو. بار خدایا من امروز به تو سپردم خودم و اهل و عیالم و مال و فرزندانم و هر که از من هست چه حاضر باشد چه غایب بار خدایا ما را در حرز خود گیر و نعمتت را از ما باز مگیر و سلب مفرما. بار الها حفظ فرما ما را به حفظ خودت به حفظ ایمان و نگهدار ما باش و آنچه از نعمت و عافیت داریم بر ما دگرگون مساز و بیفزای بر ما از فضل خود چرا که ما به تو مشتاقیم آنگاه از منزل خود بیرون برو با حال خشوع و بسیار بگو لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ نیست معبود حقی جز خدا و خدا بزرگتر است و ستایش خدا راست و ثنای خداوند و صلوات بر پیغمبر و آل او صلوات الله علیهم بفرست و راه بیفت به آرامی و وقار.

(مصباح المتعجد، ج ۲ ص ۷۱۷)

۵. پرهیز از زینت کردن

عن أبي بصير عن أبي عبد الله [الصادق] (ع) في بيان كيفية زيارة الإمام الحسين (ع): ... فَإِذَا أَرَدْتَ الْمَشِيَّ إِلَيْهِ فَأَغْتَسِلْ، وَلَا تَطَّيَّبْ وَلَا تَدَّهِنْ وَلَا تَكْتَحِلْ حَتَّى تَأْتِيَ الْقَبْرَ

به نقل از ابو بصیر، از امام صادق (ع)، در بیان چگونگی زیارت امام حسین (ع): ... و چون خواستی به سوی او گام برداری، غسل کن، و خود را خوش بو مکن و روغن مزن و سرمه مکش تا به نزد قبر در آیی

(تهذیب الأحکام: ج ۶ ص ۷۶ ح ۱۵۰)

۶. پرهیز از شوخی و بگو مگو کردن و کثرت ذکر و کم کردن حرف

عن أبي حمزة الثمالي عن الصادق (ع) في بيان كيفية زيارة الإمام الحسين (ع): ... وَلَا تَدَّهِنْ وَلَا تَكْتَحِلْ حَتَّى تَأْتِيَ الْفُرَاتَ، وَأَقْلَ مِنَ الْكَلَامِ وَالْمِزَاحِ، وَأَكْثَرَ مِنَ ذِكْرِ اللَّهِ تَعَالَى، وَإِيَّاكَ وَالْمِزَاحِ وَالْخُصُومَةَ

به نقل از ابو حمزه ثمالی، از امام صادق (ع)، در بیان چگونگی زیارت امام حسین (ع): ... و روغن مزن و سرمه مکش تا آن که به رود فرات برسی، و از سخن گفتن و شوخی، بکاه و بر ذکر خدای متعال، بیفزای و از شوخی و بگو مگو، پرهیز کن

(کامل الزیارات: ص ۳۹۳ ح ۶۳۹)

۷. آرامش و وقار

عن الصادق (ع): عَلَيْكَ السَّكِينَةُ وَالْوَقَارُ بِالْكَبِيرِ وَالتَّهْلِيلِ وَ التَّمْجِيدِ وَ التَّحْمِيدِ وَ التَّعْظِيمِ لِلَّهِ وَ لِرَسُولِهِ (ص) وَ قَصْرَ حُطَاكَ

امام صادق (ع): با آرامش و سنگینی راه برو در حالی که تکبیر و تهلیل و تمجید و تحمید و تعظیم حق تعالی و رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم مشغول هستی و قدم هایت را کوچک بردار.

(کامل الزیارات، ص ۲۲۲)

۸. سکوت

عن عبد الملك بن مقرن عن أبي عبد الله [الصادق] (ع): إِذَا زُرْتُمْ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (ع) فَالزُّمُوا الصَّمْتَ إِلَّا مِنْ خَيْرٍ، وَإِنَّ مَلَائِكَةَ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مِنَ الْحَفَظَةِ تَحْضُرُ الْمَلَائِكَةَ الَّذِينَ بِالْحَائِرِ، فَتُصَافِحُهُمْ فَلَا يُجِيبُونَهَا مِنْ شِدَّةِ الْبُكَاءِ، فَيَنْتَظِرُونَهُمْ حَتَّى تَزُولَ الشَّمْسُ وَحَتَّى يُنَوَّرَ الْفَجْرُ ثُمَّ يَكَلِّمُونَهُمْ وَيَسْأَلُونَهُمْ عَنْ أَشْيَاءَ مِنْ أَمْرِ السَّمَاءِ، فَأَمَّا مَا بَيْنَ هَذَيْنِ الْوَقْتَيْنِ فَاتَّهَمُ لَا يَنْطِقُونَ وَلَا يَفْتَرُونَ عَنِ الْبُكَاءِ وَالِدُّعَاءِ، وَلَا يَشْعَلُونَهُمْ فِي هَذَيْنِ الْوَقْتَيْنِ عَنْ أَصْحَابِهِمْ، فَإِنَّمَا شُغِلُّهُمْ بِكُمْ إِذَا نَطَقْتُمْ.

«هنگامی که ابا عبد الله الحسین (ع) را زیارت می‌کنید، جز به نیکی، لب به سخن مگشایید که فرشتگان مراقب شب و روز، نزد فرشتگان کنار قبر حسین (ع)، حاضر می‌شوند و با آنان، مصافحه می‌کنند؛ اَمَّا أَنَا، از شدت گریه، پاسخی به ایشان نمی‌دهند. اینان منتظر آنان می‌مانند تا خورشید، غروب کند و سپیده بدمد. سپس با اینان، سخن می‌گویند و در باره کارهای آسمان، از ایشان می‌پرسند؛ اَمَّا مِیَانِ این دو وقت، نه سخن می‌گویند و نه از گریه و دعا خسته می‌شوند، و در این دو وقت، از همراهان خود، غافل نمی‌شوند و مشغولیت ایشان به شماست، هنگامی که سخن می‌گویید».

فصل نهم: زیارت اربعین

زیارت اربعین و تعظیم شعائر

قَالَ الْحَسَنُ الْعَسْكَرِيُّ (ع) عَلَامَاتُ الْمُؤْمِنِ خَمْسٌ صَلَاةٌ إِحْدَى وَالْخَمْسِينَ وَزِيَارَةُ الْأَرْبَعِينَ وَالتَّحَنُّمُ بِالْيَمِينِ وَتَغْفِيرُ الْجَبِينِ وَالْجَهْرُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام حسن عسکری (ع): نشانه‌های مؤمن پنج چیز است. پنجاه و یک رکعت نماز واجب و نافله و زیارت اربعین و انگشت در دست راست کردن و پیشانی بر خاک ساییدن و بلند گفتن بسم الله الرحمن الرحيم.

(المزار مفید ص ۵۳)

اربعین قدمی ابرای ظهور

قَالَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ (ع) كَأَنِّي بِالْقُصُورِ وَقَدْ شِيدَتْ حَوْلَ قَبْرِ الْحُسَيْنِ وَكَأَنِّي بِالْأَسْوَاقِ قَدْ حُقِّتْ حَوْلَ قَبْرِ الْحُسَيْنِ فَلَا تَذْهَبُ الْأَيَّامُ وَاللَّيَالِي حَتَّى يُسَارَ إِلَيْهِ مِنَ الْأَفَاقِ - وَذَلِكَ عِنْدَ انْقِطَاعِ مُلْكِ بَنِي مَرْوَانَ

امام سجاد (ع): گویا که در اطراف قبر امام حسین (ع) کاخهائی ساخته شده است، و گویی که بازارها اطراف قبر امام حسین (ع) رافرا گرفته است، و طولی نمی کشد که از اطراف عالم به سوی قبر امام حسین (ع) رهسپار می شوند. و اینها همه هنگام زوال سلطنت بنی مروان است.

(صحیفه امام رضا (ع)، ص ۷۷)

زیارت اربعین در سیره علماء

علما و بزرگان که بعد از حضرات معصوم، همواره الگویی برای هدایت بشر بوده و جلودار عمل به سنت های نیک الهی محسوب می شوند، در ماجرای پیاده روی اربعین نیز گوی سبقت را از دیگران ربودند و علمدار این حرکت مبارک شدند. در اینجا فارغ از تقدم و تأخر زمانی و مقامی میان علما و بزرگان، برای نمونه، از گفتار و سیره ایشان در این زمینه یاد می کنیم.

میرزا جواد آقا ملکی تبریزی

میرزا جواد آقا ملکی تبریزی که خود بارها با پای پیاده از عتبه علویه، رهسپار عتبه حسینی شده است، درباره مراقبه و بزرگداشت روز اربعین حسینی چنین می گوید: «به هر روی بر مراقبه کننده لازم است که بیستم صفر (اربعین) را برای خود

روز حزن و ماتم قرار داده بکوشد که امام شهید را در مزار حضرتش زیارت کند، هر چند تنها یک بار در تمام عمرش باشد، چنانکه حدیث شریف، علامت های مؤمن را پنج امر ذکر کرده است: ۵۱ رکعت نماز در شبانه روز، زیارت اربعین، انگشتر در دست راست کردن، پیشانی بر خاک گذاشتن و بلند بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ گفتن در نمازها»^۱

علامه امینی صاحب الغدیر

یکی دیگر از شخصیت های برجسته حوزه علمیه نجف که به طور مرتب، در مراسم اربعین شرکت می کرد، علامه امینی مؤلف کتاب ارزشمند «الغدیر» بود که در این سفرها، همواره تعدادی از مؤمنین او را همراهی می کردند. علامه امینی وقتی به نزدیکی کربلا می رسید، حالش منقلب می شد و قطرات اشک از چشمانش جاری می شد.^۲

اخوند خراسانی

ایشان نیز به همراه اصحابشان، پیاده به زیارت کربلا مشرف می شدند.^۳

شیخ میرزا حسین نوری:

میرزا حسین محدث نوری فرزند مؤلف کتاب مستدرک الوسائل و از علمای سرشناس شیعه در قرن چهاردهم هجری است. بسیاری شیخ میرزا حسین نوری را احیاکننده مراسم راهپیمایی اربعین حسینی در تاریخ معاصر می دانند. گفته می شود مراسم پیاده روی در عصر مرجعیت شیخ مرتضی انصاری نیز با شکوه تمام رواج داشته است؛ در حالی که پس از وی، این عمل کم ارزش و متعلق به طبقه فقرا و نیازمندان معرفی شد. اما میرزا حسین نوری این مراسم را در میان مردم رونق بخشیده است. مرحوم شیخ آقابزرگ تهرانی که از نزدیک شاهد تلاش استادش بوده است، می نویسد: «استاد ما چون وضع را بدین منوال دید، به این شیوه خدایسندانه [پیاده روی] همت گماشت... در سال های بعد، رغبت مردم و صالحان به این موضوع بیشتر شد و دیگر عار محسوب نمی شد؛ به طوری که در برخی سال ها، تعداد چادرها و خیمه های راه پیمایان، به سی عدد می رسید و هر چادر به بیست تا سی نفر تعلق داشت و به این ترتیب، این سنت حسنه دوباره مرسوم شد و رونق گرفت»^۴

این عالم وارسته پس از سال ها تعطیلی، برای اولین بار در عید قربان به همراه سی تن از دوستان و اطرافیانش به پیاده روی از نجف تا کربلا اقدام کرد که سه روز طول کشید. از آن پس تصمیم خود را بر تکرار این عمل اعلام کرد و تا پایان عمر، تقریباً همه ساله مراسم اربعین را برپا می کرد. آن مرحوم برای آخرین بار در سال ۱۳۱۹ ق با پای پیاده به زیارت بارگاه ابا عبد الله (ع) مشرف شد.^۵

مرحوم سید محسن امین عاملی:

مرحوم سید محسن امین عاملی مؤلف کتاب معروف اعیان الشیعه و از جمله بزرگانی بود که مکرر با پای پیاده مشرف شده است. از وی این خاطره بر جای مانده است:

به مدت ده سال و نیم که در نجف بودم، زیارت های مخصوص عاشورا، عید قربان و غدیر و عرفه و اربعین را همواره انجام می دادم؛ مگر اندکی. پیش از سفر، نزد طلبکاران در بازار می رفتم و از آن ها حلالیت می طلبیدم و به پیاده روی در زیارت، علاقه داشتم. نخست برایم سخت بود و بعد با تجربه دریافتم که آسان است. در این سفر، جمعی از طلاب جبل عامل و نجف و دیگران به من ملحق می شدند و از من پیروی می کردند. من بارها پیاده به زیارت کربلا و امام حسین (ع) رفتم.^۶

آیت الله سید محمد باقر صدر:

ایشان پس از وفات آیت الله حکیم به مقام مرجعیت رسیدند و بسیاری از مردم عراق از ایشان تقلید می کردند. از جمله

۱. ترجمه المراقبات، کریم فیضی، ص ۸۵

۲. علامه امینی، جرعه نوش غدیر، ص ۴۰.

۳. سید محمد حسین حسینی طهرانی، روح مجرد، ص ۵۵۳.

۴. آقابزرگ تهرانی، نقباء البشر، ج ۱، ص ۳۴۹؛ رضا مختاری، سیمای فرزانتگان، ص ۱۹۳.

۵. «زندگی نامه میرزا حسن نوری»، منتشر شده در پایگاه اطلاع رسانی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۸ فروردین ۱۳۹۵.

۶. سید محسن امین، اعیان الشیعه، ج ۱۰، ص ۳۵۹.

اقدامات ایشان در دوران مرجعیت، مساعدت هیئات و موکب های عزاداری بود و از جمله اتفاقات تلخ در زمان مرجعیت ایشان، به خاک و خون کشیده شدن مردم عزاداری بود که در سال ۱۳۹۷ ق، تحت مساعدت ایشان، با پای پیاده از نجف عازم کربلا بودند. پس از این اقدام حزب بعث و صدام، آیت الله صدر دستگیر شدند و تحت سخت ترین شکنجه ها قرار گرفتند.^۱

سید موسی صدر (امام موسی صدر):

امام موسی صدر، رهبر شیعیان لبنان، یکی از شیفتگان مراسم پیاده روی از نجف به کربلا بود. مرحوم آیت الله سید محمدعلی موحد ابطحی، یکی از عالمان بزرگ اصفهان که در نجف با امام موسی صدر هم بحث بود، می گوید: وقتی که امام موسی صدر همراه ما با پای پیاده از نجف به کربلا می رفت، در این سفر حضوری عاشقانه داشت و در وقت دعا و زیارت عاشورا، از همه باحال تر بود و هنگام گریه، چشمانش از شدت گریه سرخ می شد و وقتی نوبت ذکر مصیبت و خواندن اشعار و نوحه سرایی به او می رسید، با حال جان کاهی در مصیبت اهل بیت اشعار فارسی و عربی فصیحی می خواند و هنگام کار و حمل اثاثیه سفر، وی بیش از همه کار می کرد و هنگام شوخی و مزاح، مزاح هایی بیان می کرد که بعد علمی و اخلاقی جالبی داشت.^۲

آیت الله سید محمود حسینی شاهرودی و ۲۶۰ مرتبه زیارت اربعین:

به عنوان یکی از استادان و مدرسان با نفوذ معنوی حوزه نجف، به علت التزام و اصرار ایشان در پیاده رفتن به کربلا، مسئله پیاده رفتن به کربلا به عنوان یک سفر مقدس رایج شد و با توجه به اینکه در این سفر بعضی ایرانیان نیز گاهی ایشان را همراهی می کردند. رفته رفته مردم عراق به این مسئله توجه کردند و این گونه سفرهای مقدس رواج یافت. ایشان حدود ۲۶۰ مرتبه، مسیر کربلا را با پای پیاده پیموده و در این سفر معنوی، جمعی از اطرافیان و شاگردان ایشان را همراهی می کردند. این امر سبب شد تا پیاده روی کربلا بین طلاب و حوزویان رواج بسیاری پیدا کند.^۳

حاج آقا مصطفی خمینی

آیت الله حاج آقا مصطفی خمینی نیز از عالمان و استادان نجف بود که همواره در مراسم پیاده روی حضوری پیوسته و جدی داشت. حضور ایشان در این مراسم به قدری زیاد بوده که خاطرات فراوانی از حضور ایشان توسط علما دوستان ایشان برجای مانده است. مرحوم حجت الاسلام والمسلمین سید تقی درچه ای در رابطه با حاج مصطفی خمینی (ره) می فرماید:

«...چندین بار همراه آیت الله حاج آقا مصطفی خمینی از نجف پیاده به سوی کربلا رفتیم... در این سفرها دوستانی چون آقایان اسلامی، علیان، احسانی، کیانی، حلیمی کاشانی، آقای مجتبی قائمی، آقای حاج آقا نصرالله شاه آبادی و آقای رضوانی که در حال حاضر امام جماعت مسجد حاج سید عزیزالله هستند، همراه بودند. حاج آقا مصطفی با پای برهنه و حتی بدون جوراب، حرکت می کرد و از هر کس مختصر صدایی داشت، می خواست اشعاری را در مقام و عظمت امام حسین (ع) بخواند و با شنیدن این اشعار، خودش طوری منقلب می شد که از شدت گریه، شانه هایش بالا و پایین می رفت. حاج آقا مصطفی خمینی همیشه دیوان شیخ محمد حسین غروی اصفهانی را همراه داشت و وقتی کنار دجله و فرات که دیگر نزدیک کربلا بود می رسیدیم، او به اسم کوچک مرا صدا می زد تا قسمتی از آن را بخوانم و به محض شروع، مثل کسی که بغضش بترکد، شروع به گریه می کرد. در طی چند کیلومتر من زمزمه می کردم و جمع دوستان به خصوص حاج آقا مصطفی گریه می کردند. ناگهان یکی از دوستان چشمش به گنبد مطهر حضرت امام حسین (ع) می افتاد و به دنبال آن، موج شوق و گریه در میان جمع بلند می شد...»^۴

۱. دانشنامه حوزوی، سید محمدباقر صدر. در: ویک ی فقه

۲. عبدالرحیم ابادری، امام موسی صدر امید محرمان، ص ۱۷۸-۱۷۶.

۳. جعفر رعایتی، سیمای شاهرود، بوستان کویر، ص ۱۰۱.

۴. در وادی عشق؛ خاطرات حجت الاسلام سید تقی درچه ای، ص ۱۸۵.

فصل دهم: آثار و برکات پس از زیارت

پیامبر اکرم (ص) خطاب به زائرین پیاده حسین (ع): از ابتدا عمل را شروع کن.

عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ ثُوَيْرِ بْنِ أَبِي فَاخْتَةَ قَالَ: قَالَ لِي أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (ع): يَا حُسَيْنُ مَنْ خَرَجَ مِنْ مَنْزِلِهِ يُرِيدُ زِيَارَةَ قَبْرِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ (ع) إِنْ كَانَ مَا شِئَا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ حَسَنَةً وَمَحَى عَنْهُ سَيِّئَةً وَإِنْ كَانَ زَاكِبًا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ خَافِرٍ حَسَنَةً وَحَطَّ عَنْهُ بِهَا سَيِّئَةً حَتَّى إِذَا صَارَ فِي الْحَائِرِ كَتَبَهُ اللَّهُ مِنَ الْمُصْلِحِينَ الْمُتَّجِبِينَ [الْمُفْلِحِينَ الْمُنْجِحِينَ] وَإِذَا قَضَى مَنَاسِكَهُ كَتَبَهُ اللَّهُ مِنَ الْفَائِزِينَ حَتَّى إِذَا أَرَادَ الْإِنْصِرَافَ أَتَاهُ مَلَكٌ فَقَالَ: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ص) يُفْرُوكَ السَّلَامَ وَيَقُولُ لَكَ اسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ فَقَدْ غُفِرَ لَكَ مَا مَضَى.»

حسین بن ثویر می‌گوید: امام صادق (ع) به من فرمودند: ای حسین! کسی که از منزلش بیرون آید و قصدش زیارت قبر حضرت حسین ابن علی (ع) باشد اگر پیاده رود خداوند مَنان به هر قدمی که برمی‌دارد یک حسنه برایش نوشته و یک گناه از او محو می‌فرماید تا زمانی که به حائر برسد و پس از رسیدن به آن مکان شریف حق تبارک و تعالی او را از صالحان و برگزیدگان قرار می‌دهد، وقتی که مراسم و اعمال زیارت را به پایان رساند خداوند او را از جمله سعادت‌مندان ثبت می‌کند تا زمانی که اراده مراجعت نماید در این وقت فرشته‌ای نزد او آمده و می‌گوید: رسول خدا (ص) سلام رسانده و به تو می‌فرماید: از ابتداء عمل را شروع کن، تمام گناهان گذشته‌ات آمرزیده شد.

(ثواب الاعمال، ص ۹۱)

ملحقات

زیارت امیرالمومنین برتر از زیارت همه ائمه

عَنْ أَبِي وَهْبٍ الْبَصْرِيِّ قَالَ: دَخَلْتُ الْمَدِينَةَ فَأَتَيْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (ع) فَقُلْتُ جُعِلْتُ فِدَاكَ أَتَيْتُكَ وَلَمْ أَزُرْ قَبْرَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (ع) قَالَ بئس ما صنعت لولا أنك من شيعتنا ما نظرت إليك ألا تزور من يزوره الله تعالى مع الملائكة ويزوره الأنبياء مع المؤمنين [ويزوره المؤمنون] قلت جُعِلْتُ فِدَاكَ ما علمت ذلك قال فأعلم أن أمير المؤمنين (ع) أفضل عند الله من الأئمة كلهم وله ثواب أعمالهم وعلى قدر أعمالهم فضّلوا.

ابی وهب بصری نقل کرده که گفت: داخل شهر مدینه شدم و به نزد امام صادق (ع) رفتم و گفتم: فدایت شوم خدمت شما رسیدم ولی به زیارت قبر امیرالمؤمنین (ع) نرفته‌ام. حضرت فرمودند: بد کاری کردی اگر از شیعیان ما نبودی به تونگاه نمی‌کردم، چرا زیارت نکردی کسی را که خداوند با فرشتگانش زیارتش می‌کنند، انبیاء و مؤمنین زیارتش می‌نمایند؟ عرض کردم: فدایت شوم به این امر واقف نبودم. حضرت فرمودند: بدان که امیرالمؤمنین (ع) پیش خدا از تمام ائمه علیهم السلام برتر بوده و ثواب اعمال همه ائمه برای آن حضرت منظور می‌شود در حالی که اهل بیت (ع) به مقدار اعمال صادره از خودشان فضیلت و برتری داده شده‌اند.

(کافی، ج ۴، ص ۵۸۰)

زیارت شب جمعه در کربلا

عَنْ صَفْوَانَ الْجَمَّالِ قَالَ: قَالَ لِي أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (ع) لَمَّا أَتَى الْحَيْرَةَ هَلْ لَكَ فِي قَبْرِ الْحُسَيْنِ (ع) قُلْتُ وَتَزُورُهُ جُعِلْتُ فِدَاكَ قَالَ وَكَيْفَ لَا أَزُورُهُ وَاللَّهِ يَزُورُهُ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ جُمُعَةٍ يَهْبِطُ مَعَ الْمَلَائِكَةِ إِلَيْهِ وَالْأَنْبِيَاءُ وَالْأَوْصِيَاءُ وَمُحَمَّدٌ أَفْضَلُ الْأَنْبِيَاءِ وَنَحْنُ أَفْضَلُ الْأَوْصِيَاءِ فَقَالَ صَفْوَانُ جُعِلْتُ فِدَاكَ فَتَزُورُهُ فِي كُلِّ جُمُعَةٍ حَتَّى تُدْرِكَ زِيَارَةَ الرَّبِّ قَالَ نَعَمْ يَا صَفْوَانُ الزَّمْ ذَلِكَ يُكْتَبَ لَكَ زِيَارَةُ قَبْرِ الْحُسَيْنِ (ع) وَذَلِكَ تَفْضِيلٌ وَذَلِكَ تَفْضِيلٌ

صفوان جمّال نقل کرده‌اند که وی گفت: وقتی حضرت ابو عبد الله (ع) به حیره تشریف آوردند به من فرمودند: آیا مایل به زیارت قبر حسین (ع) هستی؟ عرض کردم: فدایت شوم آیا قبر آن حضرت را زیارت می‌کنی؟ حضرت فرمودند: گونه آن را زیارت نکنم و حال آنکه خداوند متعال در هر شب جمعه با فرشتگان و انبیاء و اوصیاء به زمین هبوط کرده و او را زیارت می‌کنند. البته حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم افضل انبیاء و ما افضل اوصیاء هستیم. سپس صفوان عرض کرد: فدایت شوم پس، هر شب جمعه قبر آن حضرت را زیارت کرده تا بدین وسیله زیارت پروردگار را نیز کرده باشیم؟ حضرت

فرمودند: بله، ای صفوان ملازم این باش برایت زیارت قبر حسین (ع) رامی نویسند و این تفضیلی است و این تفضیلی است (یعنی زیارت قبر حسین (ع) این فضیلت را دارد که در آن زیارت پروردگار نیز می باشد)
(کامل‌الزیارات، ص ۱۱۳)

ماهیت زیارت: ملاقات پروردگار

عَنْ زَيْدِ الشَّحَامِ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) مَا لِمَنْ زَارَ قَبْرَ الْحُسَيْنِ (ع) قَالَ كَانَ كَمَنْ زَارَ اللَّهَ فِي عَرْشِهِ قَالَ قُلْتُ مَا لِمَنْ زَارَ أَحَدًا مِنْكُمْ [أَحَدَكُمْ] قَالَ كَمَنْ زَارَ رَسُولَ اللَّهِ ص.

عرض کردم: کسی که قبر حضرت امام حسین (ع) را زیارت کند ثوابش چیست؟ حضرت فرمودند: مثل کسی است که خدا را در عرش زیارت نموده. راوی گفت: عرضه داشتیم: چه اجر و ثوابی است برای کسی که یکی از شما اهل بیت را زیارت کند؟ حضرت فرمودند: مثل کسی است که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم را زیارت نموده است.
(کامل‌الزیارت، ص ۱۴۷)

عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الرِّضَا (ع) قَالَ: مَنْ زَارَ قَبْرَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) بِشَطِّ الْفُرَاتِ كَانَ كَمَنْ زَارَ اللَّهَ فَوْقَ [فِي] عَرْشِهِ.
کسی که قبر امام حسین (ع) را در کنار فرات زیارت کند مثل کسی است که خدا را بالای عرش زیارت نموده است.
(کامل‌الزیارت، ص ۱۴۷)